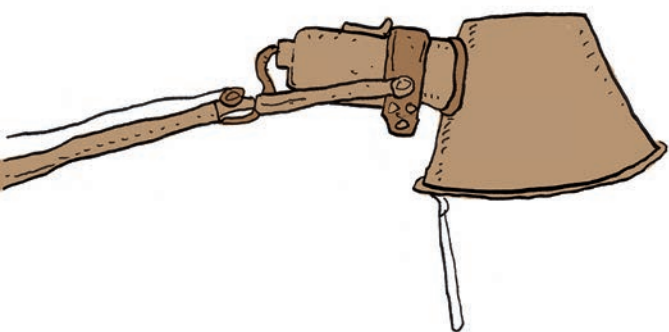

อรณตวัดการเมือง

รวมอารมณ์ขันแบบๆ คั่นๆ
ในการ์ตูนการเมือง
จากมติชนสุดสัปดาห์

คำนิยมโดย
ขรรค์ชัย บุนปาน
สุจิตต์ วงษ์เทศ
สุทธิชัย หยุ่น

อรุณสวัสดิ์การเมือง

อรุณ วัชรสวัสดิ์

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน 2555

อรุณสวัสดิ์การเมือง • อรุณ วัชรสวัสดิ์
พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, กันยายน 2555
ราคา 335 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

อรุณ วัชรสวัสดิ์. อรุณสวัสดิ์การเมือง. กรุงเทพฯ : มติชน, 2555. 208 หน้า. ภาพประกอบ.

1. การตูน--ภาพลายเส้น I. ชื่อเรื่อง
741.5

ISBN 978 - 974 - 02 - 1012 - 2

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คคนาท, สุพจน์ แจ่มเร็ว, สุชาติ ศรีสุวรรณ, จุฬาลักษณ์ ภูเกิด,
ปิยชนันท์ สุทธิทรัพย์, ไพรรัตน์ พงศ์พานิชย์, ศิริพงษ์ วิทยวิโรจน์, นงนุช สิงหเดชะ

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : กิตติวรรณ เทงวิเศษ • รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์
บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ บุญปาน • หัวหน้ากองบรรณาธิการ : อพิสิทธิ์ อีระจาวรรณ
พิสูจน์อักษร : ศรีวิไล ปานสัทา • คอมพิวเตอร์กราฟิก : อรรคพล ชื่อดรงเกียรติ
ออกแบบปก : ปิยา วัชรสวัสดิ์, มาลินี มนต์วีระศาสตร์ • ศิลปกรรม : อริญชัย ลิ้มพานิช
ประชาสัมพันธ์ : ดั่งฤดี ศรีไพโรจน์

สำนักพิมพ์มติชน | www.matichonbook.com

บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) : 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 1235 โทรสาร 0-2589-5818

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองพิมพ์สี บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2400-2402

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด 27/1 หมู่ 5 ถนนสุขาประชาสรรค์ 2 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

นนทบุรี 11110 โทรศัพท์ 0-2584-2133, 0-2582-0596 โทรสาร 0-2582-0597

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3350-3353 โทรสาร 0-2591-9012

Matichon Publishing House a division of Matichon Pubic Co.,Ltd.

12 Tethsabannaruean Rd, Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยหมึกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เพื่อปกป้องธรรมชาติ ลดภาวะโลกร้อน และส่งเสริมสุขภาพที่ดีของผู้อ่าน

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์		6
คำนำผู้เขียน		8
มือพระเจ้า	ขรรค์ชัย บุนปาน	11
แค่ข้าฯ ก็ชันแล้ว	สุทธิชัย หยุ่น	13
ลายเส้นเป็นการ์ตูน	สุจิตต์ วงษ์เทศ	15
2553 : การชุมนุมที่ยืดเยื้อ ปีแห่ง “ความสูญเสีย”		28
2554 : เลือกตั้งทั่วไป และน้ำท่วมใหญ่รับนายกฯ หญิง		88
2555 : รัฐนาวา “นายกฯ หญิง” กับภารกิจ “ปรองดอง-แก้ รธน.”		146
การ์ตูน-การเมือง-ไทย	ปานบัว บุนปาน	176
กว่าจะเป็น...“อรุณ วัชรสวัสดิ์”		
“การ์ตูนนิสต์” มื่อวางอันดับ 1 ของไทย	เชตวัน เตือประโคน	186
การ์ตูนของคุณอรุณ วัชรสวัสดิ์ การเดินทาง ออกจากเกาะที่ยังไม่เห็นอีกฝั่งฟาก	อนุสรณ์ ติปยานนท์	198

คำแนะนำนักพิมพ์

“ล้อเลียน-เสียดสี-ประชดประชัน-อารมณ์ขัน-คมกริบ” อยู่ในลายเส้นเป็นการดูนกการเมืองของอรุณ วัชรสวัสดิ์ ที่ตีพิมพ์ทั้งในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันและมติชนสุดสัปดาห์

ด้วยความคิดที่เฉียบขาด นำเสนอการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลหรือนักการเมืองอย่างแสนบั่นทอน จึงทำให้มีแผนประจำคอลัมน์การ์ตูนการเมืองของอรุณที่จะต้องคอยดูอยู่เสมอว่า วันนี้อรุณจะเขียนเรื่องอะไร และกลายเป็นคอลัมน์สำคัญที่มีผู้อ่านมองข้ามไม่ได้

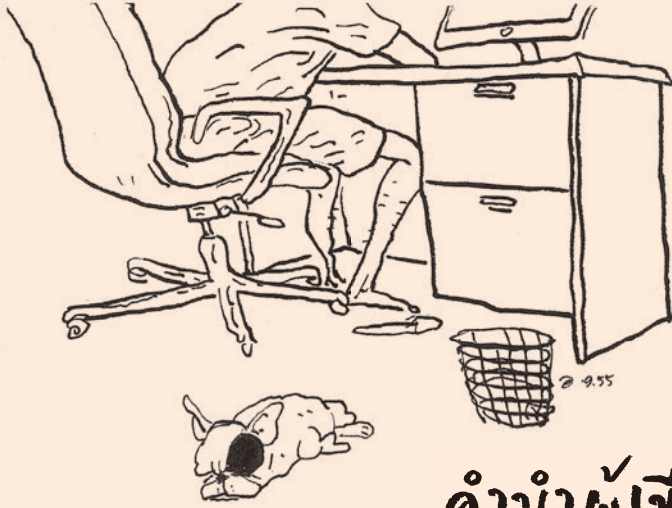
การ์ตูนการเมืองบางภาพของอรุณยังมีมิติที่สะท้อนเนื้อหาได้ลึกและกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกได้ดีกว่าบทความ และการ์ตูนการเมืองทุกรูปที่อรุณเขียน ต่อไปในอนาคตจะกลายเป็น “หลักฐานประวัติศาสตร์สังคมการเมือง” ที่สะท้อนถึงเหตุการณ์ต่างๆ ในแต่ละช่วง

ทางสำนักพิมพ์มติชนจึงรวบรวมการ์ตูนการเมืองทุกรูปที่ตีพิมพ์ในมติชนสุดสัปดาห์ตั้งแต่ปี 2553-2554 และเดือนมกราคม-มิถุนายน 2555 นำมาพิมพ์เป็นหนังสือเล่มนี้ เพื่อให้เห็นภาพรวมของเหตุการณ์ทั้งหมดในแต่ละปี

นอกจากภาพการฟื้นฟูการเมืองของอรุณแล้ว ยังมีบทความที่จะทำความเข้าใจประวัติศาสตร์ของการฟื้นฟูการเมืองในประเทศไทยว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร

ดังนั้น การค้นหาใช้สิ่งไรสาระ แต่เป็นสื่อกลางที่คนคนหนึ่งต้องการบอกอะไรกับสังคม แล้วให้คนได้คิดตาม โดยที่อาจจะคิดไม่เหมือนกันก็ได้ จนมีบางคนถึงกับกล่าวว่า “การฟื้นฟูคือลมหายใจของประชาธิปไตย”

สำนักพิมพ์มติชน

ดำเนินผู้เขียน

เป็นความฝันตั้งแต่เล็กๆ ว่าโตขึ้นมาจะเขียนรูป เพราะตอนนั้นชอบเขียนรูป พอรู้ความได้เห็นหนังสือการ์ตูน จึงคิดว่าโตขึ้นมาจะเป็นนักเขียนการ์ตูน พอโตขึ้นมาอีกก็มีความคิดว่าอยากจะเป็นนักเขียนการ์ตูนการเมือง

ชีวิตก็ดำเนินมาอย่างที่ฝันเอาไว้ทุกประการ

รวมเวลาทั้งหมดกว่าสี่สิบปีที่ใช้ชีวิต ดำรงชีพด้วยการเขียนการ์ตูน ถึงจะทำงานอื่นบ้างในบางครั้ง แต่สิ่งที่ไม่เคยขาดคือการเขียนการ์ตูน

ตลอดระยะเวลาเขียนการ์ตูนการเมืองมา ผมเพิ่งจะมีหนังสือรวมเล่มของตัวเองสองเล่ม เล่มแรกคือ “เมื่อคือกฤษณ์นั่งเมือง” พิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2521

และอีกครั้งก็คือเล่มนี้ พ.ศ. 2555

ถ้าเป็นนักเขียนหนังสือที่ไม่ใช่ นักเขียนการ์ตูนการเมือง การที่ทำงานเขียนยาวนานขนาดนี้ น่าจะมีหนังสือเป็นของตัวเองเป็นสิบๆ เล่ม

นี่คือความแตกต่างของงานที่เรียกว่าการ์ตูนการเมืองกับงานเขียนนิยายทั่วไป การ์ตูนการเมืองนั้น ตอนเช้าอยู่ในหนังสือพิมพ์ ตอนบ่ายอยู่บนถังกล้วยแขก ตอนเย็นอยู่ในถังขยะ

อายุมันสั้นขนาดนั้นจริงๆ

ฉะนั้น เมื่อมีการรวมเล่มเป็นเล่มที่สองในชีวิต ผมออกจะตื่นเต้น เหมือนนักเขียนใหม่ที่เพิ่งเห็นผลงานตัวเองได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งแรกยังงี้ยังงั้น

ก็ต้องขอขอบคุณทุกท่านในสำนักพิมพ์มติชน โดยเฉพาะคุณ “หวานเย็น” ที่ทำให้ผมตื่นเต้นอีกครั้งในชีวิต และคงจะอีกนานมากถึงจะมีเล่มที่สามพิมพ์ออกมา เพราะเล่มที่หนึ่งห่างจากเล่มที่สอง 34 ปี

เท่าอายุลูกชายผมพอดี

และขอบอกไว้ตรงนี้ว่า ตลอดระยะเวลาที่เขียนการ์ตูนมา การ์ตูนทุกชิ้นผมได้พยายามทุ่มเททั้งความรู้ความสามารถอย่างสุดกำลังทุกชิ้นทุกวัน ทุกที่ทุกฉบับ ซึ่งแน่นอน วันไหนการ์ตูนไม่ดีไม่สวยไม่คม หาใช่เพราะผมขี้เกียจหรือทำซุ่ยๆ เอาแต่ได้แต่อย่างใด แต่เป็นเพราะวันนั้นผมมีความรู้ความสามารถรวมทั้งพลังกำลังเท่านั้นจริงๆ

ผมเขียนการ์ตูนที่บ้านเป็นส่วนใหญ่ คั่นคว้าเรื่องราวคิดเองทั้งหมด เมื่อเขียนเสร็จแล้วก็ให้คนไปส่งที่โรงพิมพ์ ตอนหลังส่งทางอีเมลก็ง่ายขึ้น เข้าชิ้นมาก็คอยดูผลงานที่ออกมาว่าคุณภาพการพิมพ์เป็นยังงี้ ไม่มีใครคอยบอกว่าชิ้นนี้ดีหรือไม่ดี ใช้ได้หรือไม่ได้ ผมคิดเอง ชอบเอง และไม่ชอบเอง เป็นเช่นนี้มาตลอด

และถ้าถามว่า ผมเอาหลักอะไรยึดในการทำงานเพื่อให้ได้งานที่ผมคิดว่าดี สุดกำลังความสามารถ ทั้งๆ ที่บางครั้งผมน่าจะทำซุ่ยๆ บ้าง เพราะไม่เห็นใครเคยว่าอะไรผมไม่ดี วันนี้พ่วงนี้ก็เขียนใหม่ แก้วตัวใหม่ ก็แค่นั้นเอง

งานทุกชิ้นที่ผมเขียนออกไป ผมโชคดีมากที่มีคนที่ผมเคารพรักและเชื่อในความคิด เชื่อในฝีมือ และผมเชื่อว่าเขาเก่งมากๆ

ผมเชื่อใน สุจิตต์ วงษ์เทศ

ผมเชื่อใน สุทธิชัย หยุ่น

ผมเชื่อใน ชรรค์ชัย บุนปาน

นี่คือพี่ๆ สามคนที่ผมเชื่อ เป็นสามคนที่ปั้นฉันอย่างผมให้เป็นนักเขียนการ์ตูนมาจนทุกวันนี้

เป็นสามคนที่ให้โอกาสผมตั้งแต่เริ่มจนทุกวันนี้ ผมเชื่อในคนเหล่านี้

ดังนั้น พอผมเริ่มทำงานแต่ละชิ้น ผมคิดว่าผมกำลังทำงานให้ท่านเหล่านี้ ท่านจะต้องเห็น ท่านจะต้องอ่าน ท่านจะคอยดูงานทุกชิ้นของผมว่า งานผมแต่ละชิ้นเป็นยังงี้ ถ้าผมขี้เกียจหรือซุ่ย ผมจะเกรงใจและละอาย เพราะท่านเหล่านั้นคงจะเสียใจที่ผมทำงานไม่เต็มที่

ผมเหนื่อยมากทุกวันนี้ เพราะทุกท่านที่ผมเอ่ยนามล้วนฉลาดกันทุกคน เชื่อผมเถอะ การทำงานให้คนฉลาดขั้นเทพพอใจและชมว่าเก่งว่าดีอยู่ในมาตรฐานเท่านั้น มันเป็นงานที่ยากสุดๆ ผมถึงเหนื่อยงี้

เพราะฉะนั้น ท่านทั้งสามนี้จึงเป็นคนที่ผมขอบอกไว้ตรงนี้ว่า “ขอบคุณจริงๆ
ครับ สำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่ผมได้รับมาตลอดชีวิต รวมถึงสายตาที่คอยจ้างงานของ
ผม” เหตุที่ผมต้องขอบคุณตรงนี้ เพราะผมไม่เคยขอบคุณด้วยวาจากับท่านเหล่านี้เลย

ต่อมาก็คนใกล้ชิดตัวผมหลายๆ คน ที่บางครั้งผมไม่น่ารักเวลาคิดการตุ้นไม่ออก
ผมทำหรือแสดงอะไรๆ ที่ไม่น่ารัก คนเหล่านี้ผมขอโทษและขอบคุณที่ช่วยประคับ
ประคองอารมณ์ผม ทำให้ผมทำงานที่ผมรักได้จนทุกวันนี้

อรุณ วัชรสวัสดิ์

มือพระเจ้า

ด้วยความไม่รู้ ในวัยรุ่นกระเตาะ (หลัง 25 ศตวรรษมาดๆ) เรามุ่งมั่น
งานเขียน งานหนังสือ เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชนถ่ายเดียว

เราในที่นี้คือ คุณสุจิตต์ วงษ์เทศ, คุณเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ และผม

เราติดสอยห้อยตามคุณน้ำหลวงเมือง-ท่านสำราญ ทรัพย์นิรันดร์ ทำต้นฉบับ
เพื่อแลกกับค่าเล่าเรียนก็มี เราอาสาทำนิตยสารช่อฟ้า ผ่านคุณน้ำหลวงเมืองให้
มูลนิธิพระอภิธรรม วัดมหาธาตุฯ เป็นระยะใหญ่ ด้วยความอยากทำ อยากเขียน
อยากแสดงออก มิได้คำนึงถึงพื้นที่ว่าชนชั้นใดจะได้มากกว่าชนชั้นใดหรือต้องสู้รบ
ปรบมือกับนายทุนรายไหน ใครผูกขาดอะไร อย่างไร เรารู้แต่เราอยาก เราต้อง
ลงมือทำงานด้วยความถนัดตามธรรมชาติของเรา เพราะพรุ่งนี้ก็สายไปเสียแล้ว
เหมือนคำสอนของท่านอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ที่สอนนักเรียนศิลปากร

มหาวิทยาลัยศิลปากรสมัยนั้น มีอยู่ 4 คณะ จิตรกรรมประติมากรรมและ
ภาพพิมพ์ 1, สถาปัตยกรรมไทย 1, มณฑลศิลป์ 1 และโบราณคดี 1

คาถาของนักเรียนโบราณคดีมีว่า เราขุด ขุด ขุด สิ่งสุดท้ายคือขุดคน

ผนวกด้วยวัตรปฏิบัติ จิตเดิมแท้ คุณงามความดี ฝีมือความสามารถ และ
หรือเมตตาและอารมณ์ขันของคนไปด้วยก็ได้

ในยุทธจักรเส้นทางสายใหม่ **คุณสุจิตต์ วงษ์เทศ** เป็นมือนักขุดสำคัญ
วันหนึ่ง เพื่อนก็มาบอกเพื่อนพ้องน้องพี่ว่า ใ้รุ่นอยู่คณะจิตรกรรม ใกล้เคียง
แล้ว แต่มันไม่ยากได้ปริญญา มันอยากเขียนการขุดการเมืองและการขุดอื่นๆ เป็น
สรณะ ช่วยกันขุดการขุดมันหน่อย

หน้อยของคุณสุจิตต์ คือเวลาทำงานของคุณอรุณ วัชรสวัสดิ์เกือบครึ่งทศวรรษ
ที่สะกดผู้คนด้วยฝีมือการขุดอันวิเศษ

ความวิเศษของคุณอรุณคือ เมตตาและอารมณ์ขันอันเป็นของดีคู่กัน เชื่อกัน
ว่า ที่มีเมตตาก็คเพราะมีอารมณ์ขัน มีอารมณ์ขันก็เพราะมีเมตตา นรกเบื้องลึกลงไป
ขาดคุณสมบัติข้อนี้ ผู้พร่องในความเป็นมนุษย์ ก็คิดคุณสมบัติข้อนี้ไม่ขึ้น

หนังสือการขุดของคุณอรุณ วัชรสวัสดิ์ เล่มนี้ประมวลผลงานมาจาก “มติชน
สุดสัปดาห์” ในห้วง 3 ปีหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ถึงกลางปี พ.ศ. 2555 อันเป็นงานที่
ถึงแล้วทั้งฝีมือ สติปัญญา ความสามารถ มีเมตตา อารมณ์ขันอยู่เต็มเปี่ยม

เป็นความสำเร็จเฉพาะตัว ไม่มีใครลอกเลียนใครได้

แต่เป็นความสุขของส่วนรวม ถ้าส่วนรวมนั้นยังมีเมตตาและอารมณ์ขัน

ลองพลิกดูทีละแผ่น ทีละหน้าดูเถอะครับ

ขรรค์ชัย บุนปาน

แต่จำๆ ก็ขึ้นแล้ว

อรุณ วัชรสวัสดิ์เป็นนักเขียนการ์ตูน “ยุคใหม่” คนแรกๆ ของวงการนี้ และเป็นคนที่รักษาระยะมาได้ยาวนานขึ้นชม จนกลายเป็น “ผู้อาวุโส” ของแวดวงการแสดงอารมณ์ขันการเมืองด้วยการ์ตูนอย่างมีนัยแหลมคม

เขียนลายเส้นให้ดูสวยและประทับใจว่ายากแล้ว

แต่เขียนการ์ตูนในฐานะ “นักวิพากษ์สังคม” ยากกว่าหลายเท่า

การ์ตูน “อรุณ” จึงเปี่ยมไปด้วยความเห็นเชิงวิจารณ์ที่ละเอียดละไม บ่อยครั้งก็เจาะทะลุถึงประเด็นอย่างไม่รีรอ จึงกลายเป็น “ความบันเทิงที่ตึงเครียดเฉียดความดูดน” ในหลายโอกาสที่คาดไม่ถึง

แต่ไม่ว่าสถานการณ์จะร้อนแรงขึงขังตึงตัง หรือชวนสรวลเสเฮฮาในแวดวงการเมืองอย่างไร, สิ่งที่ปรากฏเป็นหลักใหญ่ของการ์ตูน “อรุณ” คืออารมณ์ขันแบบๆ คันๆ ที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับผู้บริโภคชาวที่หาทางออกอย่างอื่นไม่ได้นอกจากหัวฟังกา “สะกิดอารมณ์” ของการ์ตูน “อรุณ” ทุกเช้าที่จะช่วยยืนยันกับคนไทยสิ้นหวังทั้งหลายว่า

อย่างไรเสียก็ยังมีการ์ตูนการเมืองที่ใช้เป็นเครื่องปลอบประโลมขวัญ และให้กำลังใจ เหมือนเพื่อนสนิทอารมณ์ดี, คิดอ่านลุ่มลึก, แวะเวียนมาหาทุกเช้า พุดน้อย

ยืมให้เรา แล้วส่งการคืนมาให้เรา
พร้อมกับเอ่ยอ่อนสั้นๆ ว่า
“ผมว่าบ้านเมืองเรานี้มันตกลงดี...”
เท่านั้นเราก็ยิ้มตอบพร้อมกับมีริ้วแรงจะฟันฝ่าความเพี้ยนแห่งสังคมการเมือง
ไทยไปได้อีกหนึ่งวันเป็นอย่างน้อย...
ผมเป็นแฟน “อรุณ” รุ่นแรกๆ...ถึงวันนี้ อ่านเขาทุกวัน, ก็ยังรู้สึกว่ทำไมมันขำ
ได้ขำดีตลอด...ต้องยอมเขาจริงๆ

สุทธิชัย หยุ่น

ลายเส้นเป็นการ์ตูน

ลายเส้นบนหน้าผา, ผนังถ้ำ, ไซดหิน ฯลฯ เป็นภาพเขียนดึกดำบรรพ์ มีอายุเก่าแก่ราว 2,555 ปีมาแล้ว (หรือราว พ.ศ. 1 หรือราว 543 ปีก่อน ค.ศ.) พบทั่วไปในดินแดนไทยตั้งแต่ภาคเหนือ, ภาคอีสาน, ภาคกลาง, ภาคใต้ แล้วพบกระจายอยู่ในดินแดนเพื่อนบ้านโดยรอบด้วย

ทุกแห่งที่พบล้วนลายเส้นเป็นภาพเขียนศักดิ์สิทธิ์ เกี่ยวข้องกับระบบความเชื่อในศาสนาผีพื้นเมืองดั้งเดิมดึกดำบรรพ์ แล้วสะท้อนวิถีชีวิตของผู้คนและชุมชนยุคนั้น บริเวณนั้น ตั้งแต่ก่อนรับศาสนาพราหมณ์-พุทธ และก่อนรับลายกระหนกจากอินเดีย

บริเวณโดยรอบของหน้าผา, ถ้ำ, ไซดหิน ฯลฯ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ (เทียบเท่าโบสถ์, วิหารสมัยหลัง) ใช้ทำพิธีกรรมเพื่อความอุดมสมบูรณ์ เช่น ขอฝน ฯลฯ

คนเขียนลายเส้นเป็นรูปต่างๆ เหล่านั้น เช่น คน, สัตว์ ฯลฯ ได้รับยกย่องเป็นบุคคลพิเศษ (ที่ยุคต่อไปจะเรียกว่าช่าง) มีอำนาจระดับหมอผี หมายถึงผู้มีวิญญูมากกว่าคนอื่นในท้องถิ่นชุมชนนั้น

ทั้งหมดล้วนเป็นหลักฐานมั่นคง ว่าคนพื้นเมืองดั้งเดิมกลุ่มหนึ่งของสุวรรณภูมิในอุษาคเนย์เมื่อหลายพันปีมาแล้ว มีประสบการณ์ชำนาญและความสามารถระดับ

สูงแล้วในทางวาดรูป เขียนภาพ ทั้งเหมือนจริงและเหนือจริงเป็นเส้นสัญลักษณ์ ยุคก่อนรับลายกระหนกจากอินเดีย

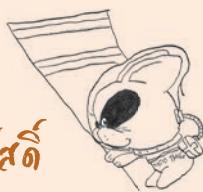
ผู้คนกลุ่มหนึ่งในบ้านเมืองบริเวณสุวรรณภูมิและอุษาคเนย์ ตั้งแต่ราว พ.ศ. 1000 เป็นต้นไป มีการติดต่อทางทะเลสมุทรค้าขายแลกเปลี่ยนสิ่งของสินค้ากับอินเดียและลังกา เริ่มรับศาสนา เริ่มรับลายกระหนกจากอินเดียเป็นครู แล้วเริ่มทำเลียนแบบครู สมมุติเรียกงานช่างแบบทวารวดี ซึ่งต่างมีพื้นฐานเบสิกรองรับมานานมากแล้วจากลายเส้นเป็นภาพเขียนดึกดำบรรพ์เหล่านั้น

เมื่อฝึกฝนเลียนแบบครูจนชำนาญ จึงมีพัฒนาการเป็นลักษณะเฉพาะท้องถิ่นสุวรรณภูมิ กระทั่งเป็นรัฐชาติ มีชื่อชาติภาษา และประเทศชาติ เลยพากันสมมุติเรียกชื่อต่างๆ กันตามชื่อเหล่านั้นว่า ลายมอญ, ลายเขมร, ลายลาว ฯลฯ จนถึงลายไทย แต่แท้จริงแล้วล้วนเป็นลายกระหนกจากอินเดียโบราณอย่างเดียวกัน ซึ่งจะแยกให้ต่างกันไม่ได้ (เว้นเสียแต่บังคับให้ต่างตามการเมืองยุคล่าอาณานิคม)

การตูน คือลายเส้นเป็นรูปอีกอย่างหนึ่ง ที่ไทยเริ่มรู้จัก แล้วเริ่มรับแบบแผนจากยุโรป ตั้งแต่ราวหลัง พ.ศ. 2400 แล้วตกทอดมาถึงอรุณ วัชรสวัสดิ์ เมื่อหลัง พ.ศ. 2500

อรุณ เป็นใคร? มาจากไหน? ผมเคยเขียนไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2521 พิมพ์เป็นคำนำในหนังสือรวมการ์ตูนการเมืองของอรุณเอง ชื่อว่า “สุจิตต์ วงษ์เทศ เขียนเรื่องอรุณ วัชรสวัสดิ์” จะคัดมาทั้งหมดโดยไม่ตัดทอนเลย ดังต่อไปนี้

สุจิตต์ วงษ์เทศ เขียนเรื่องอรุณ วัชรสวัสดิ์

จำได้ว่า เมื่อตอนสายของเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2515 ขณะนั้นผมทำงานประจำอยู่ที่หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน โดยมีพร บุญยฤทธิ์ เป็นบรรณาธิการ และคุณไพบูลย์ สุขสุเมธ เป็นหัวหน้าข่าวบันเทิง ในนามปากกาว่า “แก้ว สีหมากสุก” คุณไพบูลย์นำต้นฉบับการ์ตูนชุดหนึ่งประมาณ 5 รูปมายื่นให้ผมพร้อมทั้งชี้แจงว่า ผู้อ่านเขียนการ์ตูนล้อหนังไทยส่งมาให้

ผมแกะซองแล้วเอารูปออกมาดู แล้วก็ตบอกผางว่าฝีมือดีเหลือกำลัง แต่ยังเขียนเลียนแบบ “พินัท” การ์ตูนฝรั่งอยู่ หากดัดแปลงเป็นเจ้าหนูหัวจุกแบบไทยๆ เสีย

คงสนุกพิลึก

คิดดั่งนั้นแล้ว ผมก็ให้ประกาศหาคนเขียนภาพชุดนี้ไปพบที่สำนักงาน

สองวันต่อมา คนเขียนภาพการ์ตูนชุดนั้นก็ไปพบที่สำนักงานหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน เมื่อคุยกันแล้วจึงทราบว่าเป็นนักศึกษาคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีสุดท้าย

เจ้าหนุ่มคนนี้มีไฟเมื่อดิบนโบนัาและแจ่มใสร่างเป็นนิตย ูปร่างเข้าชั้นผอมเกร็ง มีชื่อจริงว่า...อรุณ วัชรสวัสดิ์

เริ่มต้น ที่สยามรัฐรายวัน

“ผมเป็นชาวสุราษฎร์ครับ” อรุณ วัชรสวัสดิ์ เล่าถึงประวัติตัวเองอย่างย่นๆ เมื่อคุยกับผม “เกิดที่อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี มองเห็นเกาะสมุยลิบๆ ทุกวันละครับ พ่อผมเป็นครู ไม่ใช่ครูน้อยนะครับ เป็นครูใหญ่ด้วยซ้ำ”

“ตอนแรกก็เรียนที่โรงเรียนวัดกาญจนาราม พอจบชั้นประถมจึงเข้าโรงเรียนประจำจังหวัด” อรุณสืบทอดๆ ตามแบบฉบับอาร์ทิสต์ละแวกหน้าพระลาน “พอจบมัธยมผมก็เผลอเข้ามาเรียนที่กรุงเทพฯ เข้าโรงเรียนเพาะช่างเลย เพราะชอบวาดรูป”

“อ้าว-จบเพาะช่าง แล้วผมก็เข้าศิลปากรซี่ ไม่งั้นคนถูกตายนะ” อรุณกล่าวตอบคำถามของผมที่ถามว่าจบจากเพาะช่างแล้วไปไหน “ผมเข้าเรียนที่คณะจิตรกรรมของศิลปากรได้”

“โอ้ยยย...ผมเป็นมันหมดละครับ ตั้งแต่หัวหน้าขึ้นมาจากนประธานรับน้องใหม่ ผู้แทนคณะ หัวหน้าคณะ จนกระทั่งนายกลโมสร ผมว่าสนุกดี อยู่ว่างๆ ไม่รู้จะทำอะไร เขามีสมัครตำแหน่งไหนผมเอาหมด แต่ตอนนี้ไม่เอาแล้ว เรียนหนังสือก็ไม่อยากเรียนแล้ว ได้อนุปริญาแล้ว ซี้เกียจเอาปริญญา อยากจะมาเขียนการ์ตูนมากกว่า”

จากนั้นผมก็ชี้แจงให้ฟังถึงความต้องการในเรื่องการ์ตูนล้อเลียนเสียดสีสังคม โดยต้องการลักษณะเด็กๆ ไทยๆ ดูเหมือนเขาจะตอบว่าสบายมาก

วันรุ่งขึ้นเขาก็เอากา์ตูนเด็กไทย “ม้าหิน-จอมปลวก” ไปให้ที่สยามรัฐ และต่อมากา์ตูนอรุณก็เริ่มขึ้นที่หน้ากลางของสยามรัฐรายวันในครั้งกระนั้นเป็นประจำทุกวัน

บรรดานักอ่านสยามรัฐครั้งกระนั้นต่างพิมพ์ว่าเป็นเสียงเดียวกันว่าเส้นสายการ์ตูนของอรุณช่างพิมพ์ดีวกัันกับของคุณประยูร จรรย์วงษ์ “ราชาการ์ตูน” ของ

เมืองไทย

“ผมเลียนแบบคุณอายุรครับ” อรุณบอก “ผมเคารพผลงานของคุณอย่างมาก แต่ผมไม่ได้เป็นญาติโกโหติเทของคุณอายุรนะ แล้วก็รู้จักกันด้วย เพียงแต่ผมเรียกไปตามความรู้สึกว่าควรจะเรียกคุณอาเท่านั้นแหละ ท่านเป็นครูบาอาจารย์ทางการเขียนการ์ตูนของผม”

นี่คือจุดเริ่มต้นของความเป็นอรุณ วัชรสวัสดิ์ “การ์ตูนหัวโต”

เร่ร่อนไปตามเสียงเพลง

ดูเหมือนอรุณจะเขียนอยู่หน้ากลางสยามรัฐรายวันไม่ทันถึงเดือนก็มีการเปลี่ยนแปลง เพราะผมและเพื่อนพ้องอีกสองคนถูกคำสั่งไล่ออกกะทันหัน

อรุณก็ถูกหางเครื่องไปด้วย เพราะไม่มีใครให้เขาเขียนอีกต่อไป

เมื่อถูกไล่ออกจากสยามรัฐรายวันแล้ว เสถียร จันทิมาธร ซึ่งถูกไล่ออกพร้อมกัน ไปทำงานเป็นหัวหน้ากองบรรณาธิการอยู่ที่หนังสือวิทยาสารรายสัปดาห์ของบริษัทไทยวัฒนาพานิช เสถียรจึงชวนอรุณไปทำงานด้วยในตำแหน่งฝ่ายศิลป์จัดหน้าหนังสือ และเขียนการ์ตูน เขียนภาพประกอบ

อรุณจึงไปทำที่นั่นด้วยความสนุกสนาน

ขณะที่ทำงานอยู่กับหนังสือวิทยาสารนั้น สุชาติ สวัสดิ์ศรี ซึ่งเป็นบรรณาธิการหนังสือรายเดือนที่ชื่อสังคมศาสตร์ปริทัศน์ เกิดชอบบอกชอบใจจึงขอให้อรุณเขียนการ์ตูนชุด “ม้าหิน-จอมปลวก” ให้อีก

อรุณก็เขียนเป็นประจำอยู่ระยะหนึ่ง

ในระยะคาบถูกคาบดอกกันนั่นเอง ผมก็เข้าไปทำงานร่วมกับเพื่อนๆ ที่หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษชื่อ “เดอะ เนชั่น” ซึ่งตอนนั้นมีสำนักงานอยู่ที่ถนนเดโช ทั้งนี้เพื่อจะหาช่องทางในการออกหนังสือพิมพ์รายวันสักฉบับ

แต่เมื่อยังไม่สามารถทำหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยได้ ผมจึงหันเข้ามาตั้งโรงพิมพ์พิเศษ ที่ซอยแพ่งสรรพศาสตร์ ถนนตะนาว ศาลเจ้าพ่อเสือ

อรุณก็ร่วมขบวนการโรงพิมพ์ด้วย โดยเป็นผู้ควบคุมงานด้านศิลปะของโรงพิมพ์ และใช้เวลาหลังเลิกงานจากวิทยาสารแล้วไปทำตอนกลางคืน

ต่อเมื่อโอกาสอำนวย ช่องทางในการทำหนังสือพิมพ์เปิดขึ้น สุทธิชัย หยุ่น ซึ่งเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ “เดอะ เนชั่น” อยู่ จึงวางโครงการออกหนังสือพิมพ์

ภาษาไทย โดยเริ่มด้วยจากหนังสือรายสัปดาห์ชื่อ “ประชาชาติรายสัปดาห์”

นอกจากจะต้องเป็นผู้ควบคุมดูแลความงามของหนังสือประชาชาติรายสัปดาห์ แล้ว สุทธิชัย หยุ่น ยังให้อรุณเขียนการ์ตูนลงใน เดอะ เนชั่น รายวันเป็นครั้งคราวด้วย

ดังนั้น เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2517 งานการ์ตูนและภาพปก-ภาพประกอบของอรุณก็ผุดงาดขึ้นมาอีกครั้ง และตอนนี้อรุณลาออกจากหนังสือวิทยาสาร เพื่อทำงานให้กับโรงพิมพ์พิมพ์เนศและประชาชาติรายสัปดาห์

แล้วก็มาถึง “การ์ตูนนิ้วโป้ง”

จากประชาชาติรายสัปดาห์ ทีมงานของคนหนุ่มก็เริ่มต้นเสาะหาผู้ที่จะออกหนังสือพิมพ์รายวัน

และนั่นก็ย่อมหนีไม่พ้นที่จะใช้ชื่อ “ประชาชาติรายวัน”

สำนักงานใหม่ของหนังสือพิมพ์ เดอะ เนชั่น ย้ายไปอยู่ที่ซอยช่องลม ถนนสุขุมวิท ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของประชาชาติรายวัน

อรุณได้รับมอบหมายให้ไปประจำที่สำนักงานประชาชาติรายวันตั้งแต่นั้น โดยมีหน้าที่เขียนการ์ตูนและภาพประกอบหน้าบทความทั้งหมด

แรกทีเดียว งานของอรุณยังเป็นลักษณะที่รับอิทธิพลประยูร จรรย์วาทย์ ฉะนั้น การ์ตูนของอรุณก็คือลักษณะเส้นสายของประยูร จรรย์วาทย์นั่นเอง แม้รูปเด็กผมจุกที่ประยูรทำไว้ให้กับเดอะ เนชั่น อรุณก็สามารถสร้างเสริมลีลาท่าทางออกมาเป็นของประยูร จรรย์วาทย์ได้อย่างไม่ขัดเขิน

ประยูร จรรย์วาทย์เองก็เคยกล่าวถึงอรุณในทางชมเชยฝีมือ

แต่ในด้านของการสร้างสรรค์ส่วนตัวของอรุณเอง และในด้านเสน่ห์ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยยังเป็นปัญหาอยู่ เพราะถ้าหากอรุณจะทำเลียนแบบคุณประยูรอยู่อย่างนั้นก็คงหนีแนวทางนั้นไปไม่พ้น

ความเป็นตัวของตัวเองทั้งของอรุณและของประชาชาติก็คงไม่มี หรือถ้าหากจะมี ก็ขาดเอกลักษณ์ทางด้านการ์ตูนไป

ในฐานะที่ผมเป็นบรรณาธิการบริหารของประชาชาติรายวันอยู่ในขณะนั้น จึงพยายามเสาะหาผู้ที่ดีกว่านี้

แต่ก็ยังไม่พบ

จนกระทั่งวันหนึ่ง ผมนั่งคุยกับสุทธิชัย หยุ่น และปรึกษาหารือกันถึงเรื่องการตูน

ของอรุณด้วย เผอิญขณะที่นั่งคุยกันอยู่นั้นมีพัสดุไปรษณีย์ส่งมาจากอเมริกา เพราะทางเดอะ เนชั่น ชื่อข่าวและบทความการ์ตูนบางอย่างจากสหรัฐอเมริกาอยู่ด้วย

ในซองที่ส่งมาจากนิวยอร์กไทมส์นั้น มีภาพการ์ตูนล้อตลอดถึงภาพประกอบของการ์ตูนนิสต์อเมริกันหลายรูป สุทธิชัยและผมนั่งพินิจดูกันอยู่สองคนด้วยความสนใจ

ผมเคยเห็นการ์ตูนประเภทนี้ออยู่จำเเมื่อตอนดูลานและห้องเที่ยวอยู่ในอเมริกา เพราะฉะนั้น ความชอบฝังใจที่มีอยู่ตลอดเวลาทำให้ผมเอ่ยปากขอรูปเหล่านั้นจาก สุทธิชัยทันที

“มึงจะเอาไปทำไม” สุทธิชัย หย่น ถามผม

“จะเอาไปให้อรุณมัน” ผมหมายถึงอรุณ วัชรสวัสดิ์

“เออ ไม่เลว ภูวไ้อรุณมันน่าจะเขียนได้แบบนี้” สุทธิชัย หย่น ยิ้มย่อง

“มึงตกลงไหมละ ถ้าหากให้อรุณมันทำแนวนี้ มันจะได้เป็นลักษณะของมันเอง” ผมถามเพราะยังไม่แน่ใจว่าเพื่อนร่วมงานจะเอาหรือไม่เอา

“วิเศษซีมึง” สุทธิชัย หย่น ตอบ

ผมพรวดพราดออกจากห้องทันที โดยคว้าเอาห่อกระดาษการ์ตูนจากนิวยอร์ก ไทมส์ไปด้วยแล้วก็โยนโครมเข้าที่โต๊ะอรุณ

“อะไรกัน” อรุณชะงักปากกาที่กำลังแต่งเส้นพู่กันภาพประกอบบทความหน้ากลาง

“งานของมึงอยู่ที่นี้ มึงต้องทำอย่างนี้” ผมตอบกวบประสาทเขาเล่น

อรุณควักเอารูปการ์ตูนเหล่านั้นออกมาดูพร้อมทั้งแสดงอาการลิงโลดห่อปาก สูดขึ้นมาเบาๆ ด้วยความเสน่หารูปการ์ตูนเหล่านั้น

“นี่แหละผมอยากทำอย่างนี้แหละ แต่ผมนึกไม่ออกว่าเคยดูการ์ตูนอย่างนี้ที่ไหน ผมจะบอกหลายหนแล้ว แต่มันติดอยู่ที่ริมฝีปาก แล้วก็พลอยปะทะหนองเลยไม่ได้พูด” อรุณถมมือไปมาอย่างตื่นเต้น

“เปลี่ยนแนวการ์ตูนของมึงตั้งแต่ฉบับมะรืน เพราะฉบับพຼ່งนี้ส่งไปโรงพิมพ์แล้ว” ผมสั่งการทันที

“เอาแนรีเปล่า” อรุณยังไม่แน่ใจ

“ไ้อ๊ะ แนรีไ้อัย ไม่นั่นจะเอามาให้มึงหาหอกอะไร”

ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา “การ์ตูนหัวโต” ของอรุณ วัชรสวัสดิ์ ก็เริ่มต้นอาละวาด วงการการ์ตูนเมืองไทยจนสิ้นสะเทือน

“มันลอกฝรั่ง” หลายคนวิพากษ์วิจารณ์การ์ตูนของอรุณอย่างนั้น แต่ก็ไม่มีลิ้มที่จะชี้แจงว่า “แต่มันประยุกต์เข้าอารมณ์คนไทยได้ แล้วก็อารมณ์ขันมันร้ายกาจจริงๆ”

นั่นเป็นความจริง เส้นสายการ์ตูนของอรุณในตอนหลังนั้นรับอิทธิพลของฝรั่งอย่างเต็มที่ดังกล่าวนี้อาจย้อนถึงที่มา

แต่นั่นมิใช่ประเด็นหลัก เพราะประเด็นหลักอยู่ที่แง่มุม และอารมณ์ขันที่นำมาสอดใส่ในกิริยาอาการของตัวการ์ตูน รวมทั้งสิ่งที่อรุณต้องการจะพูดต้องการจะแสดงความคิดเห็น

แต่ทำไมการ์ตูนของอรุณจึงต้องมีดวงอาทิตย์และรัศมีของดวงอาทิตย์ประกอบอยู่ตลอดเวลา

“ผมชอบดวงอาทิตย์ เพราะมันร้อนดี” อรุณตอบอย่างนั้นจริงๆ “ตั้งแต่เด็กมาแล้วผมชอบวาดดวงอาทิตย์มากกว่าดวงจันทร์ คงจะเป็นเพราะจิตใต้สำนึกมันมาจากการเรียนรู้ว่า ดวงอาทิตย์เป็นบ่อเกิดของพลังต่างๆ มากมายมหาศาล ผมไม่ค่อยชอบพระจันทร์ ผมว่ามันดัดจริตมากไป...ก็เท่านั้นเอง ผมจึงต้องมีเส้นวงๆ อยู่ตลอดเวลาในรูปการ์ตูน”

ทำไมบางรูปจึงมีไอ้เด็กหัวจุก

“ไอ้จุก ไอ้แกละ ไอ้โล้น เป็นสัญลักษณ์ของเด็กไทยใครๆ ก็รู้ แต่ในบรรดาไอ้สามคนนี้แล้ว ไอ้จุกเป็นคนที่เรียกร้อยที่สุด ไอ้แกละไอ้โล้นนี่ร้าย ยิ่งไอ้เปี้ยยิ่งทะเลาะกันดี ผมเจอมากแล้วไอ้เด็กพวกนี้ ผมจึงชอบไอ้จุก พอตีสัญลักษณ์ของเนชั่นที่คุณประยูรทำเอาไว้เป็นแบบฉบับเป็นเด็กผมจุกอีกด้วยก็เข้าล็อกผมเท่านั้นเอง ใครจะเห็นเป็นอย่างอื่นก็ช่างเถอะ แต่ผมเห็นของผมหยั่งๆ ใครจะทำไม” อรุณอธิบายให้กับผมอย่างยืดยาว และมีความหมายแฝงเร้นหลายประการจนผมตามไม่ทัน

“ทำไมการ์ตูนมึงต้องหัวโตด้วยวะ” ผมถาม

“อ้าว ทำไมถามอย่างนั้นล่ะพี่ ก็เอาแบบมาให้ผมเขียนเอง” อรุณย้อนเอากับผม “แต่ที่จริงนะมันก็มีความหมายอยู่ตรงที่ว่า ส่วนที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์นะ มันอยู่ส่วนหัวทั้งนั้นแหละ เพราะฉะนั้นหัวมันจึงต้องโต ก็เพราะหัวของมนุษย์นี่แหละที่ทำให้สังคมปั่นป่วนวุ่นวายซบหายไปหมด หรือพี่ว่าไม่จริง...”

ผมอ้าปากค้าง เพราะไม่รู้ว่าเขาไปเอาหลักอันนี้มาจากไหน แต่มันจริงของเขา

“ผมชอบอาจารย์คึกฤทธิ์มาก ผมเคารพมันสมองของท่าน ความสามารถของท่าน และความเป็นนักปราชญ์ของท่าน แต่ในหนทางของนักการเมืองแล้วผมมีหน้าที่ที่จะต้องเสียดื้อสื้อเลียนท่าน เพราะผมมีหน้าที่คัดค้านและล้อเลียน ผมว่าท่านไม่ได้โกรธผมหรอก ท่านก็ล้อเลียนคนอื่นเขามาตั้งมากมาย ไ้...ผมล้อท่านนิดเดียวเอง เพราะท่านอยู่ให้ผมล้อนิดเดียวเท่านั้นนี่นา ผมเสียดายมากเพราะเขียนล้อคนอื่นไม่สนุกเท่าล้ออาจารย์คึกฤทธิ์ รูปหน้าของท่านมีเอกลักษณ์ ยิ่งทรงผมของท่านแล้วยังกะขุนนางอังกฤษ ผมชอบที่สุด ผมว่าคนเขียนการ์ตูนจะมีความสุขมากเมื่อเขียน

ถึงคนที่เราเคารพรักและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างอาจารย์คึกฤทธิ์ ผมว่าผมพอใจงานชุดที่เขียนถึงอาจารย์คึกฤทธิ์มากที่สุดก็แล้วกัน ใครชอบชุดอื่นก็ตามใจ”

“เคยพบอาจารย์คึกฤทธิ์บ้างหรือเปล่า ผมหมายถึงเคยเห็นตัวจริงท่านไหม” ผมถามด้วยความสงสัย

“ให้ฟ้าผ่าลงแดงตายชั๊ว...ผมไม่เคยพบตัวจริงท่านเลย นอกจากรูปที่ลงในหนังสือพิมพ์แล้วก็ภาพทางโทรทัศน์” อรุณตอบ

“แล้วเขียนการ์ตูนล้ออาจารย์ยังงั้นวะ” ผมถามต่ออีก

“จะไปยากอะไร ล้อครีเตอร์ก็ยังได้ เอารูปมาดูที่ครับ เวลาเขียนผมก็เอารูปหลายๆ ด้านมา ซ้ายที่ขวาที่ หน้าตรงข้างสลับกันไป แล้วก็เขียนออกมา ผมไม่ได้เขียนภาพเหมือนนี่ จะได้เอากันจริงๆ จังๆ ผมมันเขียนภาพล้อก็เอาพอล้อได้เท่านั้น แต่ผมเคยตั้งใจไว้ว่าจะไปกราบอาจารย์คึกฤทธิ์...”

“ทำไมล่ะ” ผมขัดขึ้นมา

“ก็จะไปบอกท่านนะที่ว่า ตั้งแต่เขียนภาพล้อมาเป็นปีนี้นะ ผมไม่เคยเห็นตัวจริงเลย ขอดูตัวจริงหนเดียวเท่านั้นแหละ แล้วก็เขียนการ์ตูนรูปสุดท้ายสำหรับท่าน หลังจากเห็นตัวจริงแล้ว”

“แล้วยังไง” ผมเร่งถาม

“ผมไม่กล้าไปที่ชอยสวนพลู กลัวท่านโกรธแล้วไล่ให้สามสี่มากัดผม” อรุณตอบพลางหัวร่อลงลูกคอกกระพือและหมวดที่ริมฝีปากกระดิกไปหลายเส้น

เงินน้อย ก็เส้นน้อย เงินมาก ก็เส้นมาก

หลายคนตั้งข้อสังเกตการ์ตูนของอรุณว่าเต็มไปด้วยเส้น เพราะเอกลักษณ์อีกประการหนึ่งของอรุณคือเส้น

“ถ้าหากโลกนี้ไม่มีเส้น อรุณคงเขียนการ์ตูนไม่ได้” ใครบางคนกล่าวอย่างนั้น

“เกาเหลาก็ไม่มีเส้น เย็นตาโฟยังไม่ใส่เส้นได้ แล้วทำไมผมจะเขียนการ์ตูนอย่างเกาเหลาบ้างไม่ได้ บัดโธ” อรุณตอบ

“ปกติคิดค่าเขียนยังงั้น” ผมถามอรุณ เพราะระยะหลังจากประชาชาติรายวันถูกสั่งปิดตาย อรุณเขียนการ์ตูนให้กับหนังสือหลายเล่มอยู่เหมือนกัน โดยเฉพาะออกแบบปกหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊ก

“เงินน้อยก็เส้นน้อย เงินมากก็เส้นมากหน่อย” อรุณตอบอย่างสนุกๆ ไปตามประสาคนมีอารมณ์ขัน

“ถ้าเธออย่างเกาหลีล่ะ” ผมแห่เข้าไปอีก

“ก็มีแต่พระอาทิตย์ไล่เหมือนลูกขึ้น ก็ชอบเกาหลีลูกขึ้นไม่ใช่หรือ”

จขคนได้ขเจียนลัอม่อก

คนบางคนทำงานไม่ได้ ถ้าหากมีคนมาก แต่บางคนไม่ยั้งั้น เพราะไม่สามารถคิดอะไรได้เลย ถ้าหากมีคนน้อยๆ

อรุณ วัชรสวัสดิ์ เป็นอีกคนหนึ่งที่แยกงานออกเป็นสองลักษณะคือ งานการตูนรายวัน และงานออกแบบปกหนังสือ

ถ้าหากเป็นการตูนล้อแล้ว เขาไม่สามารถนั่งทำงานคนเดียวอยู่ที่บ้านได้ แต่ถ้าหากงานออกแบบปกแล้วเขาจะต้องใช้เวลาตอนกลางวันคืนอยู่คนเดียวอย่างสงบท่ามกลางไม้ดอกไม้ใบรอบบ้าน แล้วนั่งอยู่กลางสระน้ำคร่ำที่ส่งกลิ่นฉวัดเฉวียน

เพราะบ้านเขาตั้งอยู่กลางสระน้ำคร่ำ

ปกติแล้วอรุณจะต้องถึงที่ทำงานประจำชาติรายวันตอนเช้าราว 09.00 น. แล้วเขียนการตูนไปคุยกับนักข่าวไป ล้อเล่นกับคนทำหน้าสตรีไป พร้อมทั้งสูบบุหรี่รอแวลของสีแดงเพราะไม่มีเมนทอลไป

ความคิดของเขาจะโลดแล่นไปตามควันบุหรี่ และเสียงรับโทรศัพท์ของนักข่าว

ระยะเวลาการทำงานของเขาคือช่วงเช้าก่อนเที่ยงเท่านั้น เพราะหนังสือพิมพ์จะต้องออกตอนบ่าย เขาจะต้องส่งรูปการตูนพร้อมกับหน้าหนังสือพิมพ์ที่จะต้องส่งไปโรงพิมพ์

ความจริงเขาสามารถจะเขียนการตูนได้ภายในเวลาจำกัด ไม่ว่าจะเป็นหนึ่งชั่วโมง หรือครึ่งชั่วโมง หรือสิบห้านาที

“นาทีเดียวผมก็เขียนได้ ถ้าหากให้เวลาผมเท่านั้น” อรุณตอบ

“มันจะเป็นรูปหรือ” ผมถาม

“อ้าว ก็เป็นรูปลักษณะหนึ่งนาที่ซี เขียนนาทีเดียวแล้วจะเอาเส้นมากๆ อย่างเขียนหนึ่งชั่วโมงได้ยังงี้” อรุณตอบ

แต่สำหรับงานการตูนเด็กที่อรุณทำให้กับสำนักพิมพ์ดวงกมลแล้วอยู่ในลักษณะการทำงานอย่างประณีต เพราะบางเล่มเขาต้องใช้เวลาเป็นเดือนในการทำงาน

“บางเล่มผมต้องกว้านหนังสือลายไทยออกมาดูเลยละครับ บางทีก็ต้องไป

ค้นเอาตำราโบราณ งานการตุณเด็กเป็นงานที่ผมรักมากชอบมากเป็นพิเศษ ถึงยังงี้ก็ต้องทำ ไม่มีใครพิมพ์ก็ทำเอง ผมรักเด็ก และรักงานศิลปะทางด้านนี้ด้วย เพราะฉะนั้น ต้องทำงานคนเดียวอยู่กับบ้านสงบๆ และต้องอารมณ์เย็นๆ”

“แต่ถ้าเป็นการตุณแล้วละก็ ต้องเอะอะตึงตังโครมครามมันถึงจะสนุกครับ”
อรุณอธิบาย

ชีวิตครอบครัว-

“เมื่อผมเป็นครู สอนอยู่ที่เมืองนนท์ มีลูกสาวกะเขาคนเดียว ตอนนี้อายุสองขวบแล้ว สวยเป็นบ้า ผมตั้งชื่อให้เองว่า น้ำแข็ง”

“ทำไมให้ลูกชื่อน้ำแข็งล่ะ” ผมถาม

“อ้าว มันเย็นดีนะครับ ผมชอบ ถ้ากินเหล้าแล้ว ไม่มีน้ำแข็ง แก้วให้ดังกรึกๆ มันจะไปร่อยอะไร” อรุณ วัชรสวัสดิ์ ตอบประณิตทั้งทำอย่างนั้น

(คัดจากหนังสือ เมื่อคึกฤทธิ์นั่งเมือง รวมการตุณจากประสาชาตிரายวัน ช่วง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี โดย อรุณ วัชรสวัสดิ์. สำนักพิมพ์ปิยะ-สาสน์ พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2521)

เนื้อหาสาระที่คัดจากข้อเขียนเก่าเมื่อ พ.ศ. 2521 เป็นความทรงจำปลีกย่อยของผมในช่วงเวลาสั้นๆ เท่านั้น ระหว่าง พ.ศ. 2515-2521 (หลังจากนั้นไม่ได้จำ)

แต่เป็นช่วงเวลาสั้นๆ ที่มีประวัติศาสตร์สังคมและการเมืองของไทยอยู่ในตัวเอง แล้วมีพลังสร้างสรรค์อย่างสูง จึงส่งลายเส้นเป็นการตุณของอรุณ วัชรสวัสดิ์ เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์การตุณการเมืองของไทย

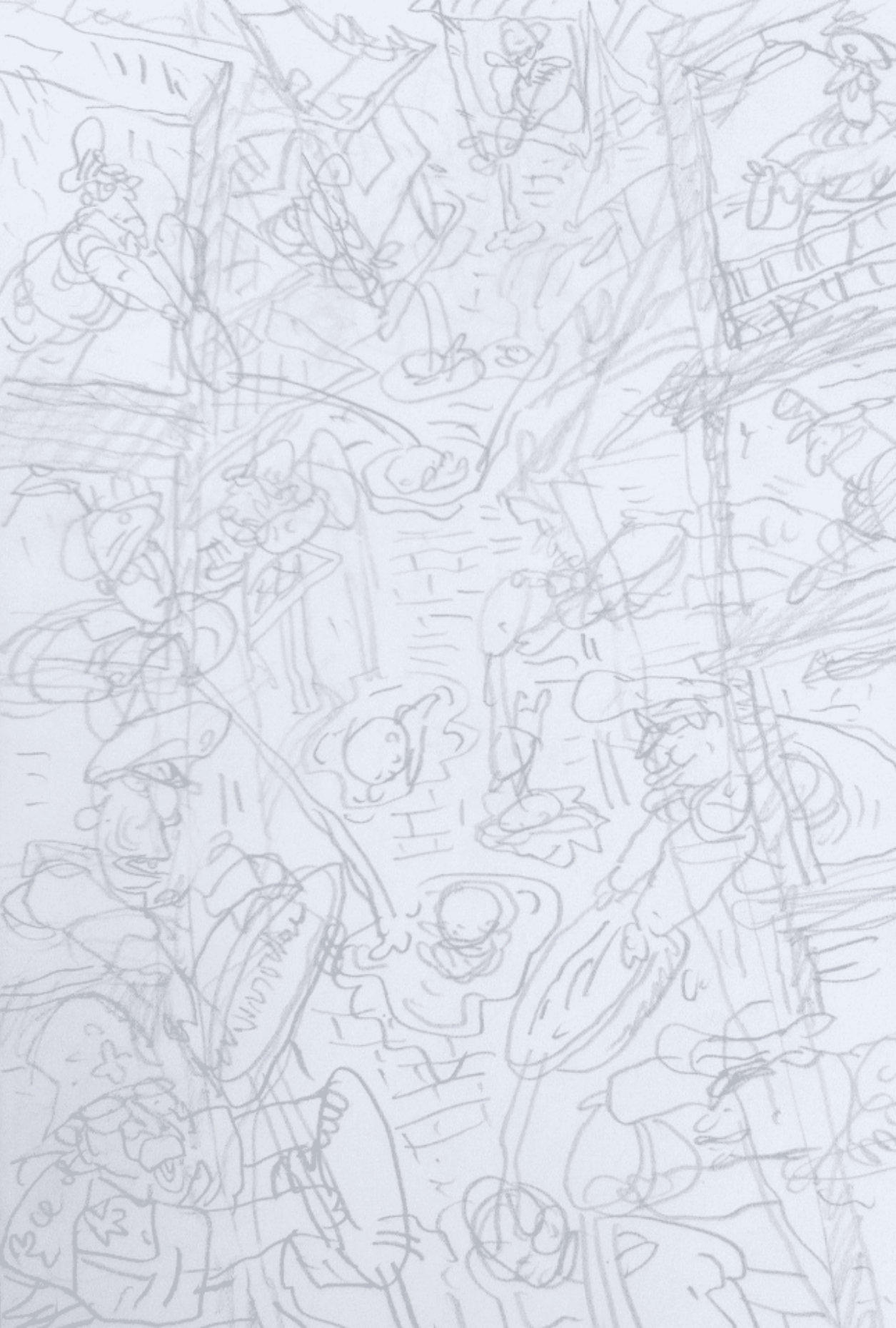
สุจิตต์ วงษ์เทศ

บ้านช่างหล่อ กรุงเทพมหานคร

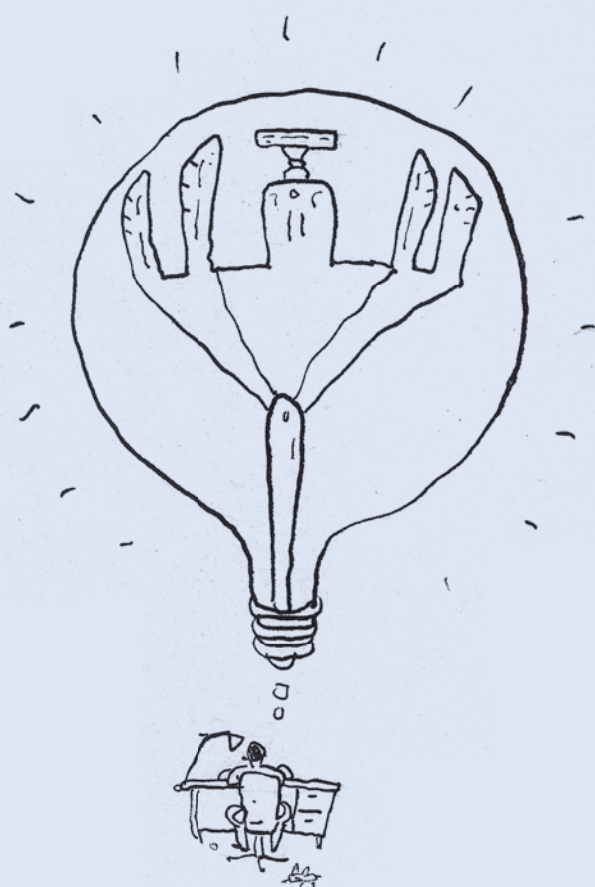
24 สิงหาคม 2555

อรุณสวัสดิ์การเมือง

У 2553

2553 : การชุมนุมที่ขัดใจ ปณัฏ "ความสุขเสีย"

ถ้าให้เลือกเพียง 1 เหตุการณ์ ที่เห็นว่าเด่นสุดในรอบปี 2553 เชื่อว่าเกือบทั้งหมดคงจะชี้ไปยัง “การสลายการชุมนุม” ในนามของ “กระชับวงล้อม-ขอพื้นที่คืน” เมื่อช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม

เหตุการณ์ที่ทำให้มีผู้เสียชีวิต 98 ศพ บาดเจ็บกว่า 2,000 คน และจนกระทั่งวันนี้ก็นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษไม่ได้

ภายใต้การบริหารประเทศของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ซึ่งคนเสื้อแดงระบุว่า เป็นรัฐบาลที่มีการจัดตั้งกันในด้านทหารภายหลังเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ความขัดแย้งก่อตัวเข้มข้นมานับแต่นั้น

สำหรับความเคลื่อนไหวของคนเสื้อแดง ดำรงอยู่มาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การรัฐประหาร และกระทั่งนายอภิสิทธิ์ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี แม้จะมีการสลายการชุมนุมจนเกิดเหตุการณ์ “เมษาเลือด” เมื่อปี 2552 แต่คนเสื้อแดงก็กลับมาได้อีก ซึ่งคราวนี้ชูวาทกรรม “สองมาตรฐาน” ประกาศสงครามชนชั้นระหว่าง “ไพร่” กับ “อำมาตย์”

ประเดิมกำลังด้วยการชุมนุมทวงคืน “เขายายเที่ยง” อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ซึ่งเป็นที่ตั้งบ้านพักตากอากาศของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรีและอดีตนายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรี ต่อด้วยการชุมนุมที่สอยดาว ไฮแลนด์ กอล์ฟ คลับ แอนด์ รีสอร์ท โดยอ้างความเกี่ยวโยงกับ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ คนเสื้อแดงระบุว่าทั้งสองแห่งมีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่อุทยานตามลำดับ

ขณะที่การเคลื่อนไหวของคนเสื้อแดงกำลังเข้มข้น อีกด้านหนึ่ง ปลายเดือน กุมภาพันธ์ องค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีมติเสียงข้างมาก พิพากษายึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ตกเป็นของแผ่นดิน 4.6 หมื่นล้านบาท ในคดีที่อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติและได้มาเนื่องจากการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของ พ.ต.ท.ทักษิณ

คำพิพากษานี้เหมือนเป็น “ฟางเส้นสุดท้าย”

คนเสื้อแดงซึ่งนิยมชมชอบในตัว พ.ต.ท.ทักษิณไม่พอใจ นำมาสู่การประกาศ ยุทธศาสตร์ “แดงทั้งแผ่นดิน” มีการเคลื่อนไหวเข้าสู่กรุงเทพฯ ในกลางเดือนมีนาคม ตั้งเวทีชุมนุมอยู่ที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ กระทั่งกดดันรัฐบาลมากขึ้นด้วยการขยับขยายไปสู่อีกเวทีหนึ่งใจกลางย่านธุรกิจอย่างแยกราชประสงค์

บ้านเมืองเต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย โหรงหลางหลายสำนักออกมาทำนาย แทบจะรายวัน ว่าประเทศไทยจะต้องตกอยู่ในภาวะวิกฤต โดยสังคมไทยทั่วทุกหย่อมย่านขณะนั้นตกอยู่ในภาวะแบ่งค่าย แบ่งสี คนบ้านเดียวกันทะเลาะกันเพราะยืนอยู่คนละฝักฝ่าย

การชุมนุมของคนเสื้อแดงยกระดับขึ้นทุกขณะ แม้จะมีการเปิดเจรจาระหว่าง แกนนำกับรัฐบาล แต่ก็ไม่ได้เกิดประโยชน์

คนเสื้อแดงยังคงเคลื่อนไหวแสดงพลังไปตามจุดต่างๆ และในที่สุด นายอภิสิทธิ์ได้เรียกประชุมคณะรัฐมนตรีนัดพิเศษ ที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ จากนั้นแถลงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงแห่งพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

และตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) มีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

การชุมนุมยืดเยื้อ และในที่สุดก็มาถึงจุดเดือดในวันที่ 10 เมษายน ศอฉ. ให้ปฏิบัติการ “ขอพื้นที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศคืน” มีการสลายม็อบตั้งแต่ช่วงบ่ายต่อเนื่องไปจนค่ำ สะพานผ่านฟ้าลีลาศ แยกคอกวัว อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เปรอะเปื้อนไปด้วยเลือด

ศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉิน สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพฯ รายงานตัวเลขผู้ที่ได้

รับบาดเจ็บและเสียชีวิตว่า มีผู้เสียชีวิต 20 คน เป็นพลเรือน 15 ราย ทหาร 5 นาย บาดเจ็บรวม 858 คน ต่อมาผู้เสียชีวิตเพิ่ม 2 คน

ในจำนวนผู้เสียชีวิตนี้มี **พ.อ.ร่มเกล้า อูธรรม** รอง เสธ.พล.ร.2 ค่ายจักรพงษ์ จ.ปราจีนบุรี และ **นายอิริยูกิ มูราโมโต** ชาวญี่ปุ่น สังกัดสำนักข่าวรอยเตอร์ รวมอยู่ด้วย

ต่อมาแกนนำคนเสื้อแดงมีมติให้เหลือเวทีการชุมนุมอยู่เพียงที่เดียวคือแยกราชประสงค์ ความตึงเครียดทวีขึ้นทุกขณะ มีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย อาทิ คนเสื้อแดงปะทะกับกลุ่มคนเสื้อหลากสีบริเวณถนนสีลม, คนเสื้อแดงบุกค้นโรงพยาบาลจุฬาฯ เพื่อตรวจสอบทหารที่อาจเข้ามาแฝงตัว ฯลฯ

นอกจากนี้ นับตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม หลังจากที่ **พล.ต.ชิตติยะ สวัสดิผล** หรือ เสธ.แดง ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก อีกหนึ่งขุมกำลังสำคัญของคนเสื้อแดง ถูกยิงเสียชีวิต ก็มีคนตายต่อเนื่องรายวัน และในที่สุด วันที่ 19 พฤษภาคม ทหารเข้าสลายการชุมนุม จนทำให้มีผู้เสียชีวิตอีกเป็นจำนวนมาก

เหตุการณ์ลูกหลานบานปลาย เกิดการเผาห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์ บริเวณโดยรอบ และที่ศาลาจังหวัดหลายแห่งทั่วประเทศ รวมถึงเกิดกรณีผู้ถูกยิงเสียชีวิต 6 ศพในวัดปทุมวนาราม ซึ่งเป็นเขตอภัยทาน

รัฐบาลของนายอภิสิทธิ์เหมือนจะได้รับชัยชนะ แต่ทว่าก็เป็นชัยชนะบนซากปรักหักพัง ต่อมาแม้จะมีการตั้งคณะกรรมการต่างๆ ขึ้นมากมาย แต่ก็ดูเหมือนจะไม่ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการ “ปรองดอง” แม้ภายหลัง พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ ผู้อำนวยการเมืองจะอาสาเป็น “กาวใจ” แต่ก็ไม่ได้ผลเช่นกัน

เดือนมิถุนายน มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล กระแสของพรรคประชาธิปัตย์ ดูเหมือนจะเริ่มซาลง จนต้องแก้เกมด้วยการปรับคณะรัฐมนตรีขนานใหญ่ มีการปรับโควตาในส่วนของพรรคเพื่อแผ่นดินและพรรคภูมิใจไทยที่ยกมือสนับสนุนมติรัฐบาลออก

รัฐนาวาของนายอภิสิทธิ์เหลือพื้นที่น้อยลงเรื่อยๆ และยังต้องเผชิญกับอีกหนึ่งเหตุการณ์สำคัญคือ “คดียุบพรรคประชาธิปัตย์” จากการใช้เงินกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองผิดวัตถุประสงค์ แต่สุดท้ายพรรคประชาธิปัตย์ก็รอดตามที่หลายคนคาดการณ์ไว้ แม้จะมีคดีปล้นหลุดออกมาบ่อนเซาะพรรคและกระบวนการยุติธรรมก็ตาม

ด้านคนเสื้อแดง แม้จะถูกสลายการชุมนุม แต่ก็สามารถกลับมาใหม่เมื่อนาย **สมบัติ บุญงามอนงค์** หรือ บ.ก.ลายจุด นำคนเสื้อแดงออกมาจัดกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ ในนามกลุ่ม “วันอาทิตย์สีแดง” ทำทนาย พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์

การฉ้อโกง การชุมนุมเชิงสัญลักษณ์ทุกวันอาทิตย์ มีผู้เข้าร่วมชุมนุมมากขึ้นเรื่อยๆ สโลแกนที่โดดเด่น อย่าง “ที่นี่...มีคนตาย” เกิดขึ้นท่ามกลางกระแสข่าวรัฐประหารที่แว่วดังมา

เข้าสู่ช่วงปลายปี เหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ คล้ายจะทำให้เหตุการณ์ความตึงเครียดทางการเมืองสงบลงชั่วขณะ แต่กับบทบาทของนายกรัฐมนตรีต่อการแก้ไขปัญหาซึ่งล่าช้า ไม่ทันการณ์ และเข้าไม่ถึงประชาชน ก็ทำให้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบออกมามาก

พ.ศ. 2553 ปีแห่งการสูญเสีย นอกจากข่าวการสลายการชุมนุมจนทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมากแล้ว สำหรับเหตุการณ์ในประเทศที่เป็นข่าวใหญ่เกิดขึ้นเมื่อต้นปีคือกรณีการจัดซื้อเครื่องตรวจสารวัตถุระเบิด ยาเสพติด และสารอื่นๆ ชื่อ GT 200 และ ALPHA 6

ทั้งสองเครื่องถูกนักวิชาการออกมาแฉว่าเป็นเพียง “ไม้ล้างป่าช้า” ไม่สามารถใช้งานได้จริง ยิ่งเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อ จนในที่สุดคณะรัฐมนตรีต้องระงับการสั่งซื้อนำเข้ามาก็

ด้านเหตุการณ์ต่างประเทศ ข่าวใหญ่ในรอบปีมีเหตุการณ์สำคัญ อย่างช่วยชีวิต 33 คนงานที่ติดอยู่ในเหมืองถล่ม ประเทศชิลี และที่เกี่ยวกราวไม่แพ้กันคือการปล่อยตัวนางออง ซาน ซู จี เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน ก่อนจะมีการเลือกตั้งของพม่าในรอบ 20 ปี

เป็นสรุปเหตุการณ์ในปี 2553

ปีแห่งการสูญเสียที่ไม่มีใครอยากให้เกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นอีก

คณิกายสี่..

วันดีคืนดี ได้คิดทำมาหากิน

วันดีคืนดี ได้คิดเครื่องมือ
มาจากดีบ้าน..

วันดีคืนดี ได้
เลืกาดีมาทำกัน

วันดีคืนดี ได้หาของ
มาเก็บกัน .. ว่าดีหรือไม่ดี..

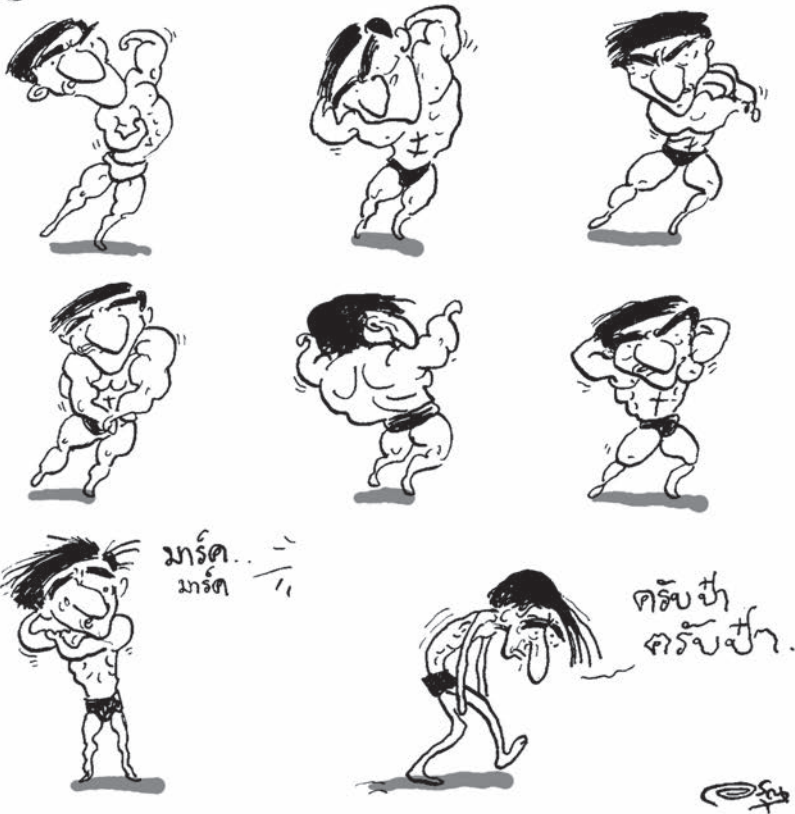

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 22 ม.ค. 53

งานเข้าข้าแล้ว...

พลีมาสต์

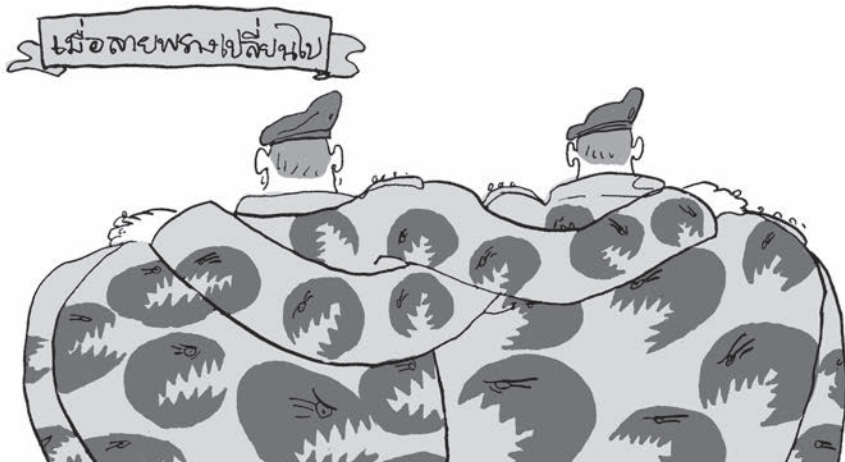
● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 29 ม.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 5 ก.พ. 53

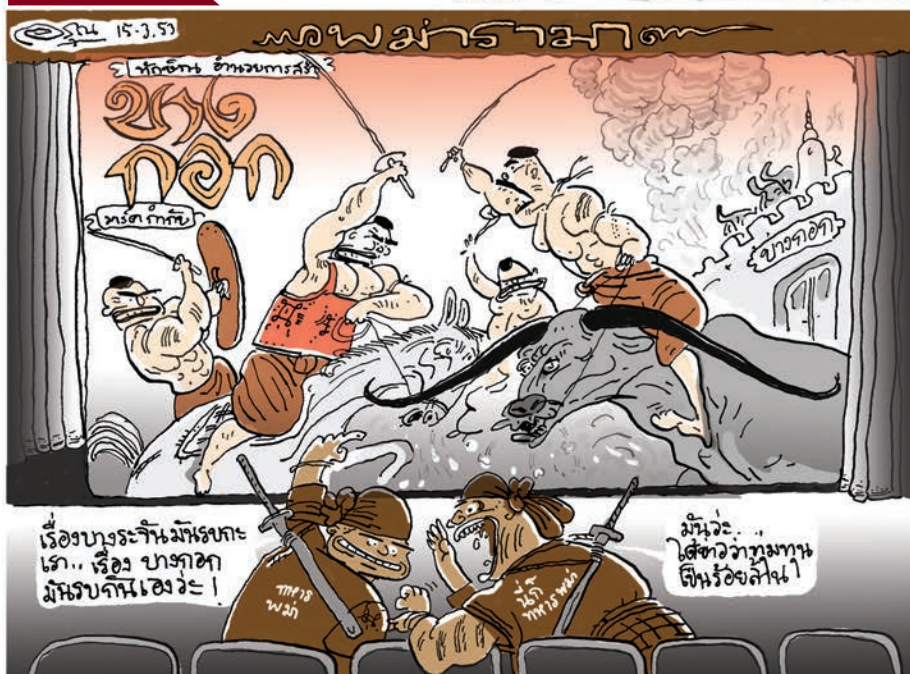
● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 12 ก.พ. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 19 ก.พ. 53

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 12 มี.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 19 มี.ค. 53

อนุสาวรีย์ทหารกล้ารบ

เหรียญตราสุดท้ายสำหรับผู้กล้า

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 26 ก.พ. 53

ทำเนียบนายกฯ ที่ถูกรัฐประหาร

พระยามโน
ถูกรัฐประหาร 2476

หลวงธำรง
ถูกรัฐประหาร 2490

นายคอง
ถูกรัฐประหาร 2491

จอมพล ป.
ถูกรัฐประหาร 2500

จอมพลถนอม
ถูกรัฐประหาร 2501
ถูกรัฐประหาร 2514

ม.ร.ว.เสนีย์
ถูกรัฐประหาร 2519

นายธานินทร์
ถูกรัฐประหาร 2520

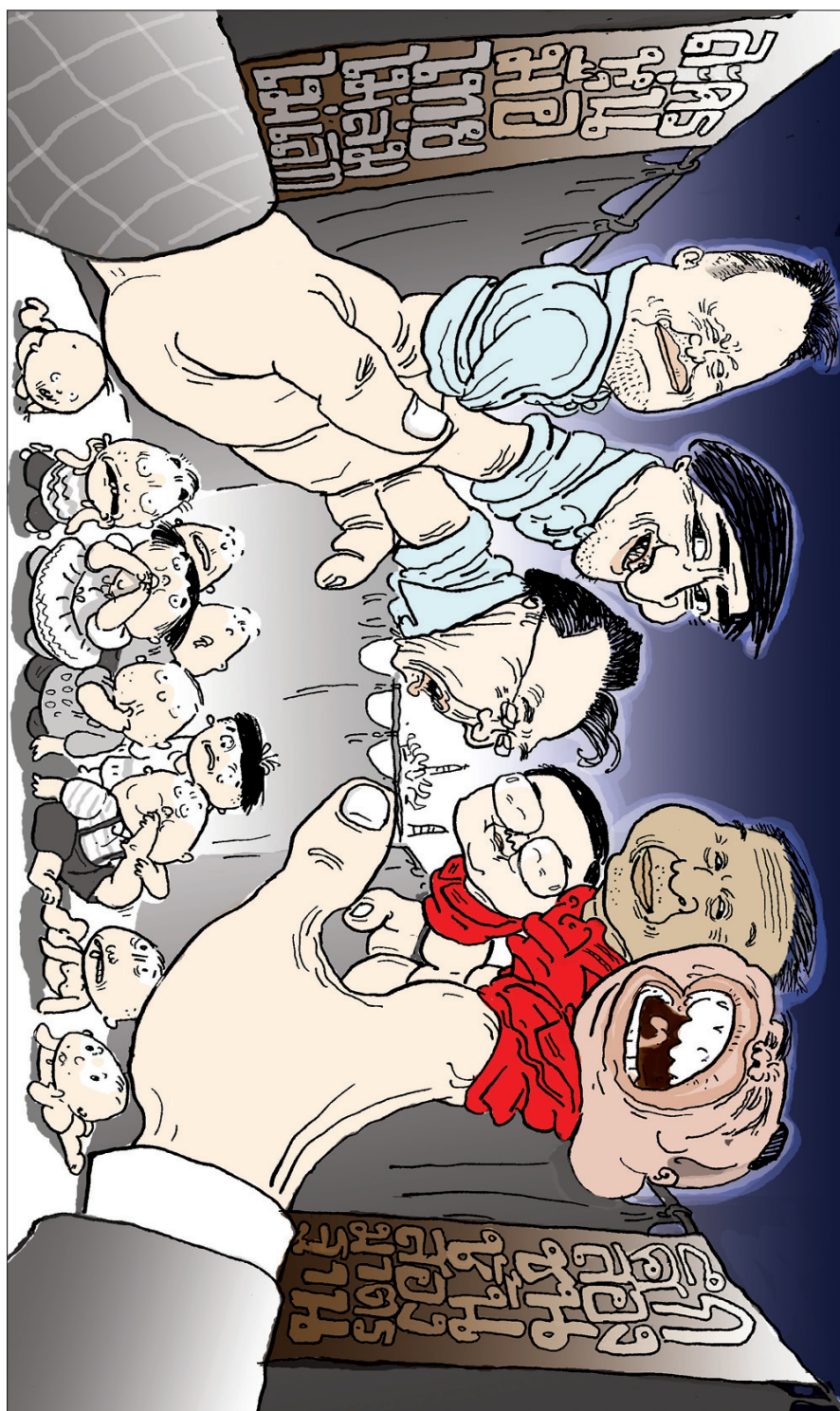
พลเอกชาติชาย
ถูกรัฐประหาร 2534

พ.ต.ท.ทักษิณ
ถูกรัฐประหาร 2549

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 2 เม.ย. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 9 เม.ย. 53

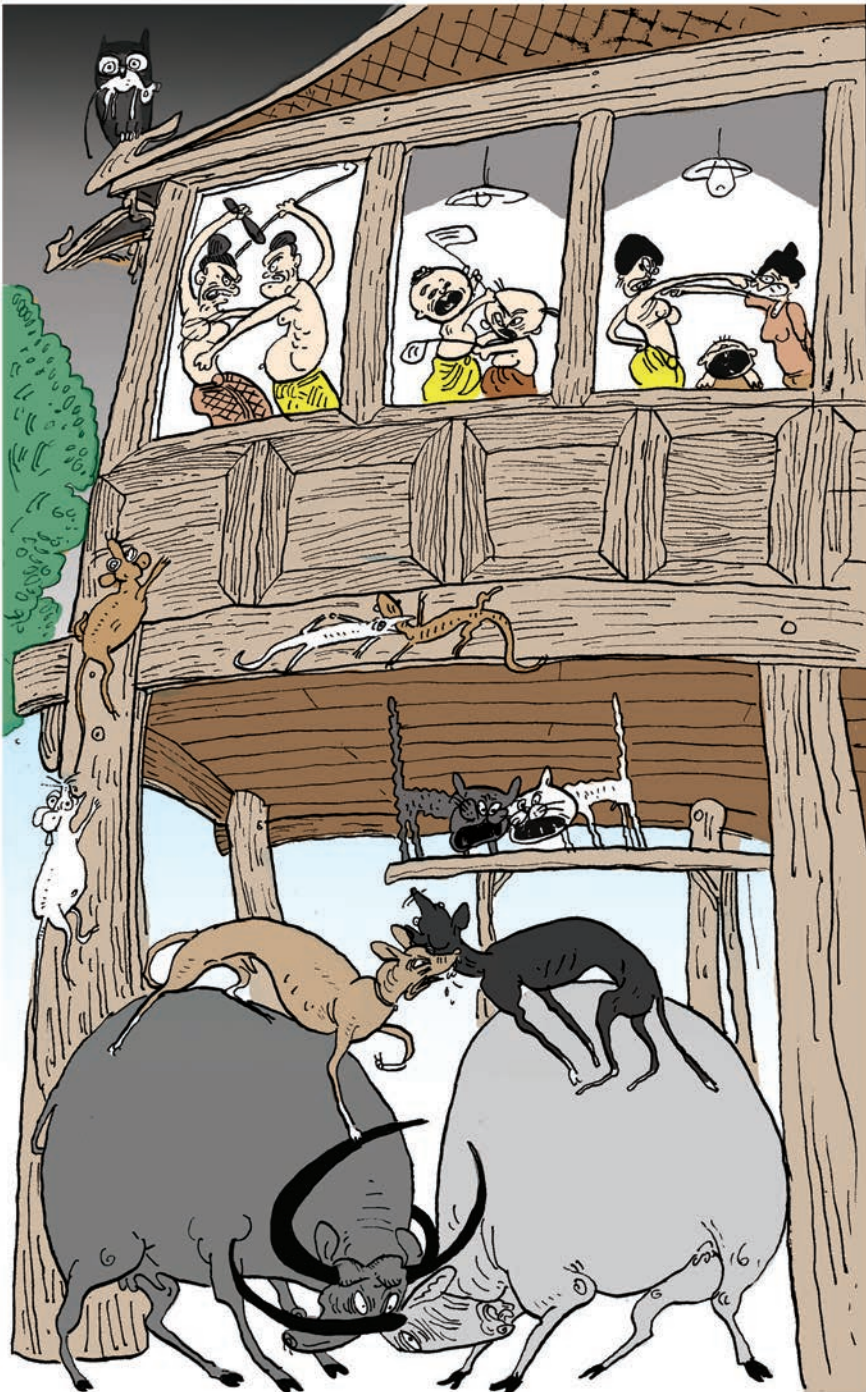
ประกาศสวรรคตปี พ.ศ. ๒๕๕๓
 สวรรคตวันพุธที่ ๑๔ เมษายน เวลา ๒๑ นาฬิกา ๒๑ นาที ๐.๖๔
 นามสวรรคตชื่อ มณฑาเทวี ทรงพรหุรัตนกิตติธำวีกา แก้วไพฑูรย์
 เป็นตฤณ รัชทายาทมณเฑ พระหัตถ์ทรงพรเหล็กเหล็ก
 พระหัตถ์ทรงพรไม่ไท่ เสด็จมา บนหลังลา
 เกลี้ยงคทา จุลลดาฯ ๒๕๖๒

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 16 เม.ย. 53

ทำเนียบหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 23 เม.ย. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 30 เม.ย. 53

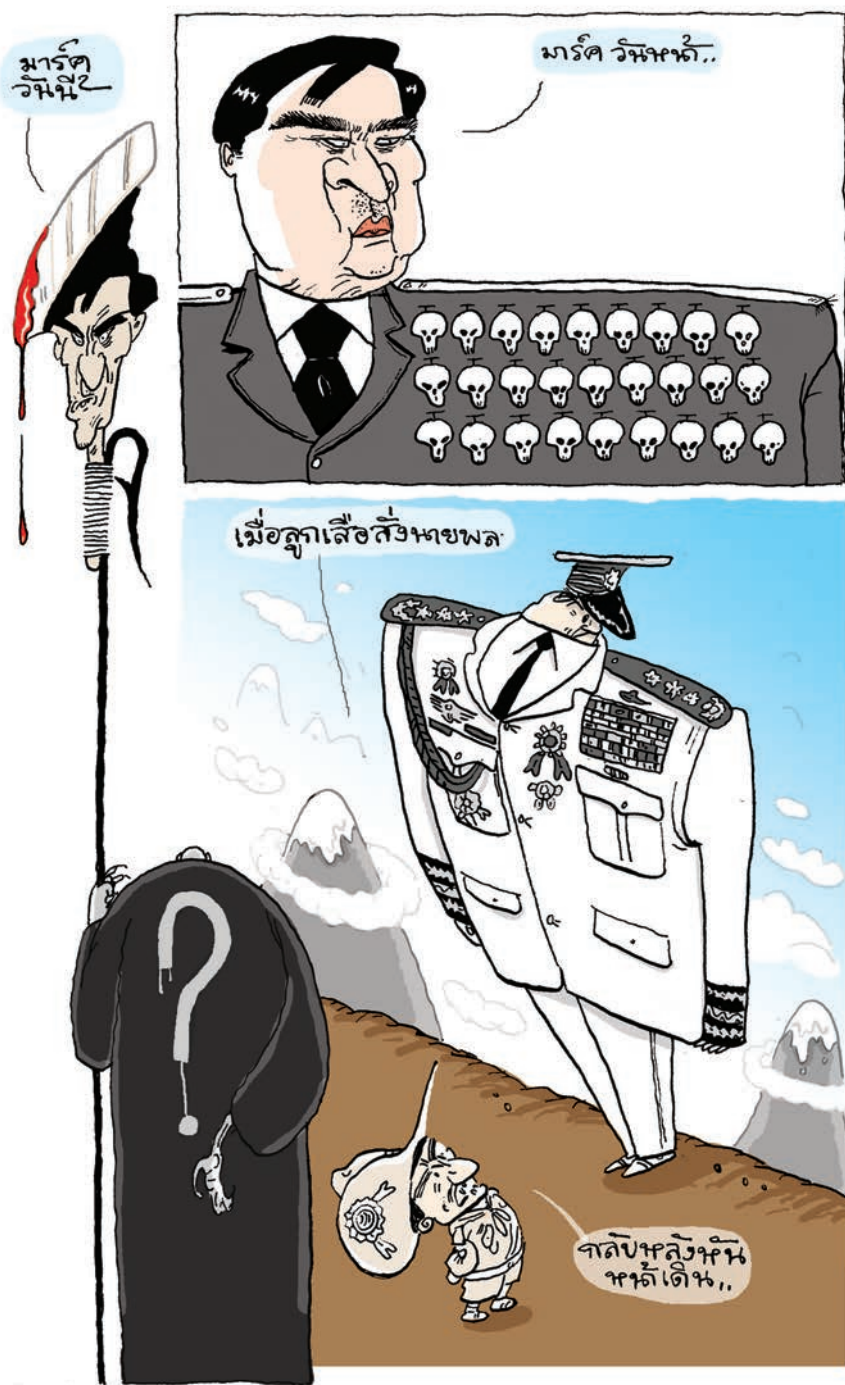
โฆษณา “เมาไม่มีอบ” ชุด “พาแดงไปเตียง”

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 7 พ.ค. 53

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 14 พ.ค. 53

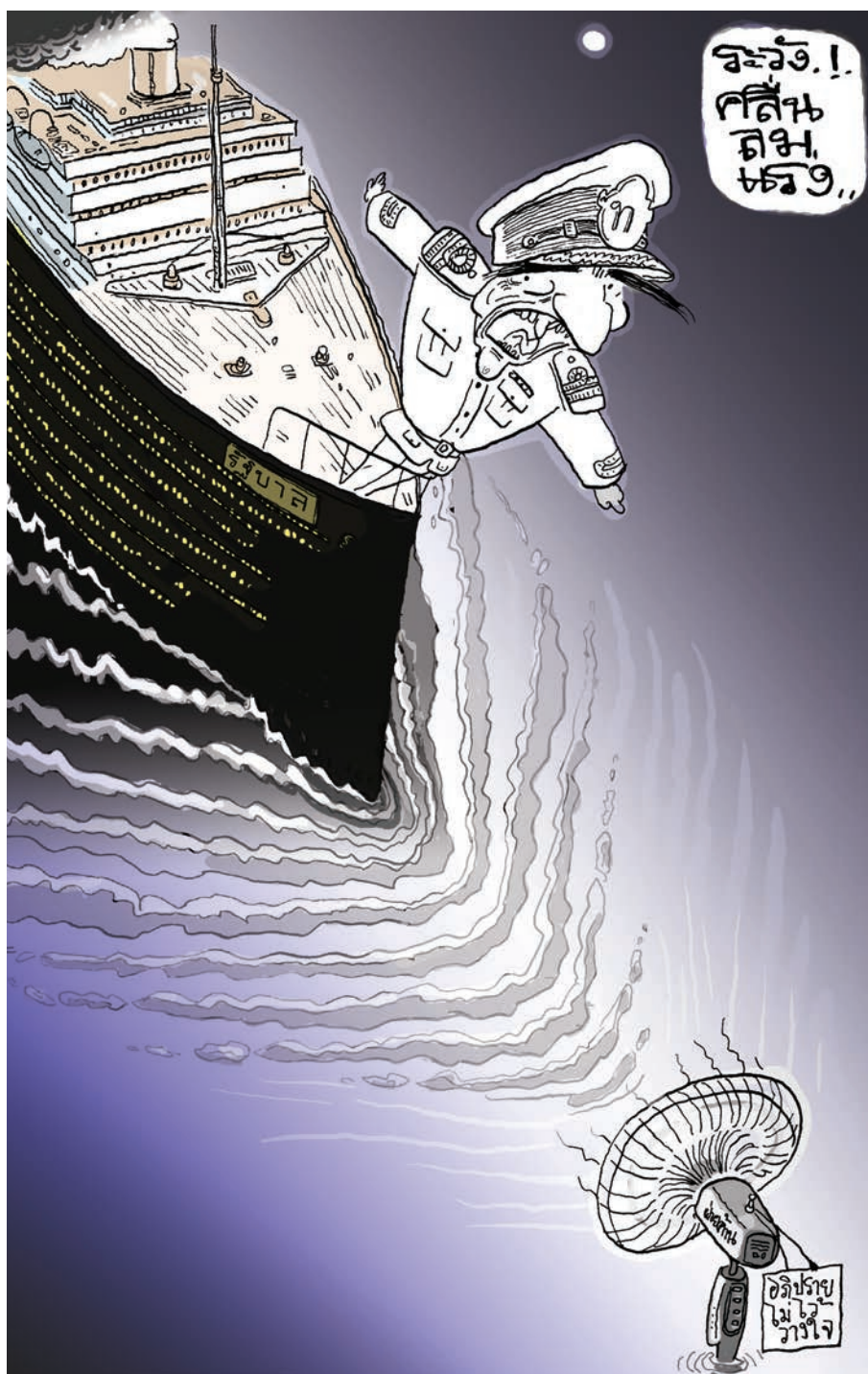
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 21 พ.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 28 พ.ค. 53

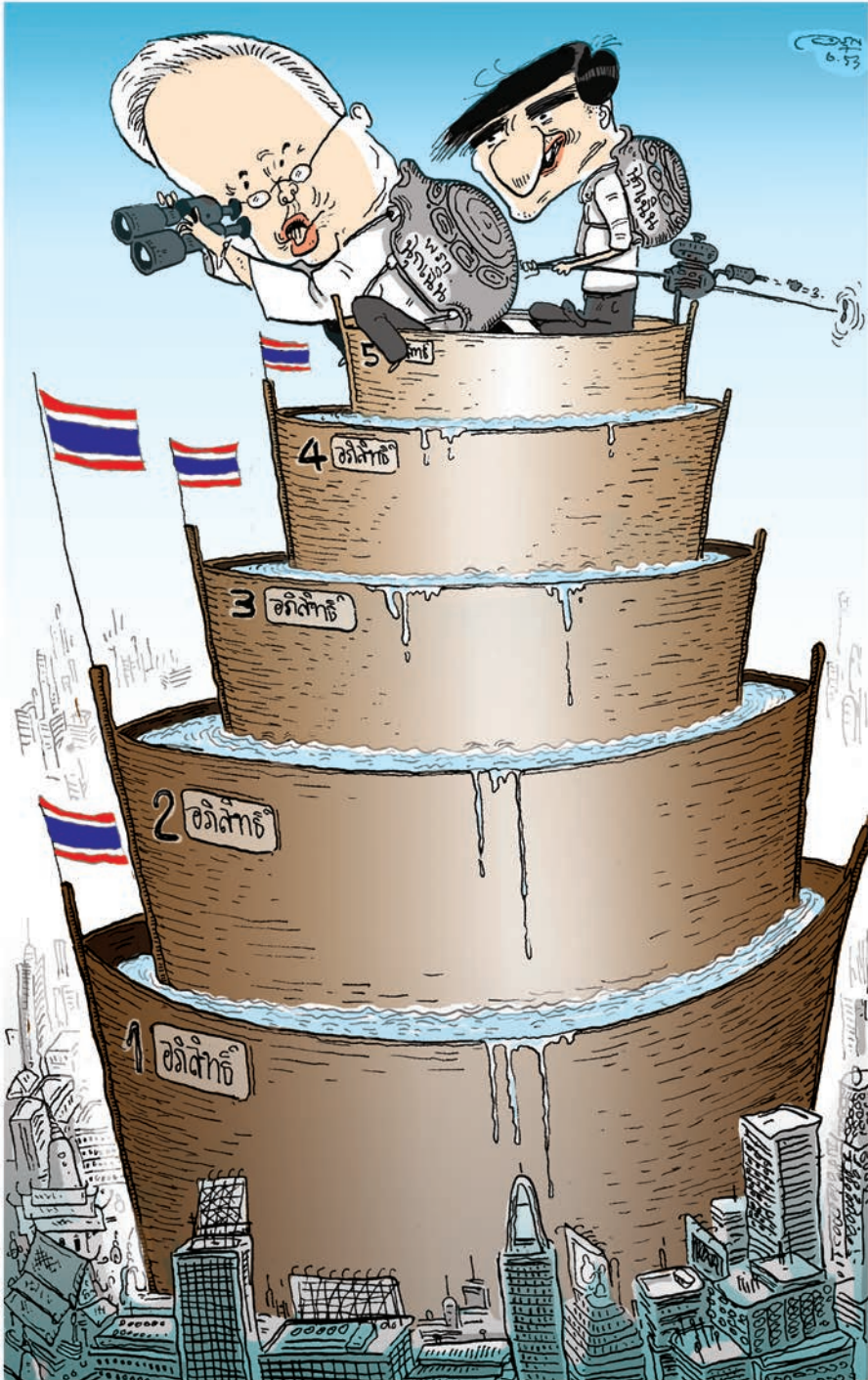
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 4 มิ.ย. 53

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 11 มิ.ย. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 18 มิ.ย. 53

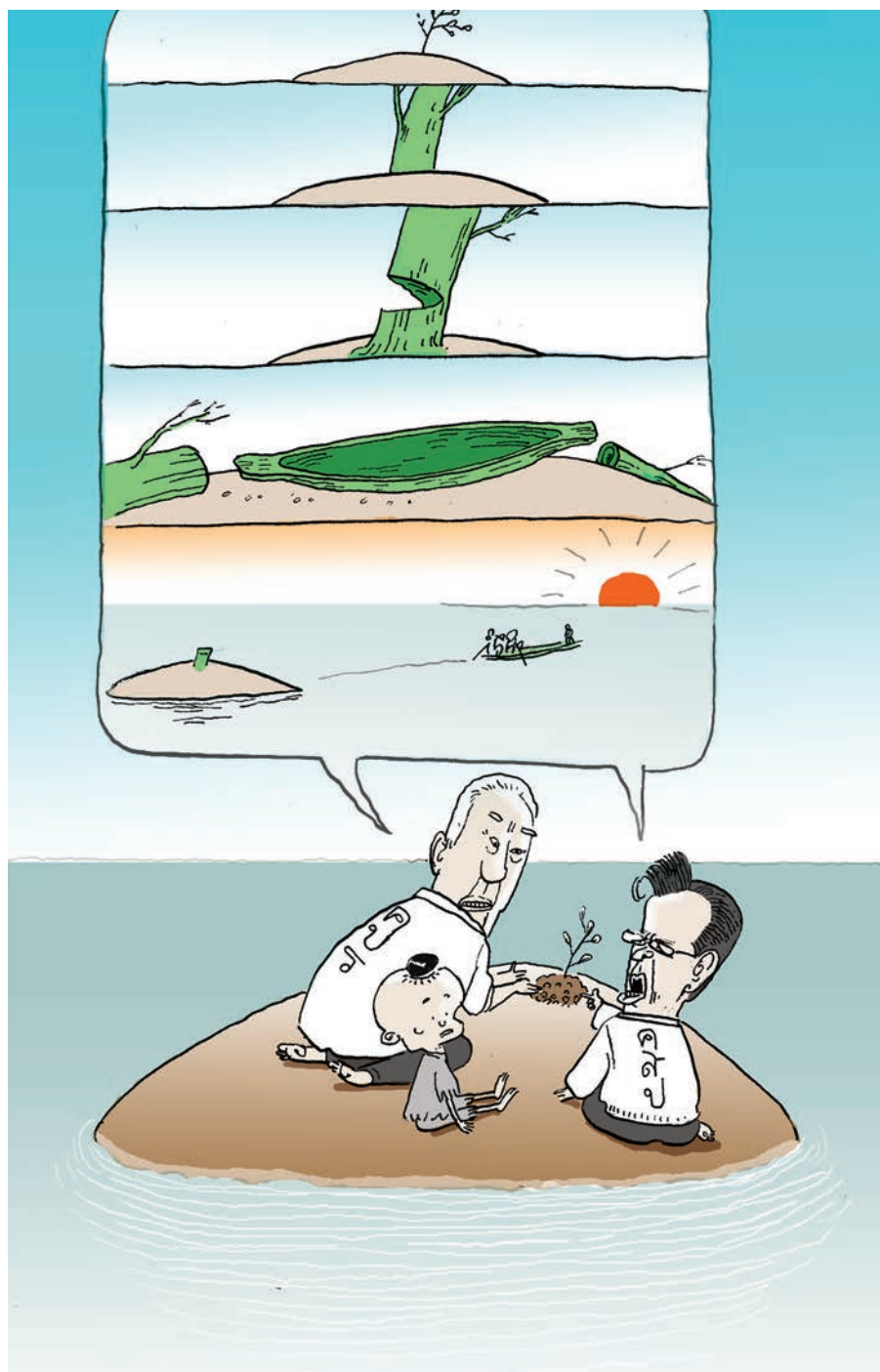
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 25 มิ.ย. 53

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 2 ก.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 9 ก.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 16 ก.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 23 ก.ค. 53

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 30 ก.ค. 53

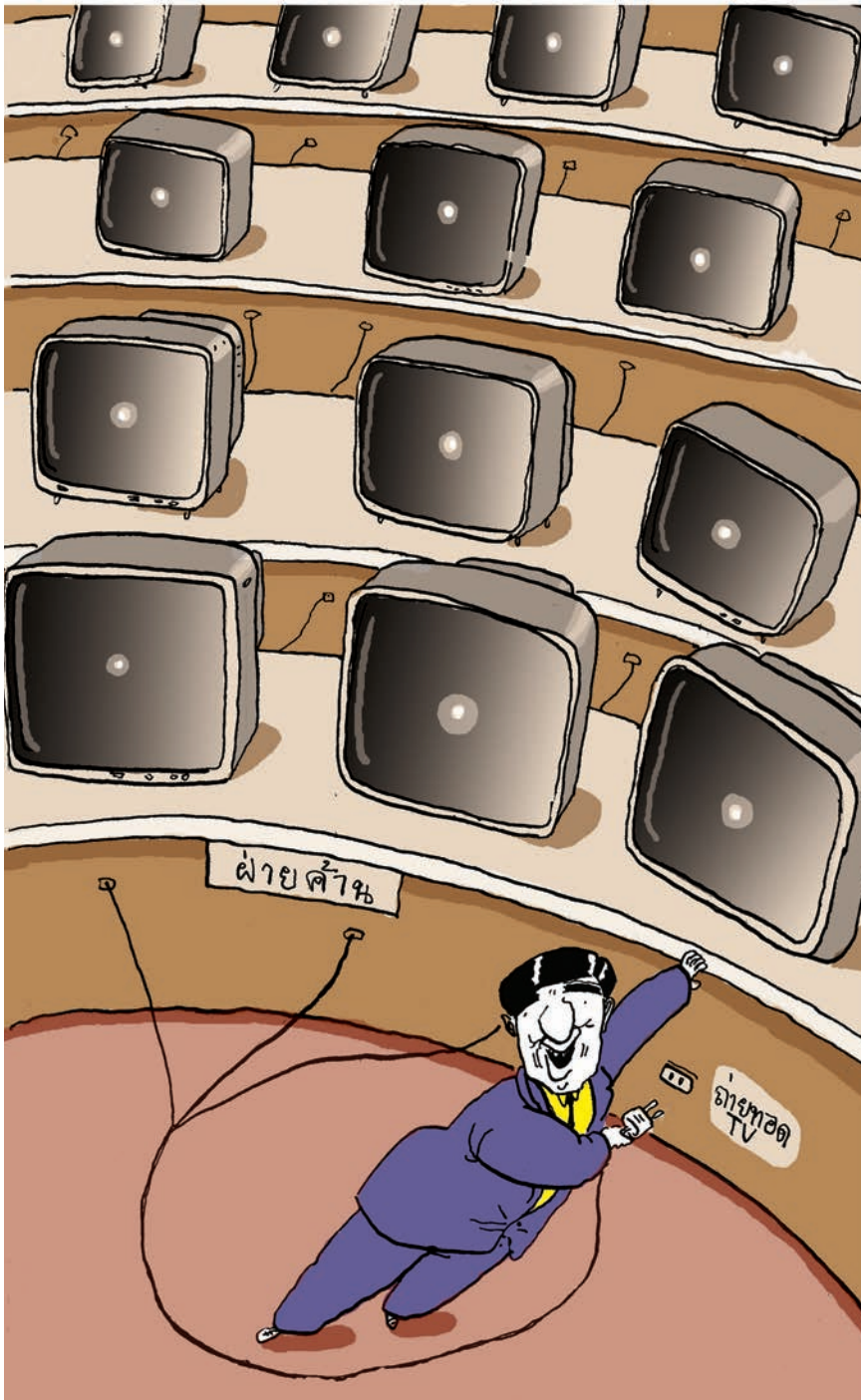
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 6 ส.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 13 ส.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 20 ส.ค. 53

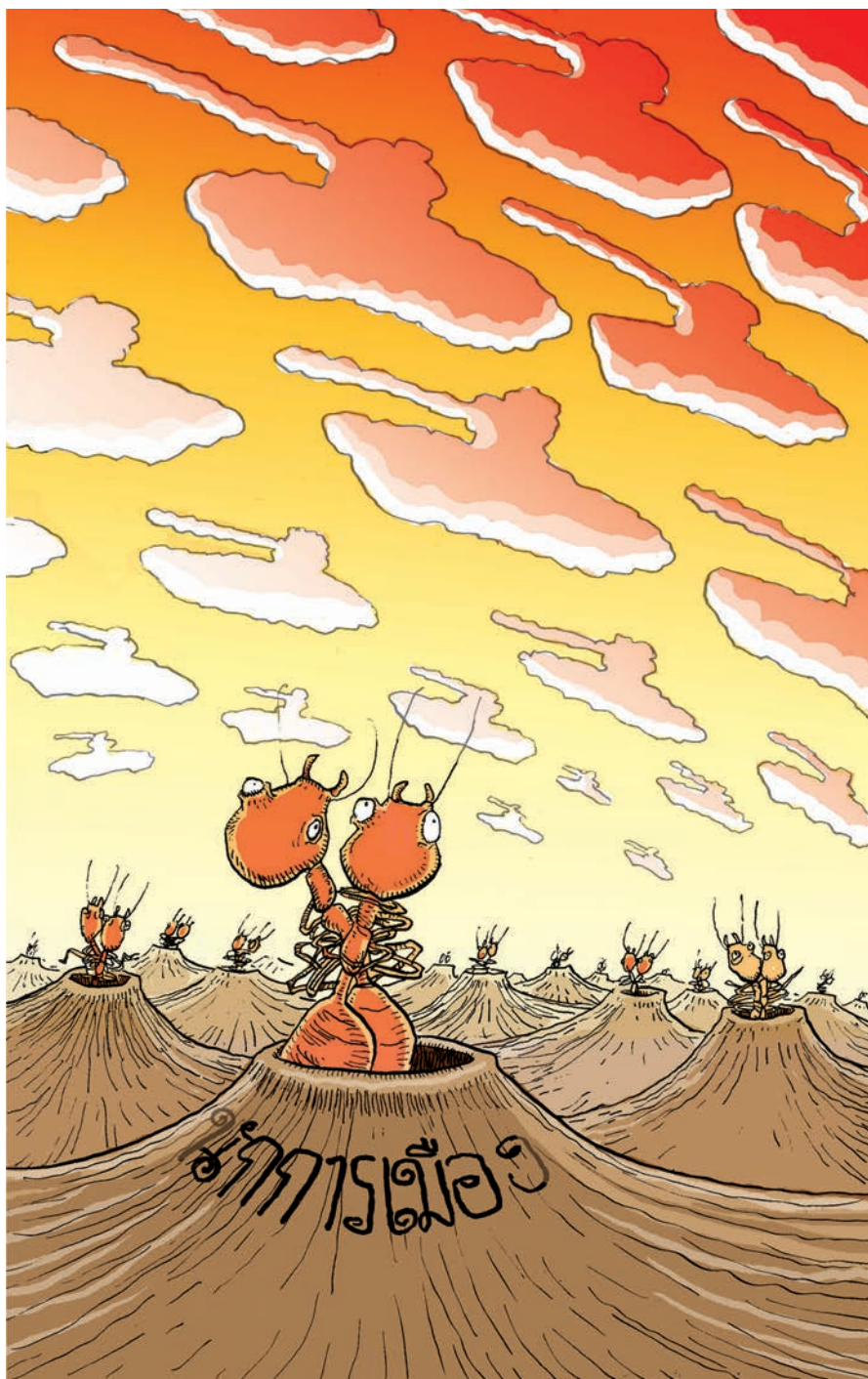

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 27 ส.ค. 53

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 3 ก.ย. 53

“มดรู้”...จึงต้องสามัคคีกัน

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 10 ก.ย. 53

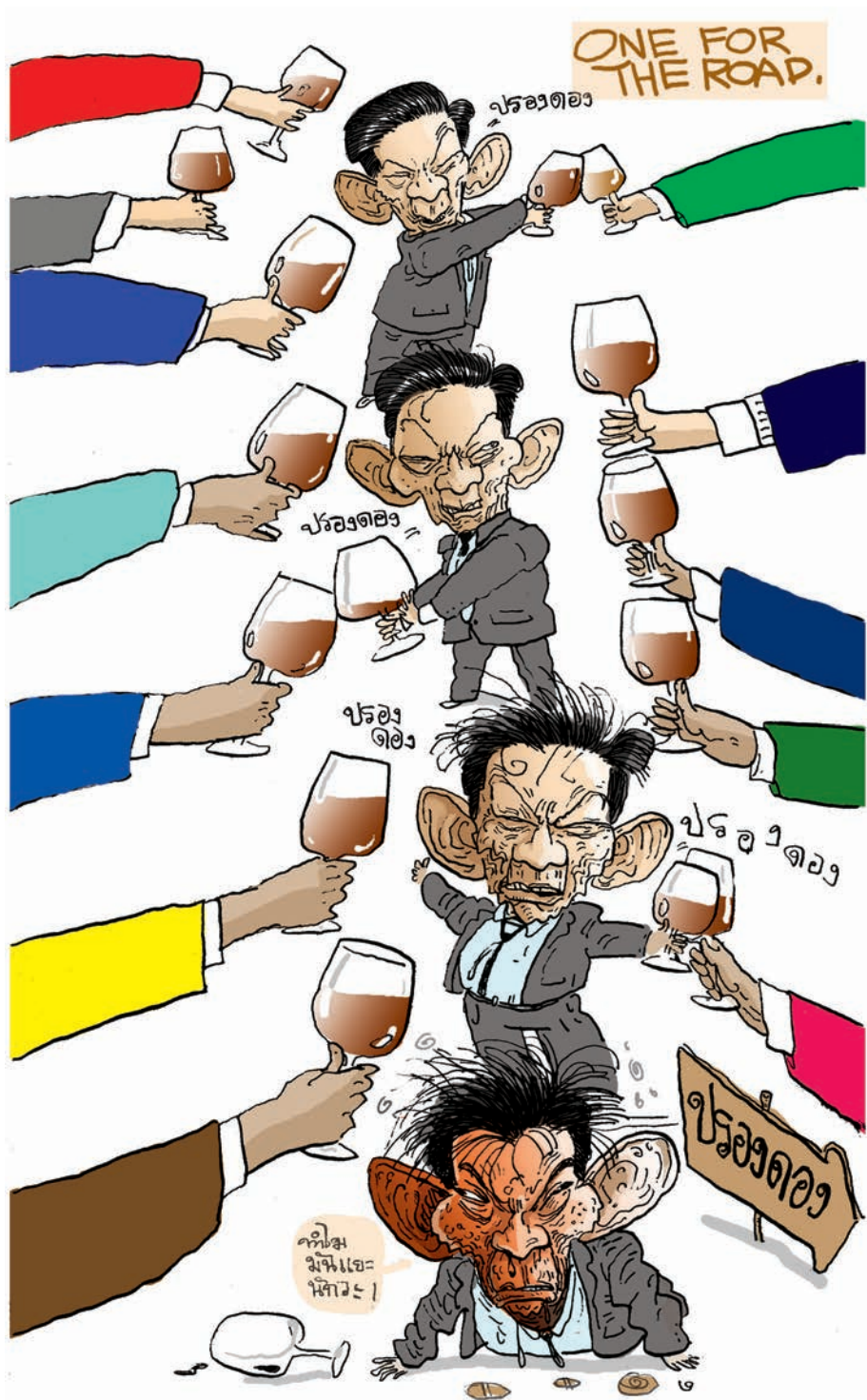
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 17 ก.ย. 53

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 24 ก.ย. 53

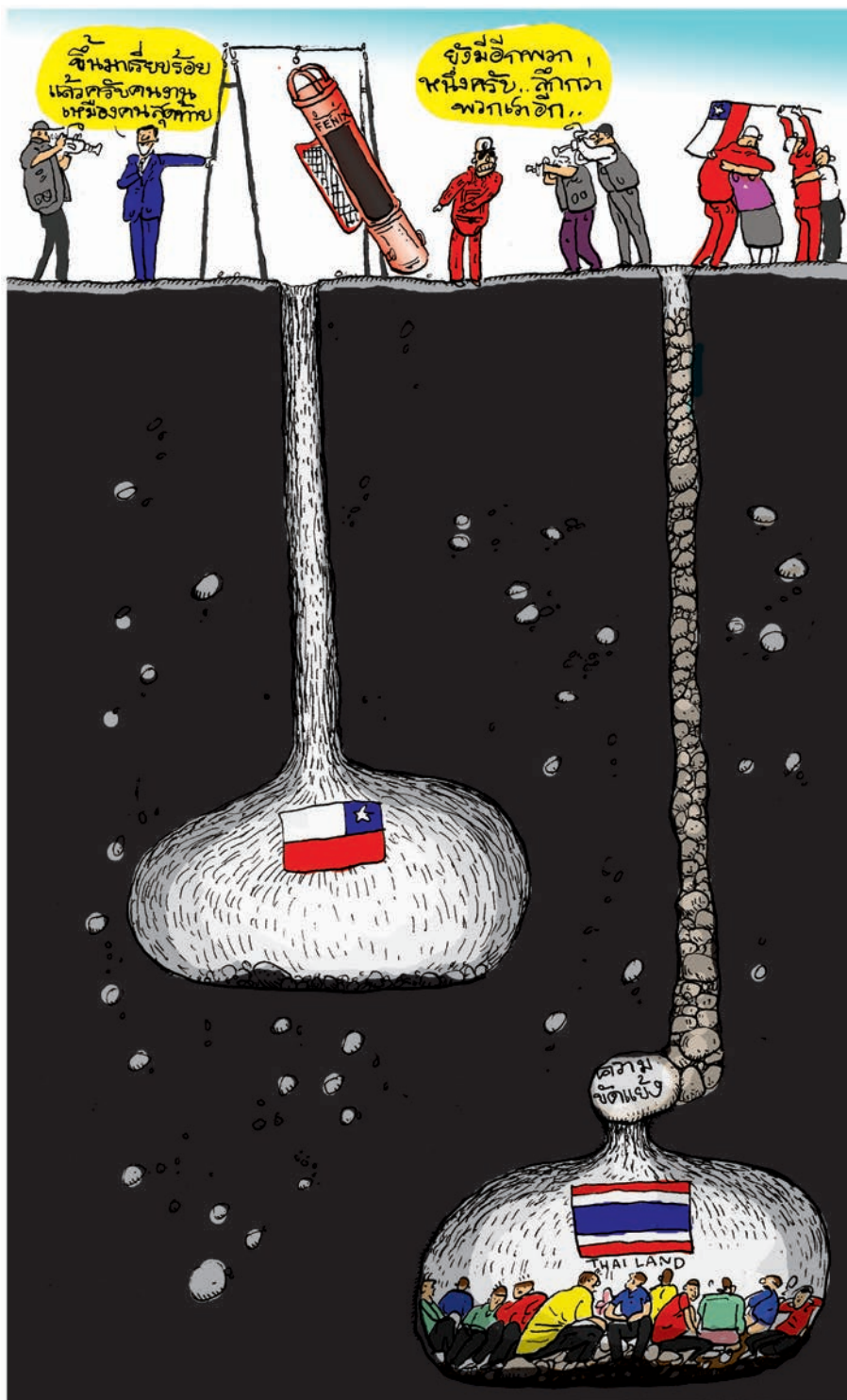
● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 1 ต.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 8 ต.ค. 53

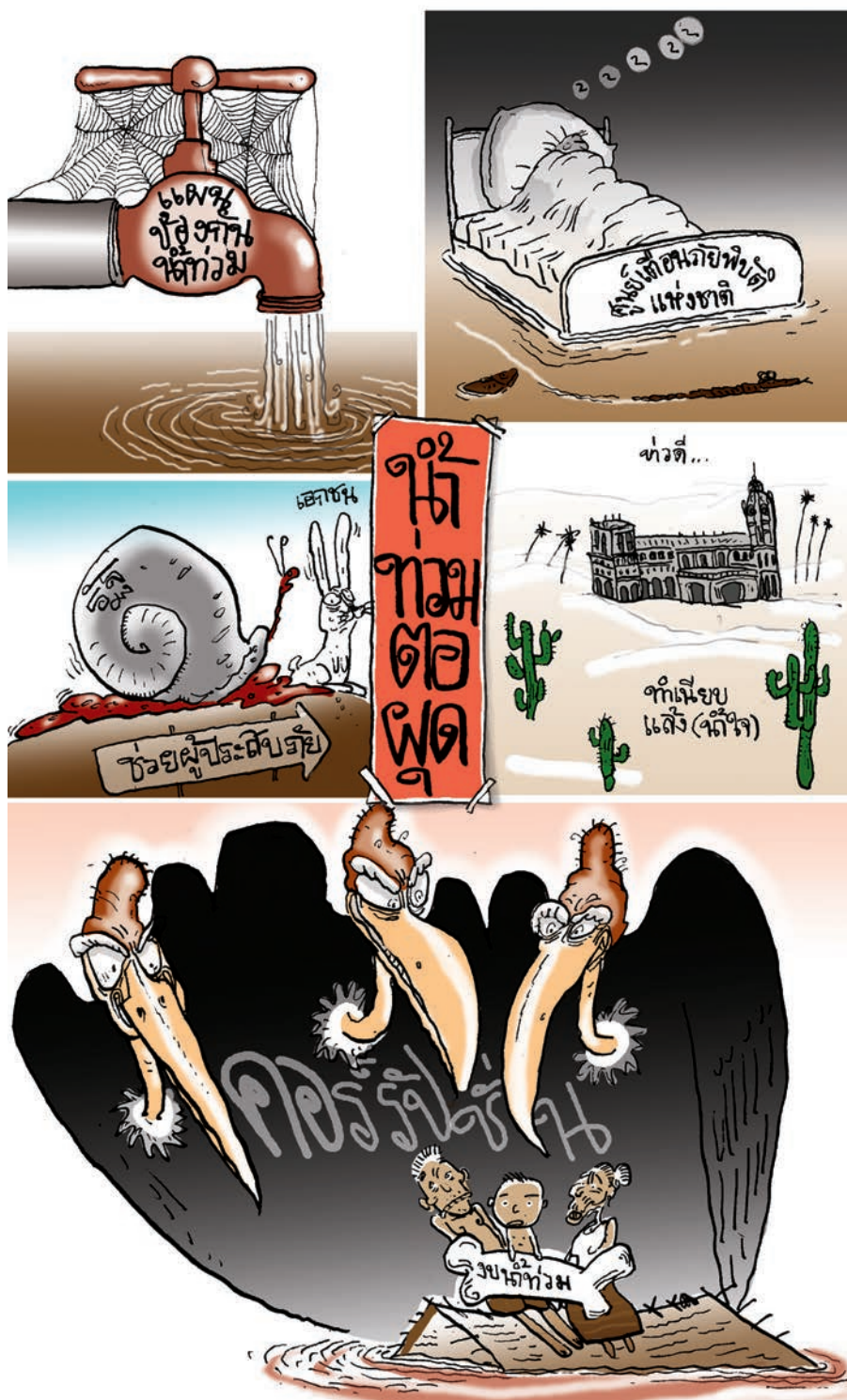
● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 15 ต.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 22 ต.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 29 ต.ค. 53

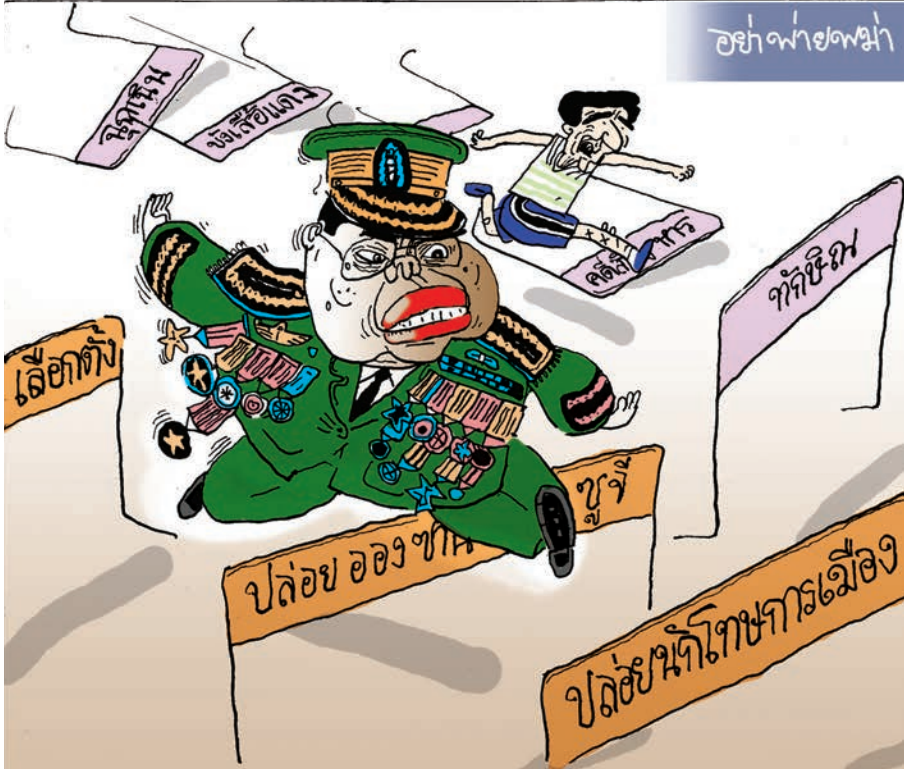
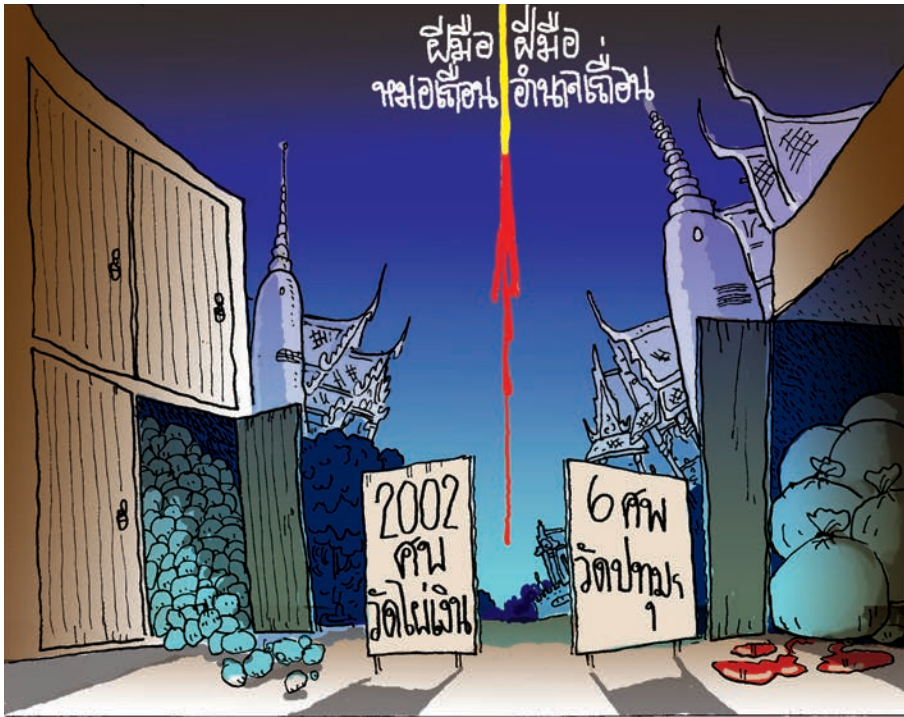
● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 5 พ.ย. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 12 พ.ย. 53

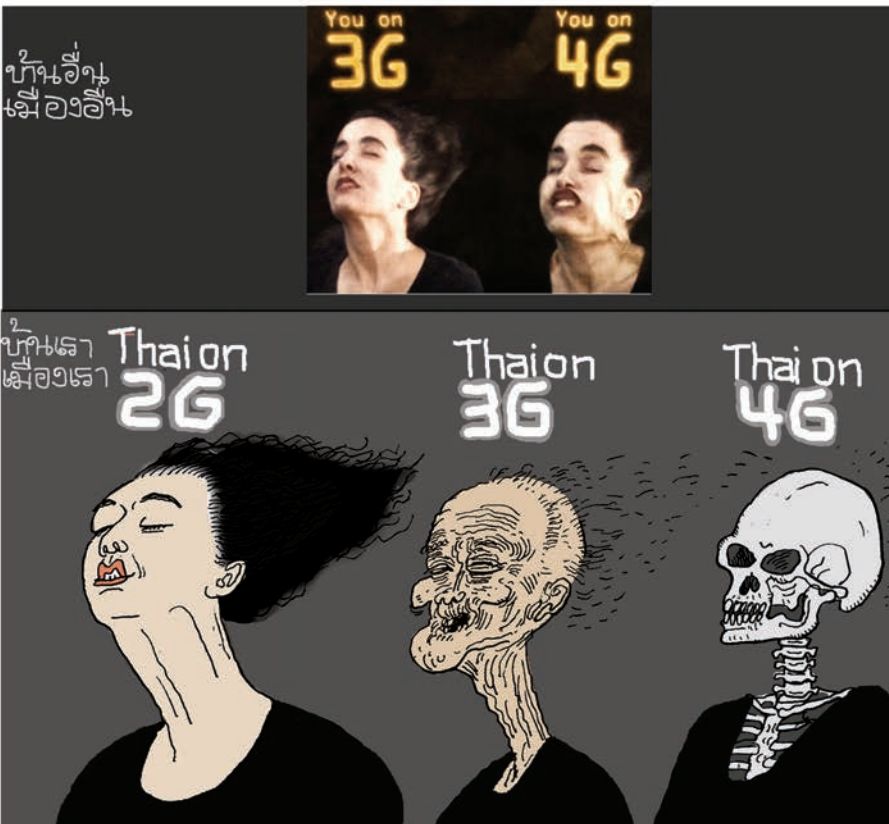
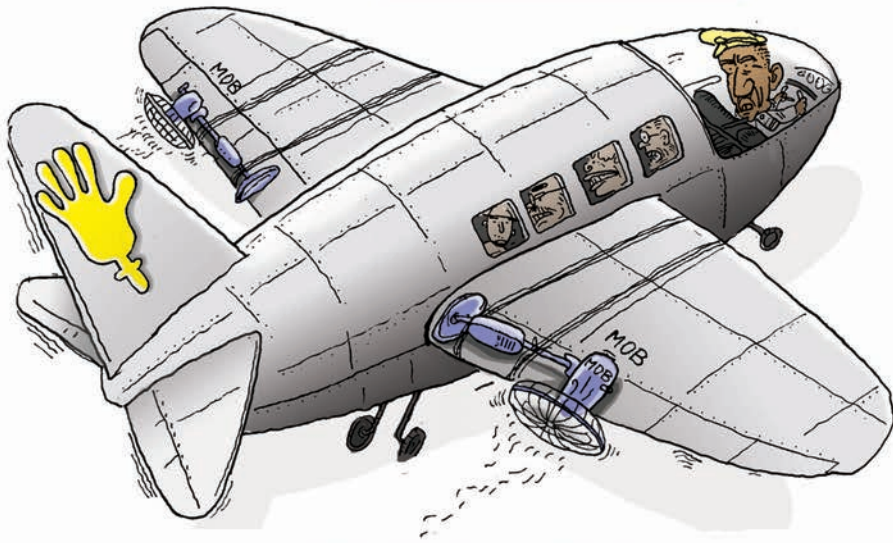

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 19 พ.ย. 53

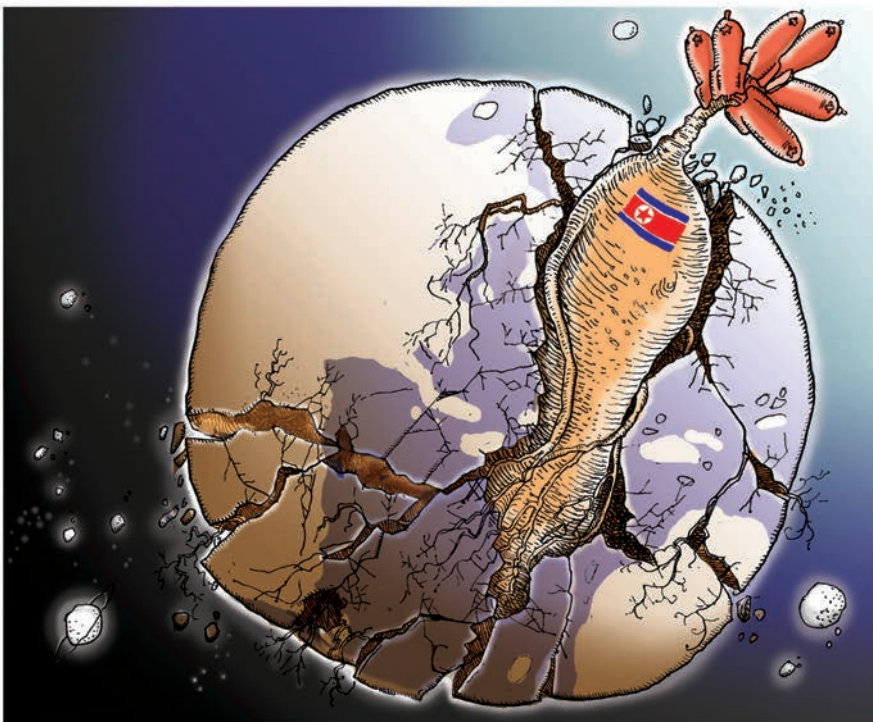
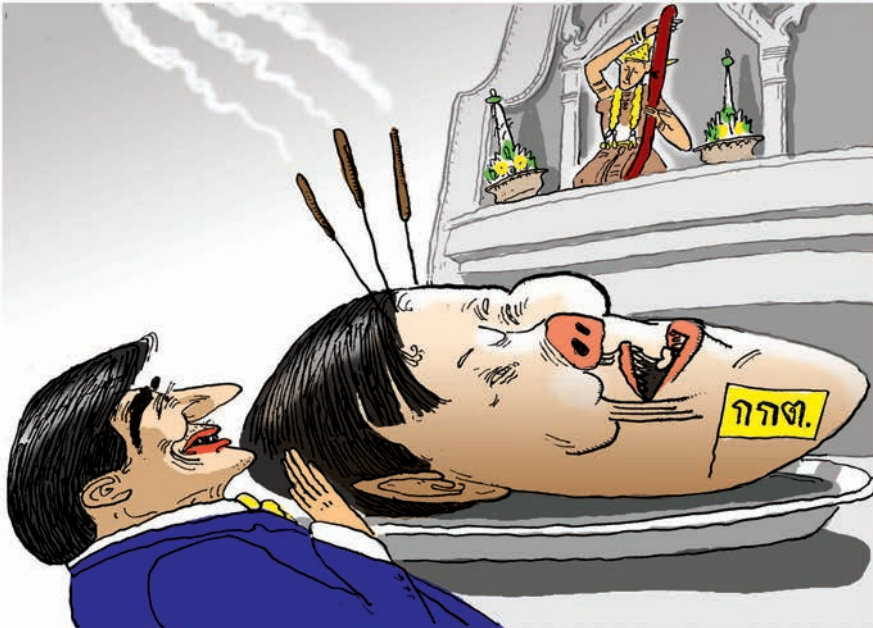

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 16 พ.ย. 53

เกียวกบิฬ 11 พฤศจิกายน 53

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 3 ธ.ค. 53

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 10 ธ.ค. 53

รู้จักดี... มีมานานแล้วในสังคมไทย..

ลูกเอ๊ย.. พ่อรู้ละ ว่าใครพาเจ้าเข้าที่เหยียบ

ลูกเอ๊ย.. พ่อเห็นนะใครฆ่า..

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 17 ธ.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 24 ธ.ค. 53

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 31 ธ.ค. 53

7 2554

2554 : เลือกกั๊กหัวไป และน้ำท่วมในนักรับนาชกฯ นนิง

ความขัดแย้งทางการเมืองยังคงดำรงอยู่สืบเนื่องมาตั้งแต่ปีที่แล้ว โดยเฉพาะคดีการเสียชีวิต 98 ศพ และบาดเจ็บกว่า 2,000 คน ที่คดีความยังมีดมน แม้จะมีการตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ ขึ้นมาทำหน้าที่ก็ตาม แต่ความ “ปรองดอง” ที่ใครต่อใครหวังก็ยังไม่เกิด

และที่สำคัญ จากความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศ ได้ถูกลากโยงเข้าไปเป็นประเด็นทำลายความสัมพันธ์ระหว่างไทย-กัมพูชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีปราสาทพระวิหาร ที่ถูกจุดโดยกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือคนเสื้อเหลือง นำโดย พล.ต.จำลอง ศรีเมือง

และจากกรณีปัญหาชายแดนนี้เอง ที่ทำให้นายวิระ สมความคิด และ น.ส. รัตติ พิพัฒนาไพบูรณ์ ยังคงถูกจำคุกอยู่ในประเทศกัมพูชา หลังจากถูกดำเนินคดีใน 3 ข้อหา คือ 1.เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย 2.บุกรุกพื้นที่ทหารโดยไม่ได้รับอนุญาต และ 3.ประมวลข้อมูลอันเป็นภัยต่อการป้องกันประเทศ หรือจารกรรมข้อมูล

ขณะที่นายพนิต วิจิตเสรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรุงเทพฯ ได้รับการประกันตัว จากกรณีที่ทั้งหมดลงพื้นที่ตรวจสอบตามที่ได้รับการร้องเรียนจากชาวบ้านว่าทหารกัมพูชารุกล้ำชายแดนไทย แล้วปรากฏว่าถูกทหารกัมพูชาจับ

กุ่มภายหลังจากที่รูกล้าเขตแดนเข้าไปในกัมพูชา

ความขัดแย้งระหว่างไทย-กัมพูชา ทำให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนทั้งสองประเทศเดือดร้อน เหตุการณ์ที่ลูกหลานบานปลายนำมาสู่การปะทะกันในเดือนเมษายน มีการยิงตอบโต้กันอย่างต่อเนื่องถึงหนึ่งสัปดาห์บริเวณชายแดนปราสาทตาควายและปราสาทตาเมือน จ.สุรินทร์ ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ

ขณะเดียวกัน ด้านเศรษฐกิจ ปัญหาอย่างหนึ่งที่คนไทยประสบและถือเป็นวิกฤตในช่วงนั้นคือ การประกาศขึ้นราคาน้ำมันปาล์ม-ถั่วเหลือง จนเกิดการแห่ซื้อกักตุนกระทั้งขาดตลาด และนี่เป็นอีกเหตุหนึ่งที่พรรคเพื่อไทยในฐานะแกนนำฝ่ายค้าน ใช้เป็นประเด็นโจมตีในศึกอภิปรายไม่ไว้วางใจ นอกเหนือจากเรื่องการสลายการชุมนุมที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมากเมื่อปีที่แล้ว

แม้จะผ่านการอภิปรายไปได้ หากแต่ว่าในที่สุด นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ก็ประกาศ “ยุบสภา” ในวันที่ 9 พฤษภาคม ก่อนครบวาระ

“อำนาจ” กลับมาอยู่ในกำมือของประชาชนอีกครั้งตามครรลองของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 3 กรกฎาคม โดยการชิงชัยครั้งนี้ยังคงพุ่งเป้าผู้ชนะไปที่ 2 พรรคใหญ่อย่างพรรคประชาธิปัตย์ และพรรคเพื่อไทย

พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเสนอตัวนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีอีกสมัยหนึ่ง

พรรคเพื่อไทย ซึ่งเสนอตัว น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร น้องสาว พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ทำชิง ท่ามกลางเสียงวิพากษ์วิจารณ์เรื่องความเป็น “นอมินี” ของพี่ชาย และก็เป็นที่น่าทึ่งกันว่า การลงสนามเลือกตั้งครั้งแรกของ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ต้องเจออุปสรรคสำคัญอย่าง “กองทัพบ” ที่เป็นฝ่ายจัดการพี่ชายของเธอ ในเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ดังนั้น การเป็นนอมินีย่อมต้องถูกขัดขวางทุกวิถีทาง

การหาเสียงดำเนินไปอย่างเข้มข้น ทุกกลเม็ดเรียกคะแนน นโยบายเด็ดๆ มัดใจประชาชนของแต่ละพรรคถูกนำเสนอออกมา

วันเลือกตั้ง 3 กรกฎาคม ต้องบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ เพราะประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งตื่นตัวอย่างมากในการที่จะออกไปใช้สิทธิของตัวเอง บางพื้นที่ของจังหวัดภาคกลางตอนบนซึ่งเริ่มถูกน้ำท่วมแล้ว แต่ประชาชนก็ยังลุยน้ำฝ่าฝนเพื่อไปเลือกตั้ง บางพื้นที่หลังจากปิดหีบเลือกตั้งแล้ว ประชาชนที่มาใช้สิทธิไม่ทันถึงกับร้องไห้โฮออกมาด้วยความเสียดย

นับเป็นการตื่นตัวของประชาชนมากที่สุดนับตั้งแต่มีเลือกตั้งมา

ยอดของผู้ใช้สิทธิโดยเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 75 ส่วนผลการเลือกตั้ง ปรากฏว่าพรรคเพื่อไทยสามารถเอาชนะพรรคประชาธิปัตย์ได้อย่างเด็ดขาด โดยได้ ส.ส. รวม 265 คน ส่วนพรรคประชาธิปัตย์ ได้ ส.ส. รวม 159 คน ส่งผลให้ น.ส.ยิ่งลักษณ์ก้าวสู่เก้าอ้นนายกรัฐมนตรี

เป็นนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศไทย โดยรับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งดำรงตำแหน่งเมื่อค่ำวันที่ 8 สิงหาคม ขณะที่เสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงความด้อยประสิทธิภาพทางการเมือง และเป็นนายกรัฐมนตรีที่มีภารกิจสำคัญคือ “ทำเพื่อคนคนเดียว” เริ่มสะท้อนดังขึ้นเรื่อยๆ

และแน่นอนว่าผลเลือกตั้งที่ออกมาอย่างนี้ย่อมไม่เป็นผลดีกับกองทัพ ดังนั้นข่าวลือรัฐประหารยึดอำนาจจึงมีออกมาให้ได้ยินเป็นระยะ โดยเฉพาะเมื่อ “คณะนิตินิติราษฎร์” นำโดย **รศ.ดร.วรเจตน์ ภาคิรัตน์** ออกแถลงการณ์ “5 ปี รัฐประหาร 1 ปี นิตินิติราษฎร์” นำเสนอแนวทางด้านรัฐประหาร และเสนอให้มีแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 หรือกฎหมายหมิ่นเบื้องสูง

จึงไม่แปลกที่ผู้นำเหล่าทัพจะตอบโต้ออกมาต่อต้าน ฝ่ายนักการเมืองทั้งพรรคฝ่ายค้านและรัฐบาลใหม่แกะกล่องของ น.ส.ยิ่งลักษณ์ก็ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้

รัฐบาล น.ส.ยิ่งลักษณ์ เริ่มงานได้เพียงไม่กี่เดือน บทพิสูจน์การบริหารประเทศซึ่งถือว่าเป็นวิกฤตก็เกิดขึ้น นั่นคือเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ปลายปี “มหาอุทกภัย” ในรอบ 50 ปี ได้เอ่อท่วมบ้านเรือนผู้คน สร้างความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน เรื่อยมาตั้งแต่ภาคเหนือ ภาคกลาง และในที่สุดก็เข้าสู่กรุงเทพมหานคร นับเป็นเรื่องหนักมากสำหรับนายกฯ ใหม่ถอดด้าม ต่อการบริหารจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

น้ำท่วมสร้างความเสียหายเป็นวงกว้าง บ้านเรือน โรงนา นิคมอุตสาหกรรม ล้วนได้รับความเสียหายไม่แพ้กัน

สำหรับเหตุการณ์น้ำท่วมต้อนรับ “นายกรัฐมนตรีหญิงคนแรก” สิ่งหนึ่งที่ประชาชนทั่วไปสัมผัสได้จากการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการน้ำ ระหว่างนายกรัฐมนตรี กับ **ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร** ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งออกมาประกาศปกป้องคนกรุงเทพฯ ไม่ยอมให้น้ำเข้าแม้แต่หยดเดียว

โดยความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนี้เองที่ทำให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปด้วยความยากลำบาก

หากแต่ท้ายที่สุดแล้ว วิกฤตน้ำท่วมก็ผ่านพ้น

มหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นสร้างความเสียหายมหาศาล มีผู้เสียชีวิตทั่วประเทศ

รวม 730 คน สูญหาย 3 คน ด้านทรัพย์สิน เสียหายราว 1.3 ล้านล้านบาท จนรัฐบาลต้องตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำออกมาก็คงหลายชุด เพื่อเตรียมรับมือในครั้งต่อไป

ในปี พ.ศ. 2554 มีเหตุการณ์ต่างประเทศที่เป็นข่าวสำคัญเกิดขึ้นมากมายเช่นกัน

อาทิ การรวมตัวกันของประชาชนในกลุ่มประเทศอาหรับ เพื่อขับไล่ผู้นำที่ครองอำนาจมายาวนาน เริ่มต้นที่ประเทศตูนิเซีย ลูกหลานเป็นโดมิโนเข้าแอลจีเรีย อียิปต์ เยเมน จอร์แดน บาห์เรน ลิเบีย อิหร่าน และโมร็อกโก โดยที่อียิปต์นั้น ประชาชนใช้เวลาเพียง 18 วัน สามารถขับไล่ประธานาธิบดี **ฮอสนี มุบารัค** วัย 82 ปี ที่ครองตำแหน่งมายาวนานถึง 30 ปีลงจากอำนาจได้ และสุดท้ายมุบารัคต้องหลบหนีออกนอกประเทศ

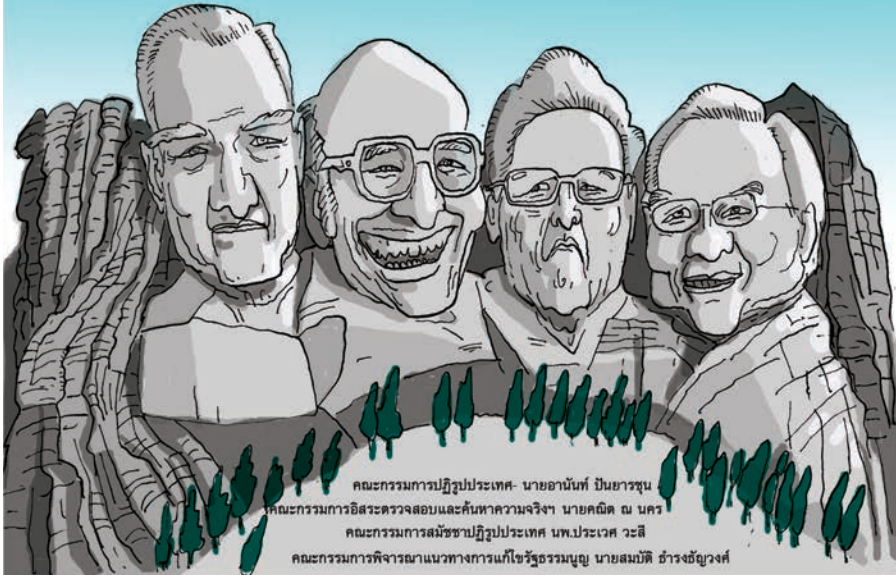
เหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิทางฝั่งตะวันออกของประเทศญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 11 มีนาคม ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิม่าได้รับความเสียหาย มีสารกัมมันตภาพรังสีรั่วไหล

การประสบความสำเร็จของกองกำลังทหารสหรัฐในปฏิบัติการไล่ล่าตัวนาย **โอซามา บิน ลาเดน** วัย 54 ปี หัวหน้าเครือข่ายก่อการร้าย “อัลเคด้า” หรืออัลกอ-อิเดห์ ชาวซาอุดีอาระเบีย ซึ่งต้องสงสัยว่าอยู่เบื้องหลังการก่อการร้ายสำคัญๆ ระดับโลกหลายครั้ง โดยหน่วยรบพิเศษสามารถสังหารบิน ลาเดน ได้ที่เซฟเฮาส์ในเมืองอับบอตตาบัด ประเทศปากีสถาน เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2554

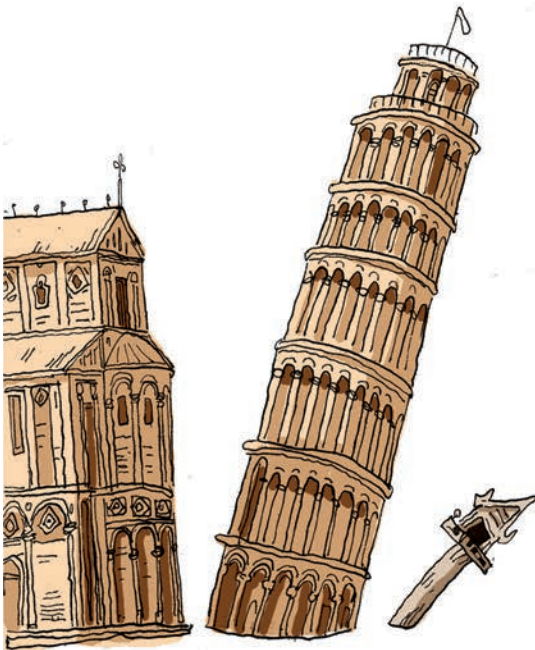
นี่คือเหตุการณ์โดยสรุปของปี 2554

ที่แม้จะเต็มไปด้วยน้ำท่วม แต่ทว่าก็มากไปด้วยน้ำใจของประชาชนคนไทย ซึ่งให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สิ่งมหัศจรรย์ของไทย

อนุสาวรีย์ 4 ประดอง

หอเอนที่เราเอนกว่า

ทักมณ 4 ปี

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 7 ม.ค. 54

Arun's
Favorite

“ชอบบรรยากาศของการ์ตูนชิ้นนี้ เป็นการ์ตูนที่มีอารมณ์เศร้าในภาพ ซึ่งเป็นอารมณ์แบบที่สร้างได้ยากในการ์ตูนที่มีคนดูคาดหวังว่าการ์ตูนจะต้องตลก”

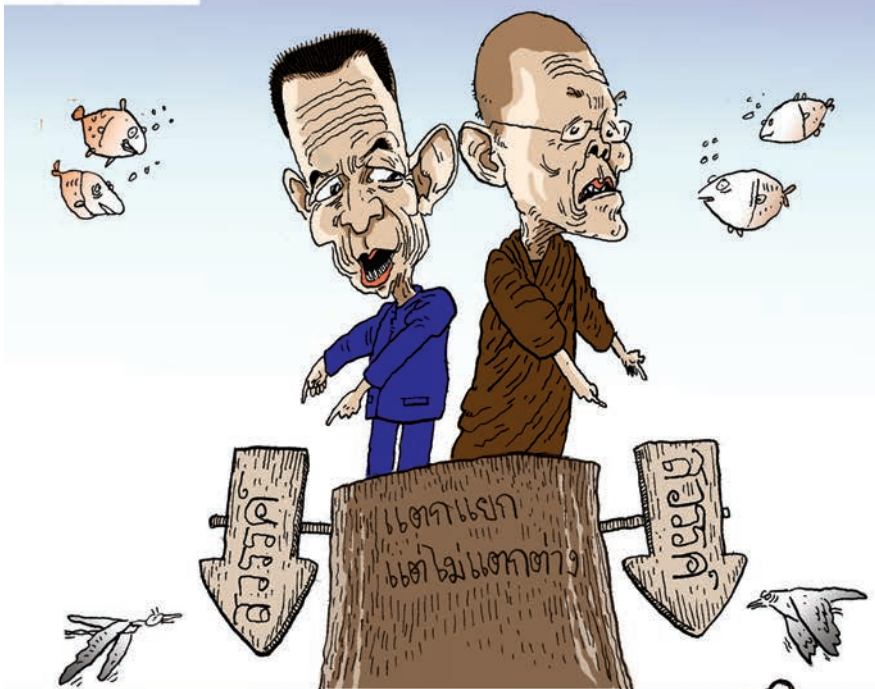
อรุณ วัชรสวัสดิ์

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 14 ม.ค. 54

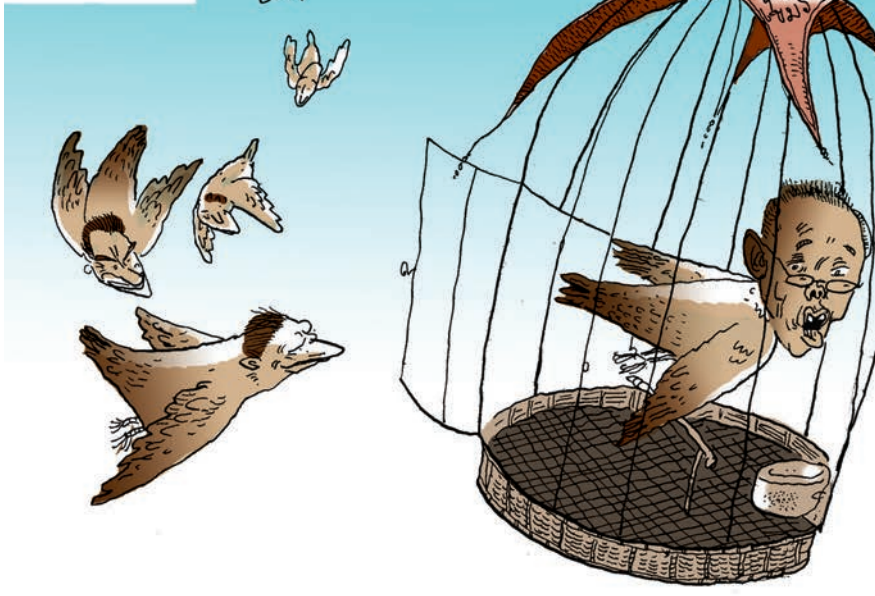

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 21 ม.ค. 54

หลวงดำ

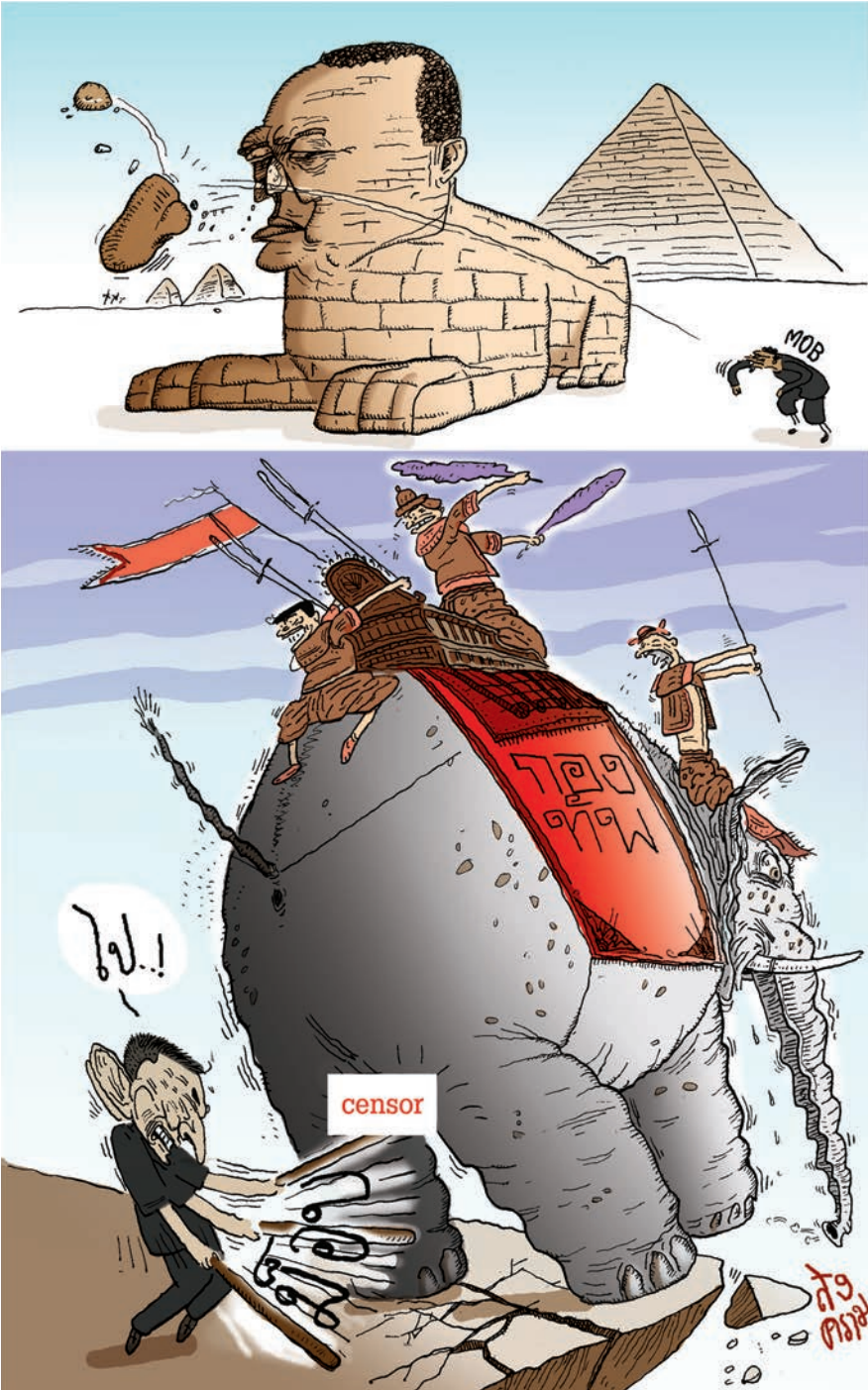
หลวงขาว

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 28 ม.ค. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 4 ก.พ. 54

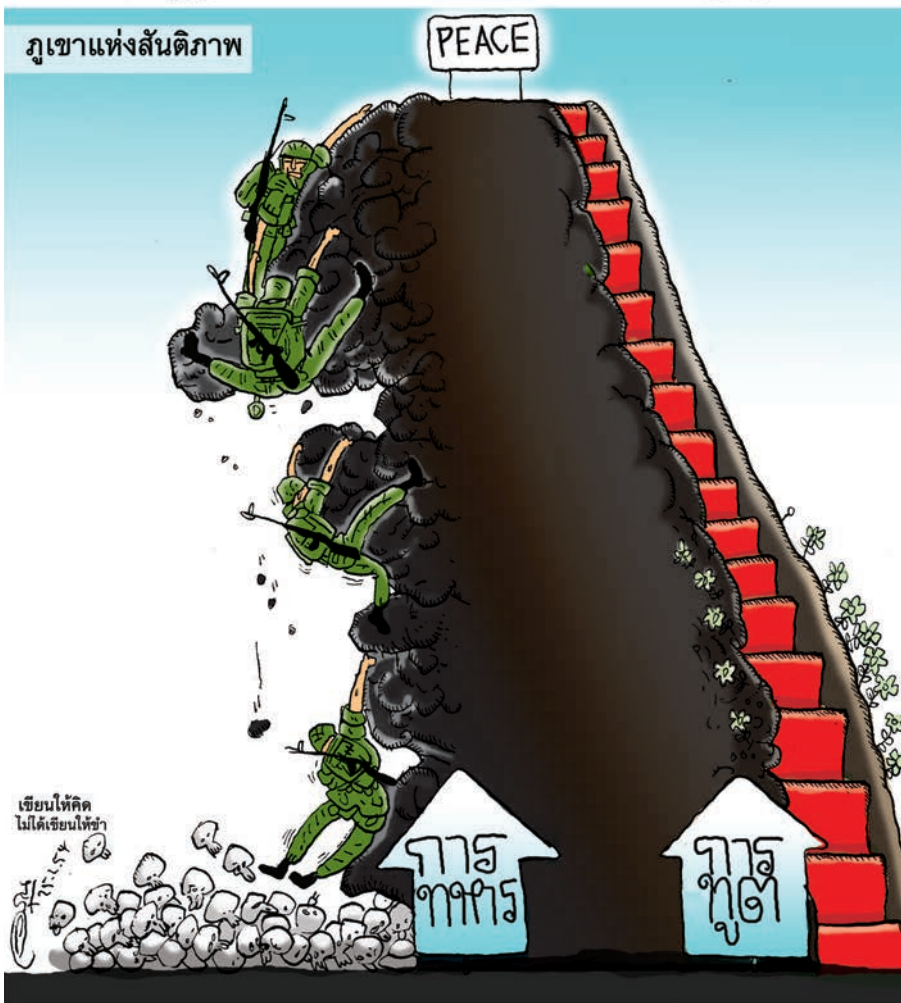
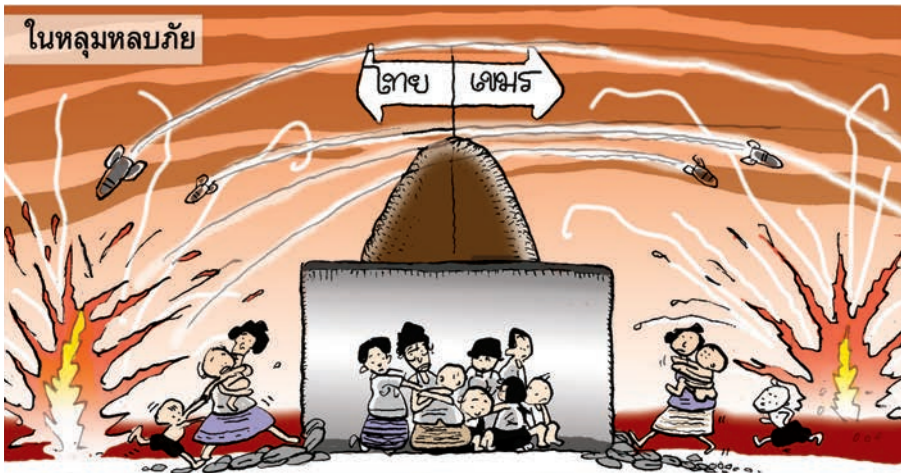
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 11 ก.พ. 54

เขาพระวิหาร
เป็นทั้งฐานกำลัง
และตัวประกัน

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 18 ก.พ. 54

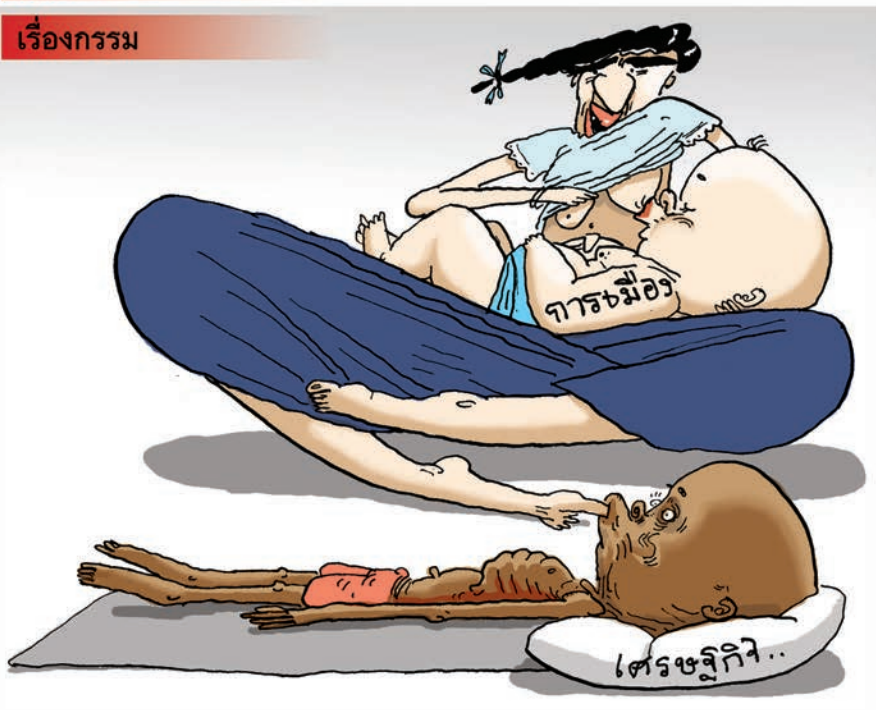

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 25 ก.พ. 54

สองเรื่องรสเดียวกันของประเทศไทย

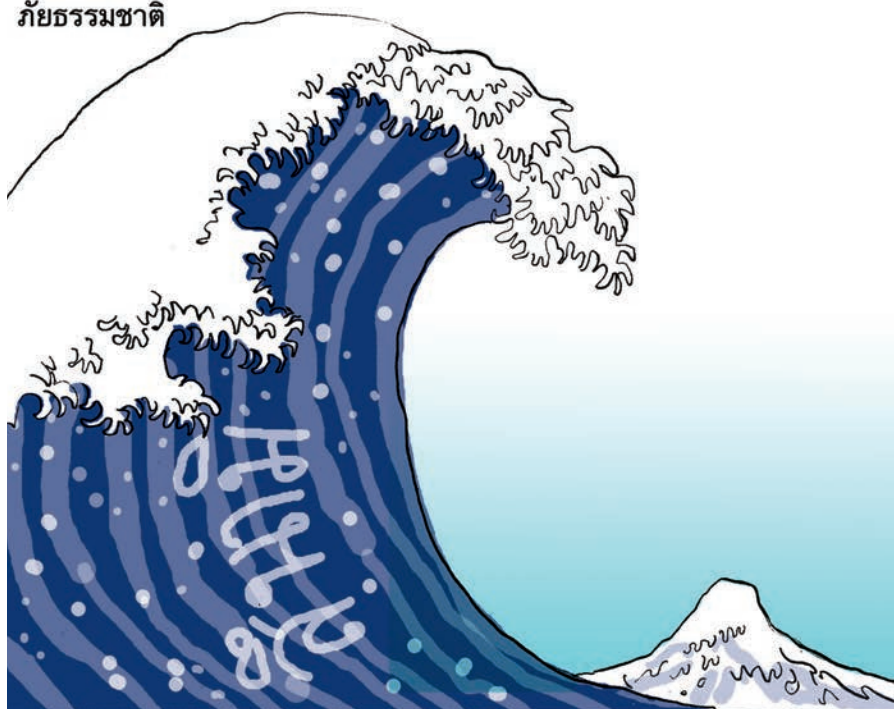
เรื่องเวอร์

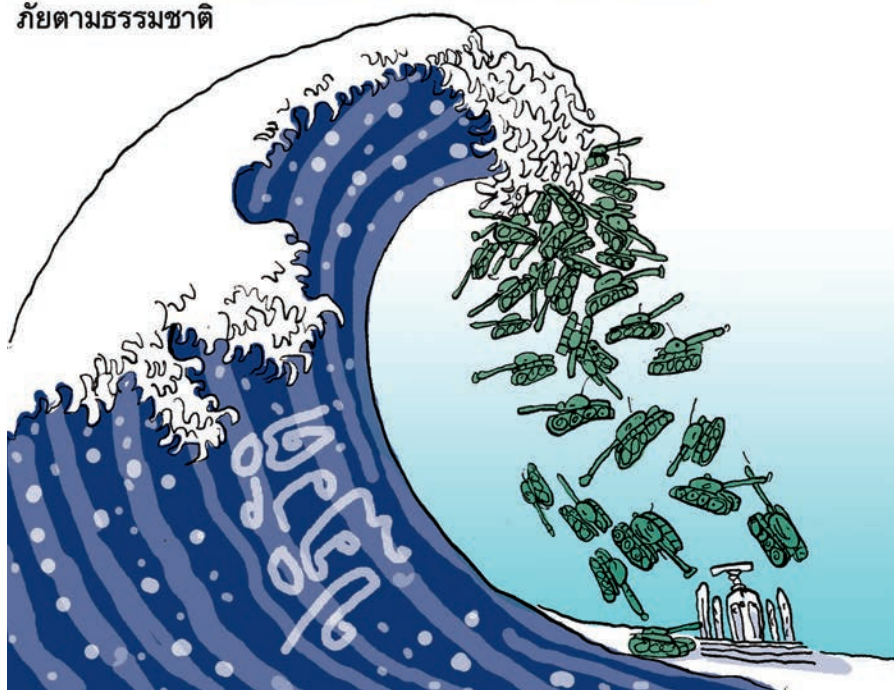
● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 4 มี.ค. 54

ภัยที่คาดการณ์ล่วงหน้าไม่ได้

ภัยธรรมชาติ

ภัยตามธรรมชาติ

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 18 มี.ค. 54

พนักงานเก็บค่าใช้ไฟฟ้างวดสุดท้าย
จากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 25 มี.ค. 54

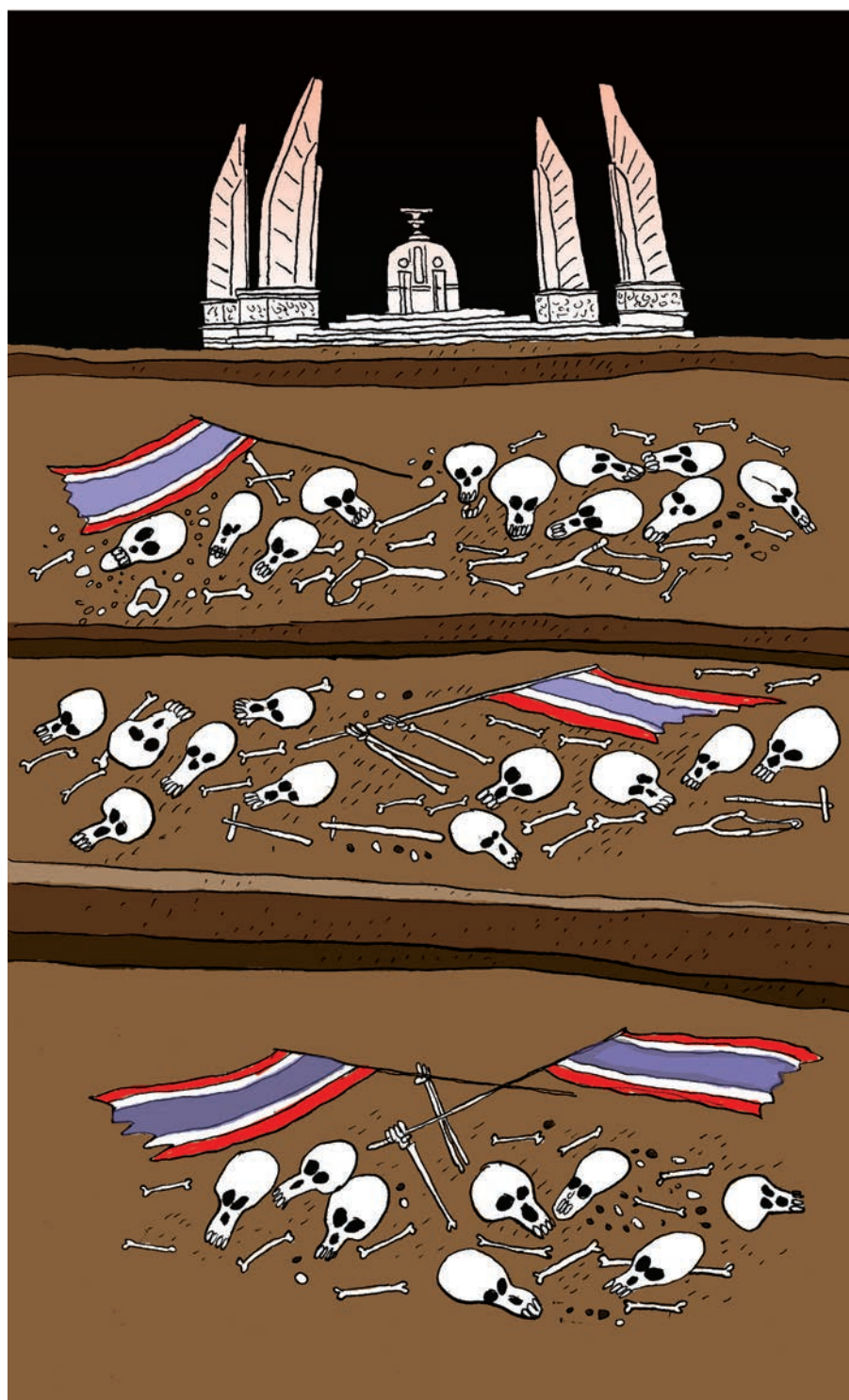

จีน
ญี่ปุ่น
2011

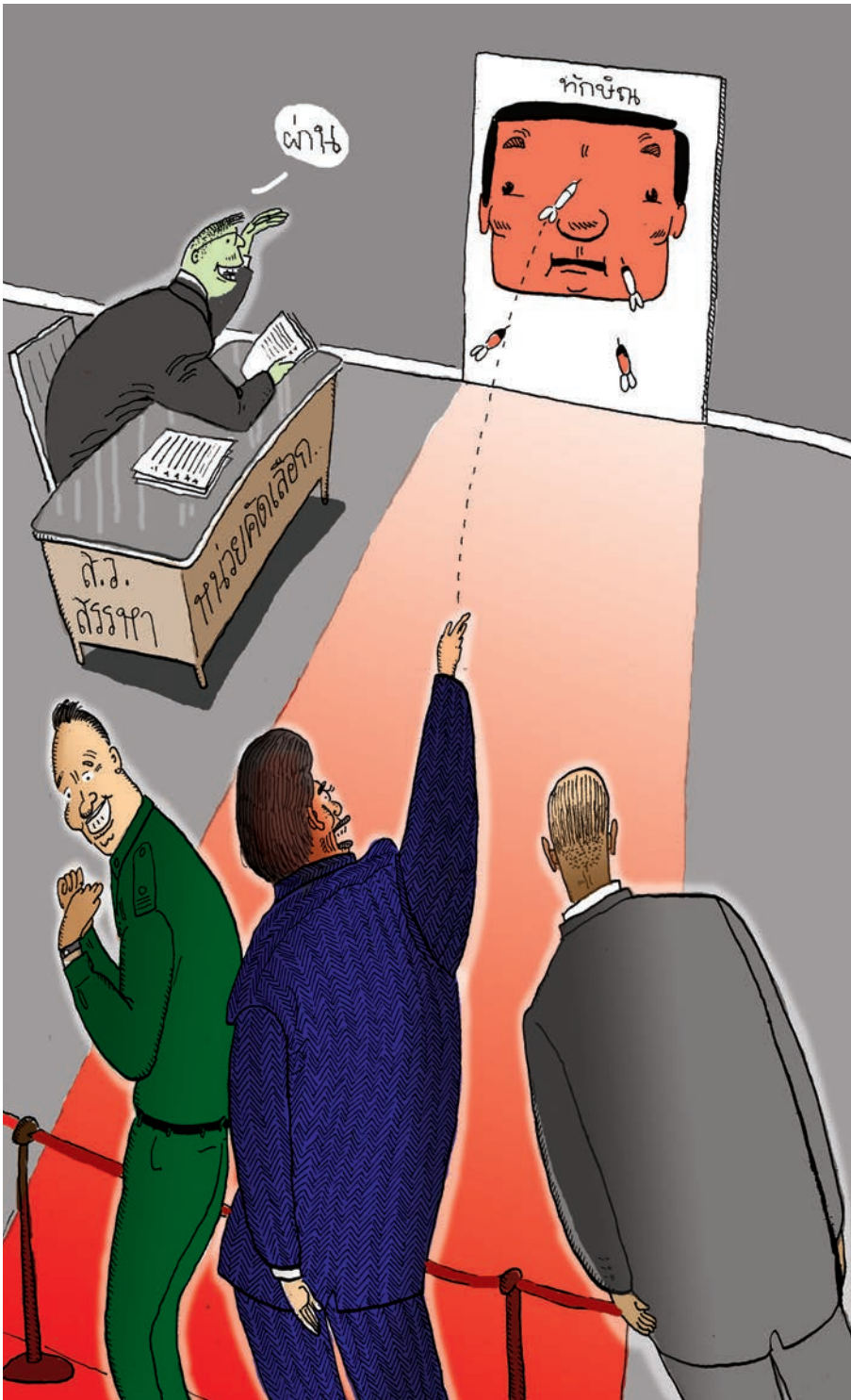
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 1 เม.ย. 54

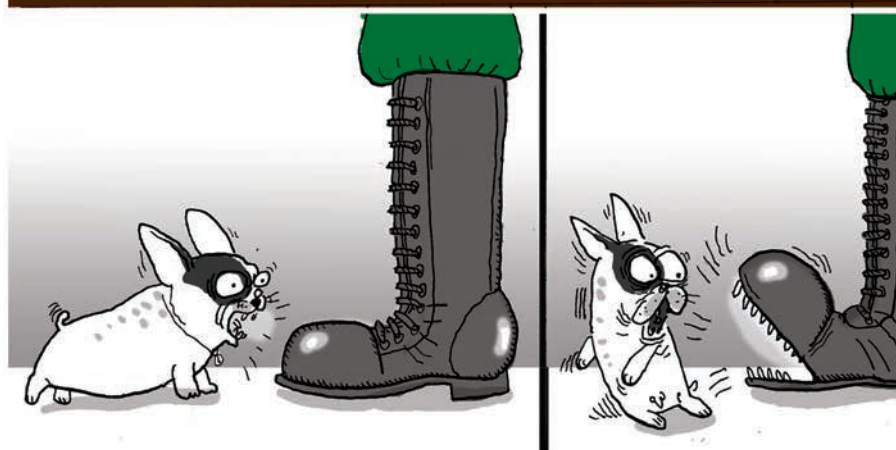
● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 8 เม.ย. 54

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 15 เม.ย. 54

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 22 เม.ย. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 29 เม.ย. 54

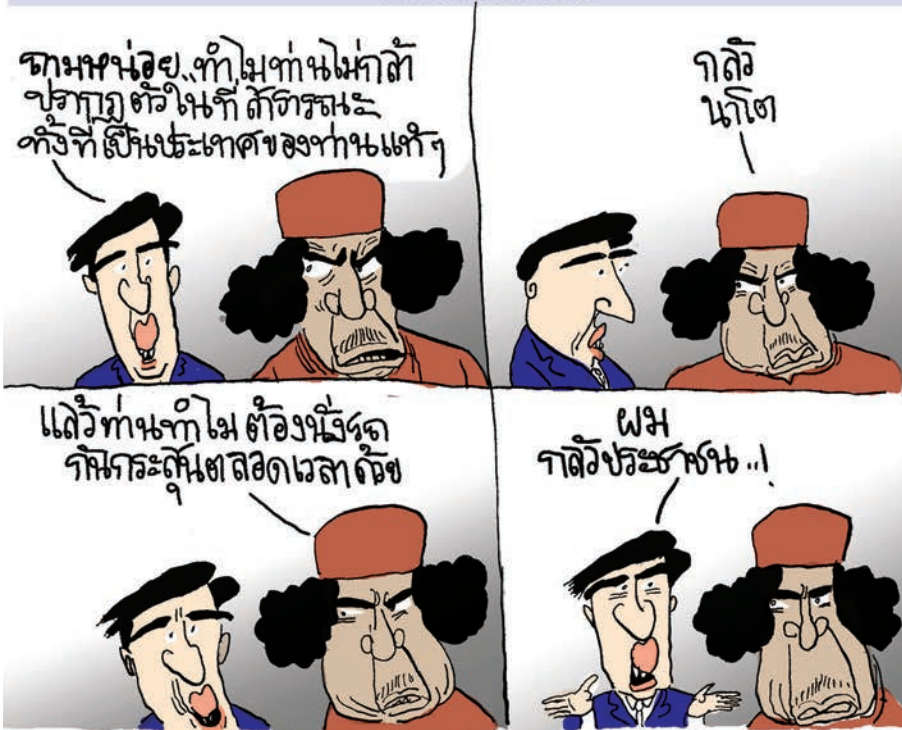

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 6 พ.ค. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 13 พ.ค. 54

คำถามที่มีคำตอบ

คำถามที่ไม่มีคำตอบ

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 20 พ.ค. 54

พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์
“เดมิยไบ้”

พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ
“ปลาไหลใส่สเก็ต”

ชวน หลีกภัย
“ไม้มัดโกนอาบนํ้ามั่ง”

บรรหาร ศิลปอาชา
“หลงจู๊ล้วงลูก”

พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ
“จั่ว หวานเจี๊ยบ”

สองคนนี้กำลังชิงฉายา
“ดีแต่พูด”

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 27 พ.ค. 54

21 ตามตำราจีน 1 คือหยิน 2 คือหยาง และเมื่อรวมกันเป็น 3 หมายถึงพลังอำนาจสูง สอดคล้องกับที่ตนเคยเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 21

เลข 16 ทำให้ยากเป็นเศรษฐี วันที่ 16 สำหรับคนรากหญ้าถือเป็นวันที่มีความหวัง เพราะเป็นวันทวงออก

เรื่องของตัวเลข

เลข 1 เป็นเลขที่จำง่าย แต่ไม่ได้บอกว่าคะแนนจะมากหรือน้อย คะแนนอาจเป็นไปตามตัวเลขก็ได้

เลข 1 คือทำเพื่อคนคนเดียว

นักบอลที่เก่งที่สุดในแต่ละทีมส่วนใหญ่จะเป็นเบอร์ 10 เบอร์ 1 เป็นเบอร์ของผู้รักษาประตู

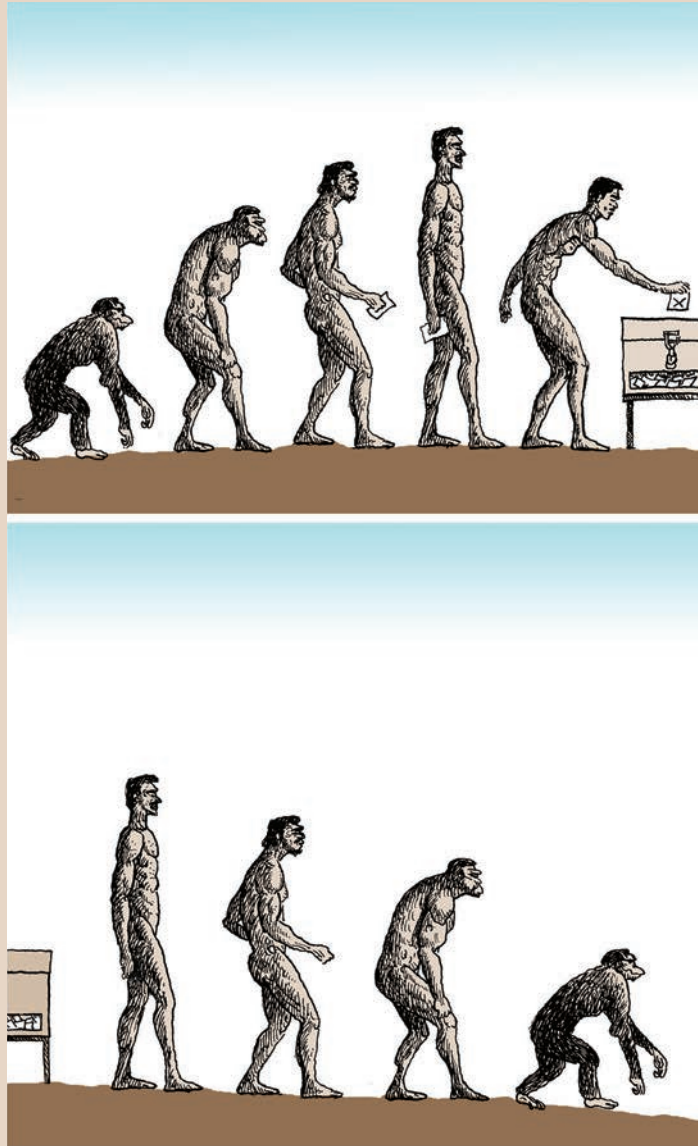
เลข 5 เป็นเลขที่อยู่ตรงกลาง อยู่ระหว่างความขัดแย้งของประเทศ ไทย 555

เลข 91 เป็นเลขที่บางคนอยากจะมี แต่คนส่วนใหญ่จะไม่ลืม

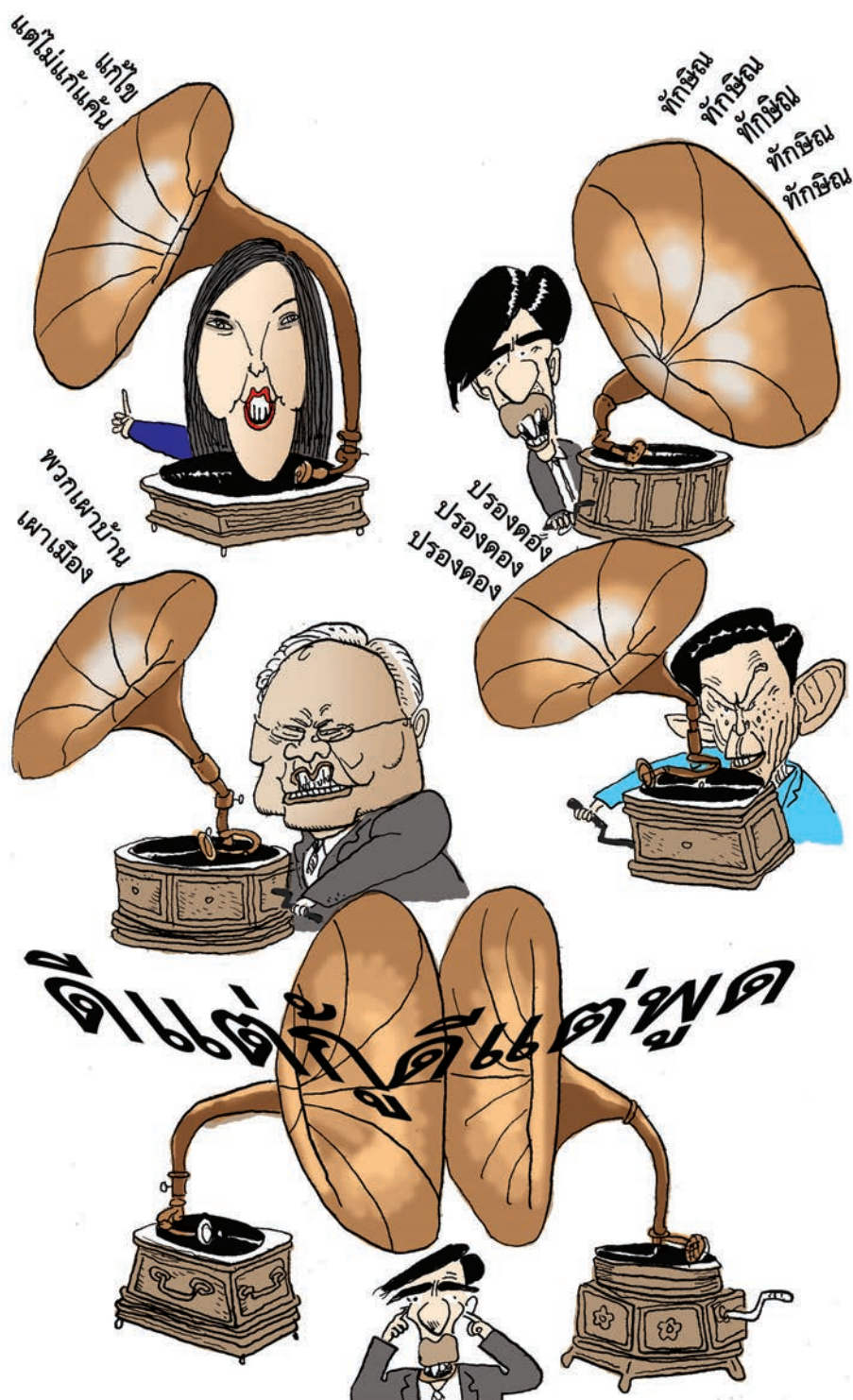
● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 3 มิ.ย. 54

“การวิวัฒนาการของมนุษย์ (evolution) เป็นแค่การ์ตูนหนึ่งที่นักการ์ตูนนิยมเอามาเขียนกัน เพราะสามารถนำมาอธิบายเรื่องราวที่ต่อเนื่องได้ ซึ่งควรจะเป็นเรื่องที่ดี เช่นภาพนี้เมื่อวิวัฒนาการแล้วน่าจะดีขึ้น แต่การเลือกตั้งไม่เป็นเช่นนั้นดังในภาพ เรากลับเป็นลิงเหมือนเดิมเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจประชาธิปไตย”

อรุณ วัชรสวัสดิ์

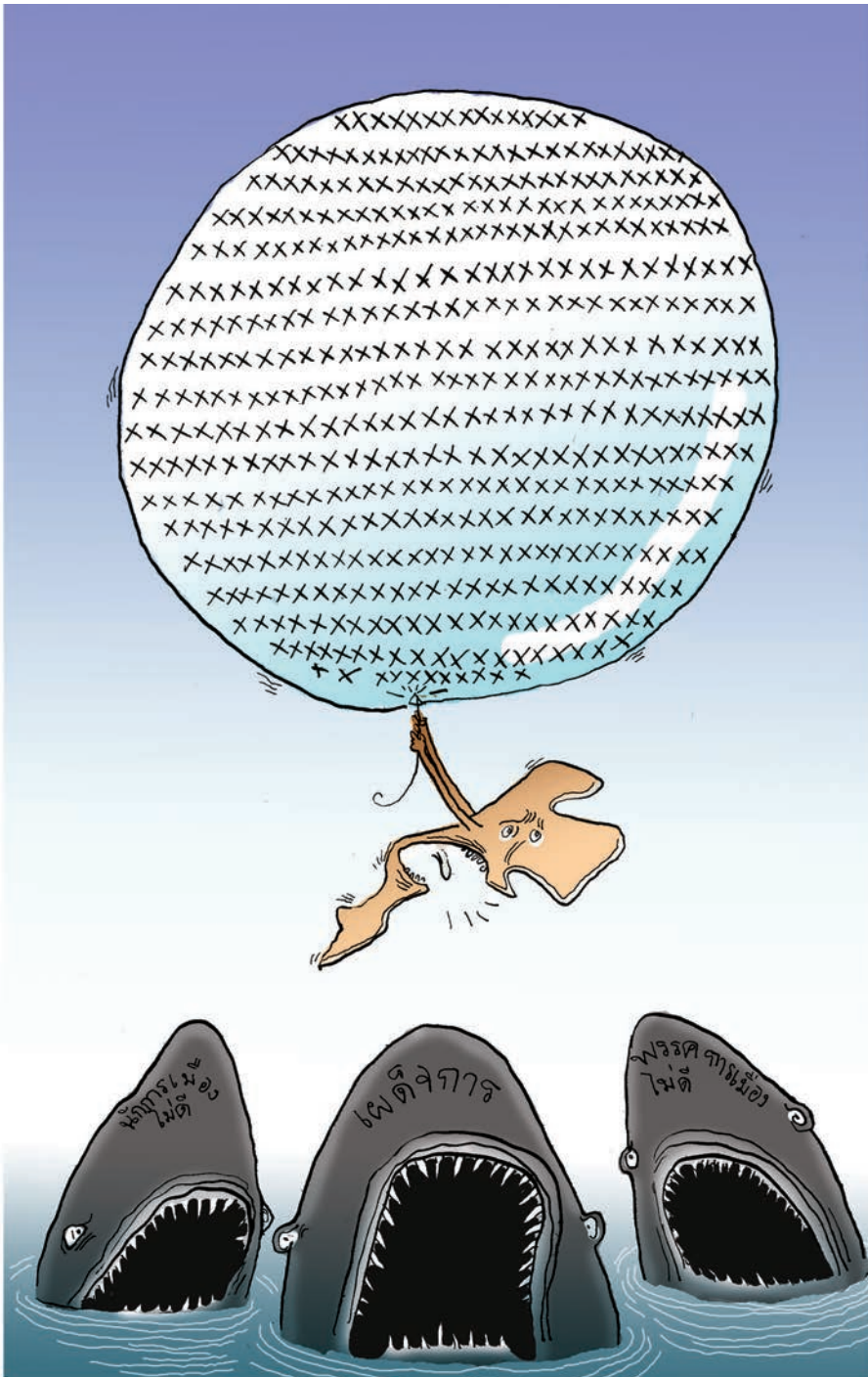
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 10 มิ.ย. 54

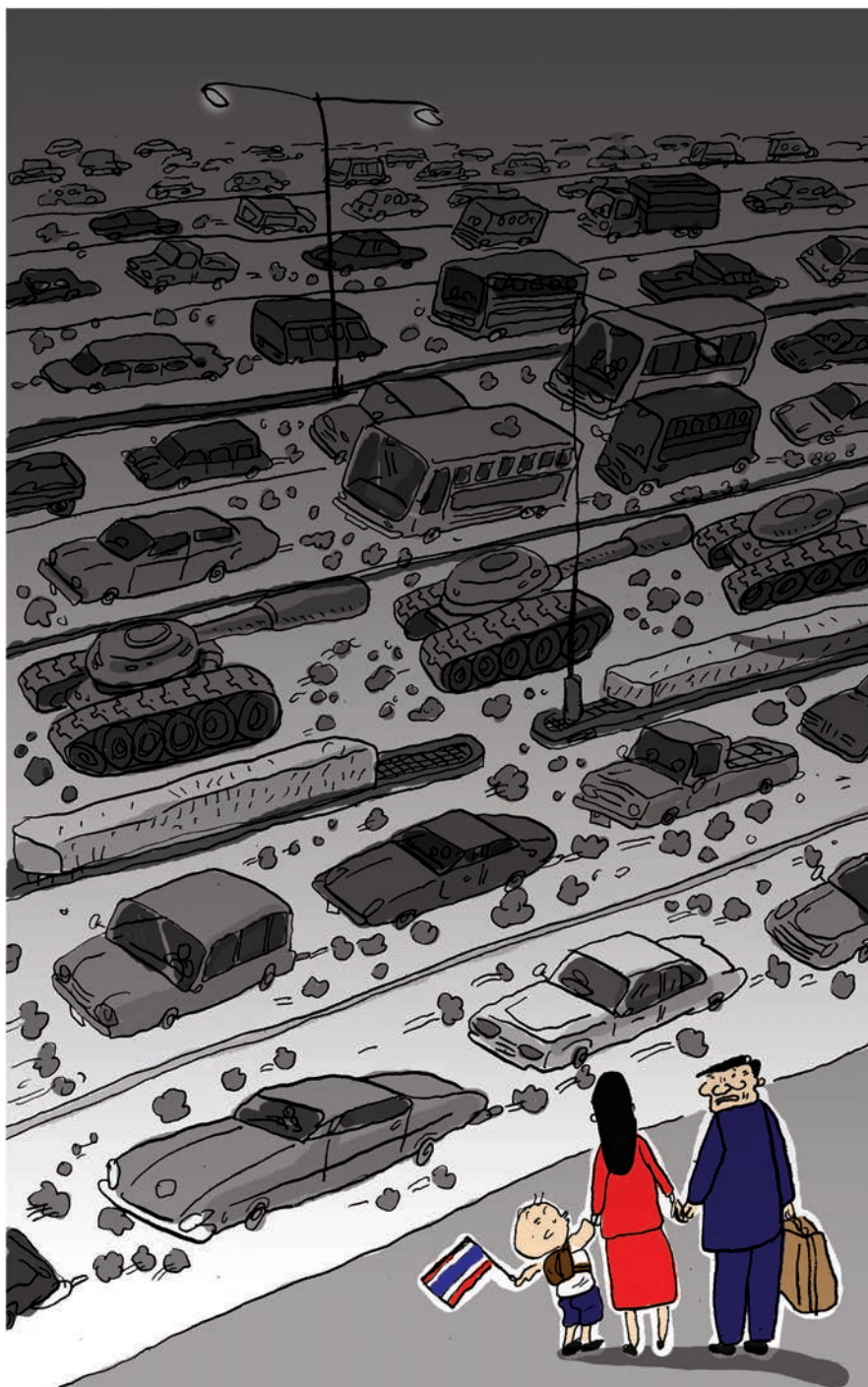
● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 17 มิ.ย. 54

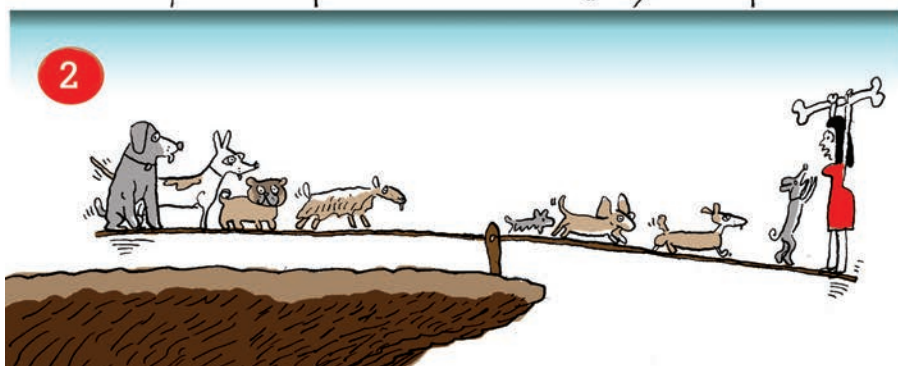
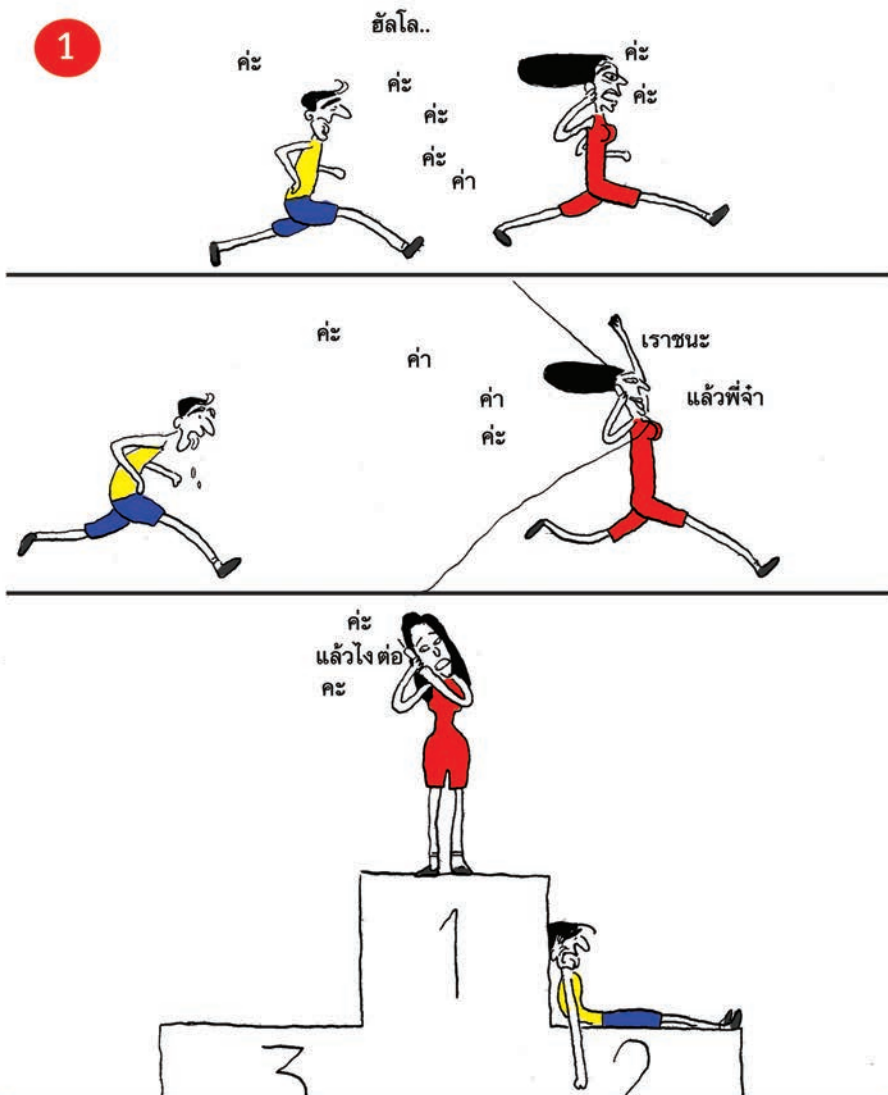
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 24 มิ.ย. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 1 ก.ค. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 8 ก.ค. 54

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 15 ก.ค. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 22 ก.ค. 54

Arun's
Favorite

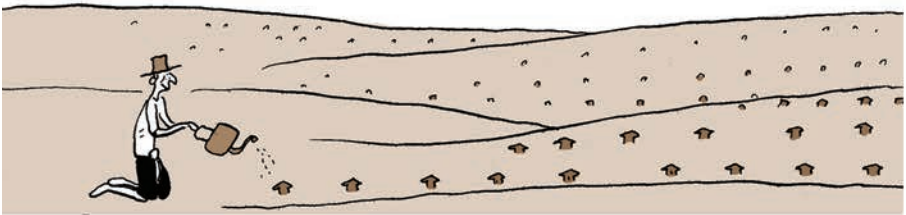
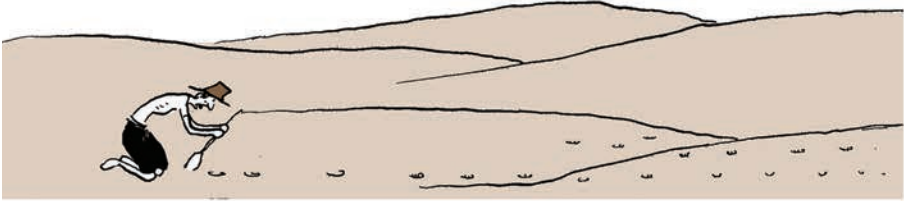
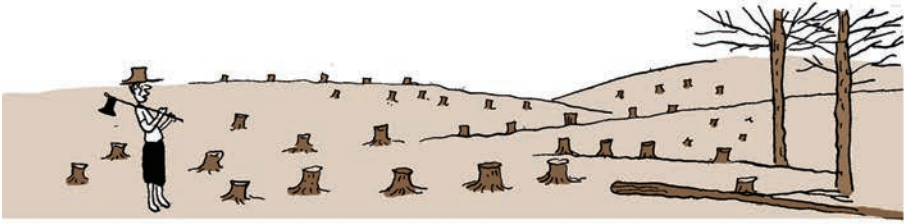
“การตัดสินใจนี้เป็นบทสรุปของการเปลี่ยนแปลงจากรัฐบาลอภิสิทธิ์ เป็นรัฐบาลยิ่งลักษณ์ แม้จะไม่ได้เสนอผลงานทั้งหมดของรัฐบาลเก่าที่ตกทอดมายังรัฐบาลใหม่ แต่ได้บอกบางอย่าง บางแง่มุม”

อรุณ วัชรสวัสดิ์

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 29 ก.ค. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 5 ส.ค. 54

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 12 ส.ค. 54

ผลัดกัน

เสร็จกัน

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 19 ส.ค. 54

ถามไปตอบมา สามวาสองศอก

- เรื่องการบริหาร _____ ทุกอย่างต้องคำนึงถึงพี่น้องประชาชนส่วนรวม
- เรื่องกฎหมาย _____ ทุกอย่างต้องอยู่บนความถูกต้องของกฎหมาย
- เรื่องนโยบาย _____ ทุกอย่างต้องดูในรายละเอียด
- เรื่องรายละเอียด _____ ทุกอย่างต้องเป็นหน้าที่สภา
- เรื่องสภา _____ ทุกอย่างไม่เกี่ยวกับนายกฯ ทักษิณ
- เรื่องนายกฯ ทักษิณ _____ ทุกอย่างไม่เกี่ยวกับรัฐบาล
- เรื่องรัฐบาล _____ ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน
- วิธีการแก้ไข _____ ตอนนี้ยังบอกไม่ได้
- ทำไมบอกไม่ได้ _____ ทุกอย่างต้องเป็นหน้าที่สภา

แต่ทุกสิ่งทุกอย่างต้อง
บูรณาการ คำ

เก็บมาจากแมสของชาวเน็ต

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 26 ส.ค. 54

สองความแตกต่าง

จับรถ

จับบ่อน

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 2 ก.ย. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 9 ก.ย. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 16 ก.ย. 54

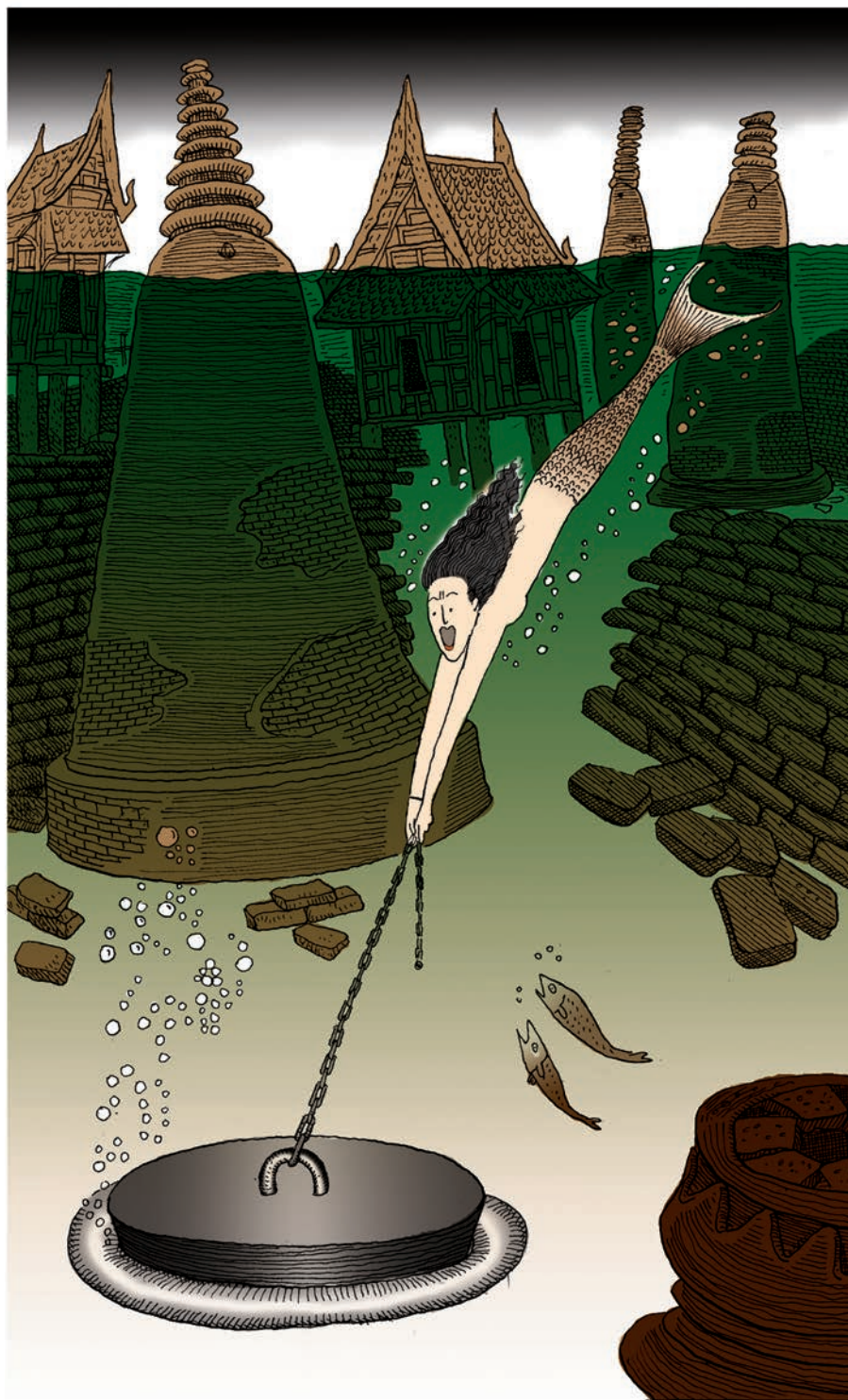
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 23 ก.ย. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 30 ก.ย. 54

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 7 ต.ค. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 14 ต.ค. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 21 ต.ค. 54

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 28 ต.ค. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 4 พ.ย. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 11 พ.ย. 54

เมื่อประชาชนเกิดภัยพิบัติ รัฐบาลนี้ปล่อยให้
สินค้าขาดตลาดจนมีการกักตุน

รัฐบาลโน้นก็เคยปล่อยให้บ้านป่าดง
ขาดตลาดจนมีการกักตุน

นายกคนนี้ไม่ยอมใช้ความเป็นผู้นำ
เป็นประธานศูนย์ให้ความช่วยเหลือ
ประชาชน

นายกคนโน้นก็ไม่ยอมเป็นเอง
ตั้งสาธิต
เป็น ผอ.
แก่น้ำท่วมแทน

การช่วยเหลือเยียวยาของรัฐบาลนี้
ว่ากันว่าล่าช้าเหลือเกิน

รัฐบาลโน้นก็ล่อชะงักปี

แต่ที่แตกต่างกันคือ

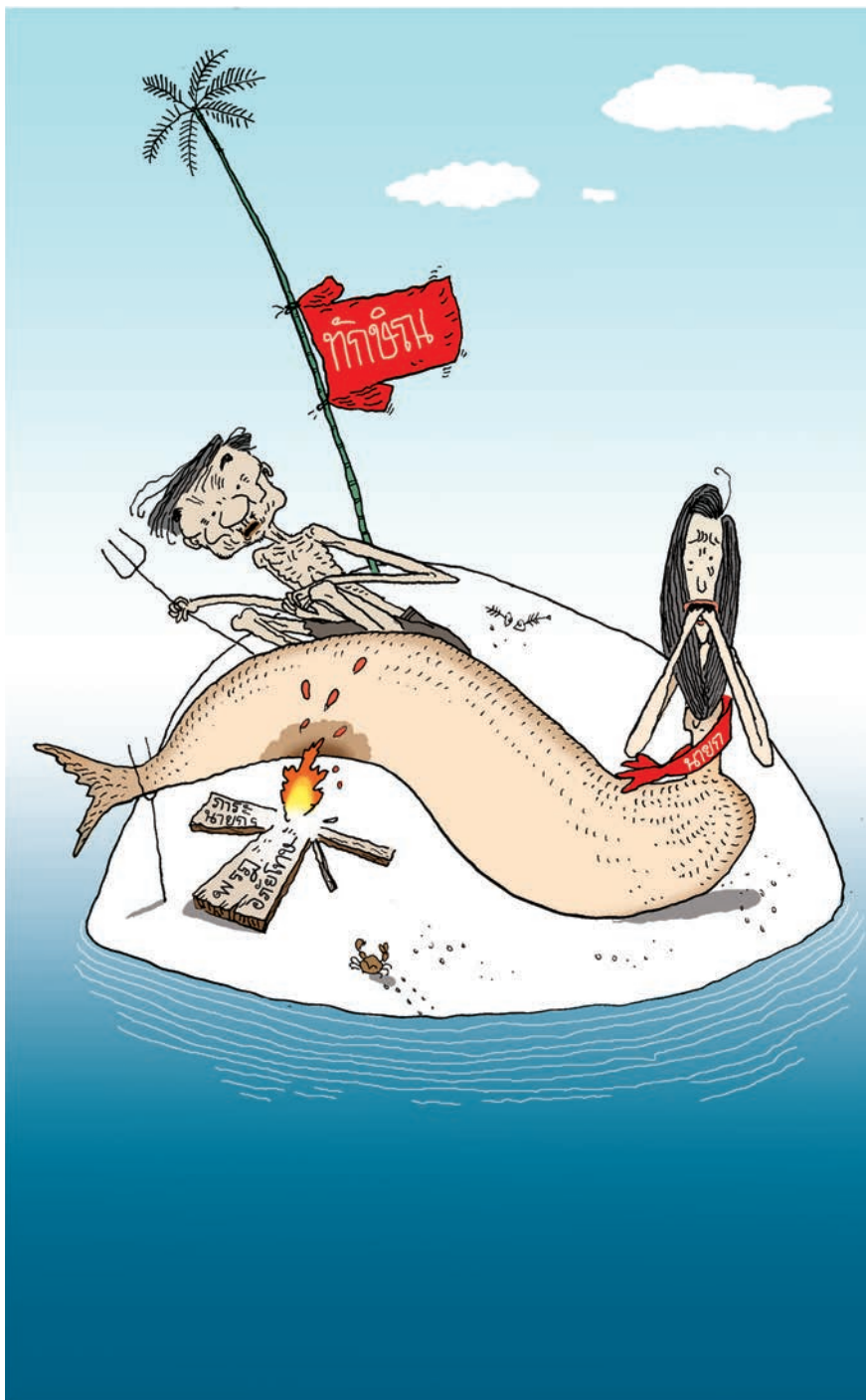
นายกคนนี้ร้องไห้เพราะ
เห็นประชาชนเดือดร้อน
ล้มตาย

แต่นายกคนโน้น
ไม่รู้สึกระไรเลย

สำหรับพี...น้อยกว่านี้ได้ไง

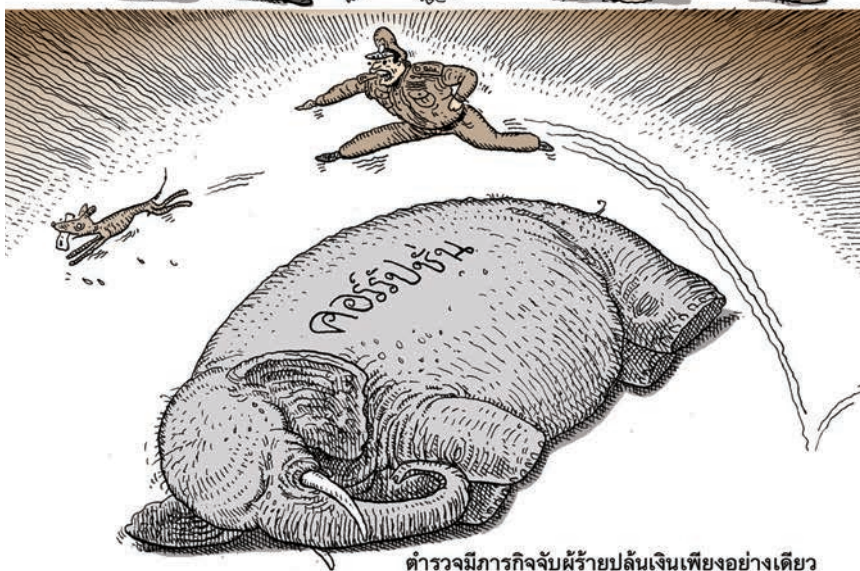
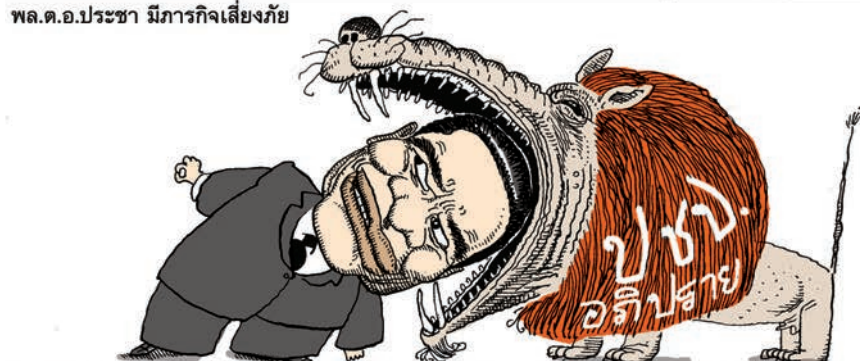

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 25 พ.ย. 54

ร.ต.อ.เฉลิม มีภารกิจพาอดีตนายกากลับบ้าน

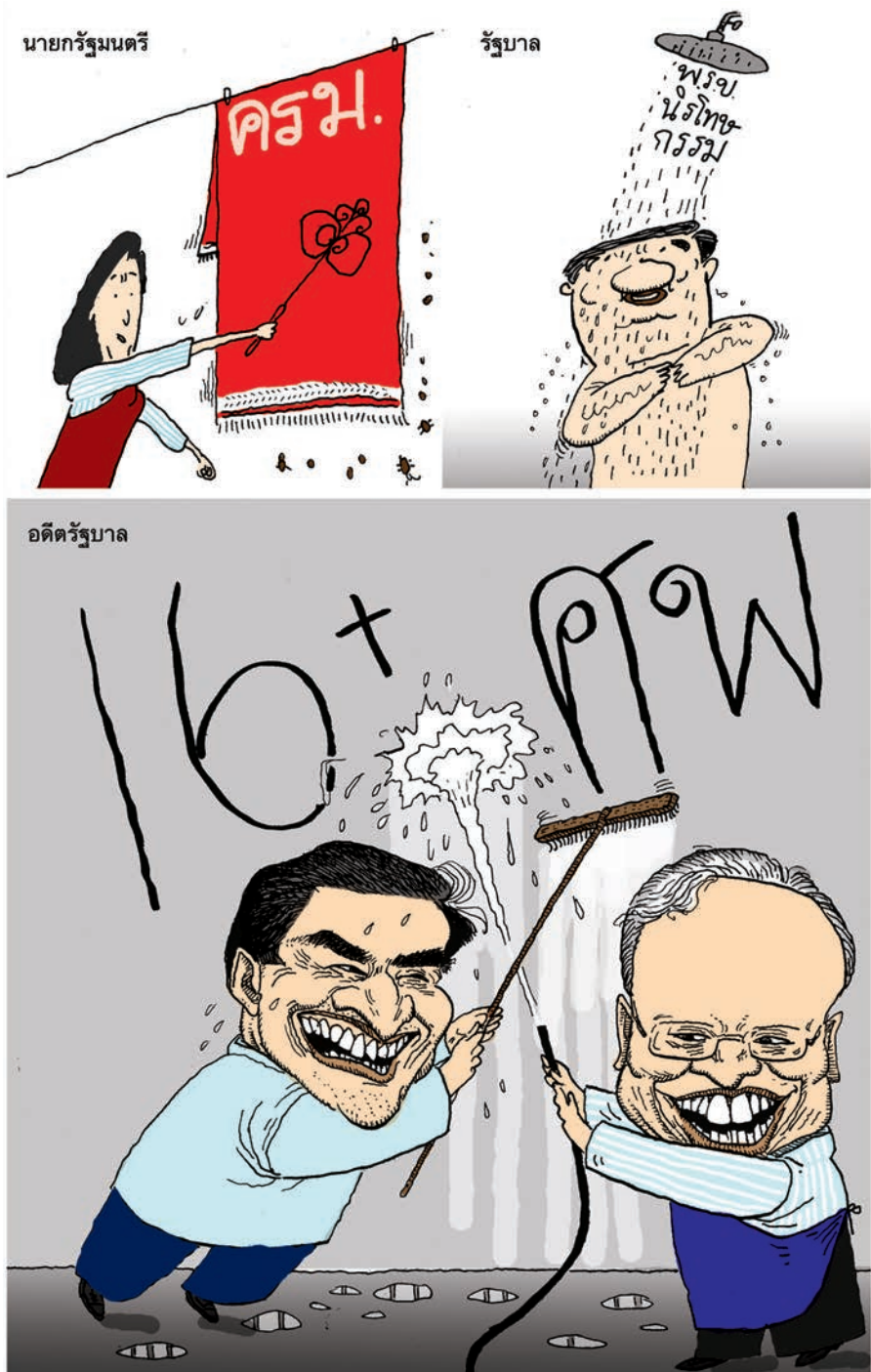
พล.ต.อ.ประชา มีภารกิจเสี่ยงภัย

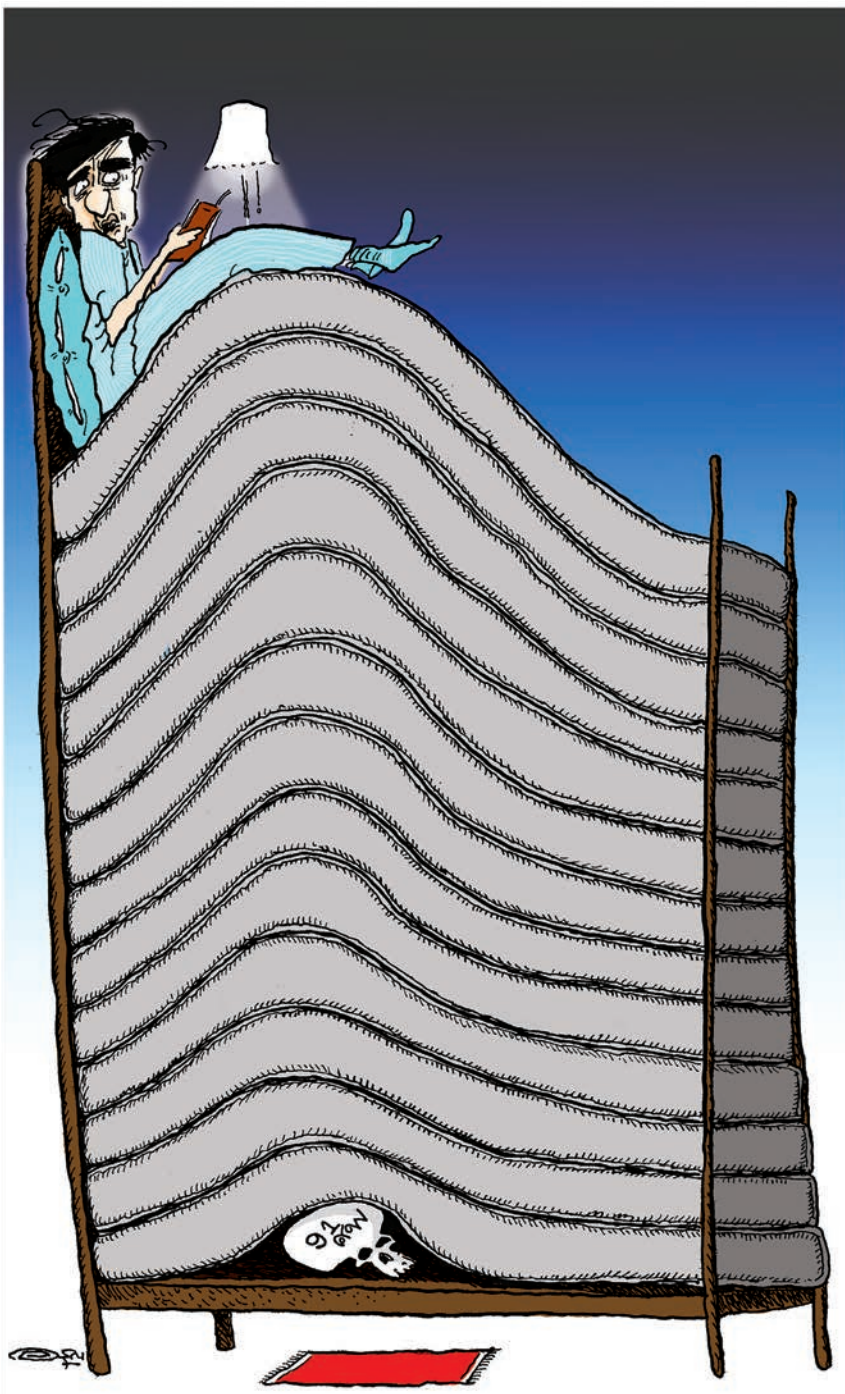
ตำรวจมีภารกิจจับผู้ร้ายปล้นเงินเพียงอย่างเดียว

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 2 ธ.ค. 54

ใครๆ ก็มี “บิกคลีนนิ่งเดย์”

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 9 ธ.ค. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 16 ธ.ค. 54

จากข่าว... “ปู” รับประกันเก้าอี้ “ประยุทธ์”
“ประยุทธ์” ทหวาน รัฐบาลเรียกใช้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

ญ) รักเอ๋ย น้องเคยยังเฝ้าเฉลียว

ข) รักเอ๋ย รักเดียวที่พี่เฝ้าปอง

ญ) พี่ต้องคอยเฝ้าอมถนอมใจน้อง

ข) มิทำชุ่นช้องหมองใจ

ญ) เห็นนกน้องบอกว่าไม้

ข) พี่ก็ว่าไม่ไปตามวาจา

ญ) เห็นปูน้องบอกว่าปลา

ข) พี่ก็ว่าปลาดังตาดวงใจ

ญ) แม้มิใดปรารถนา

ข) จะเสาะจะหาให้พลันทันใด

ญ) มิทำให้ชัดดวงใจ

ข) ไม่ชัดดวงใจให้เคืองเลยเทียว

ญ) พี่เอ๋ย แม้รักน้องมัน สัญญา

ข) สัญญา สัญญา สัญญา สัญญา สัญญา สัญญา สัญญา

....ฯลฯ.....

จากเพลง “สัญญารัก”
คำร้อง สุนทรียา ณ เวียงกาญจน์

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 23 ธ.ค. 54

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 30 ธ.ค. 54

๖ 2555

2555 : รัฐนาวา "นายกฯ หญิง" กับการกิจ "ปรองดอง-แก้ รธน."

บันทึกไว้เป็นประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของประเทศไทย สำหรับการมี
“นายกรัฐมนตรีหญิง” คนแรก

น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่เติบโตมากับการบริหารธุรกิจเอกชน ผู้ผันตัวเอง
มาสู่เวทีการเมือง กระทั่งชนะเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ได้รับเลือกเป็น
นายกรัฐมนตรี แต่ด้วยความที่เธอเป็นน้องสาว พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายก
รัฐมนตรี ที่ต้องลี้ภัยการเมืองอยู่ต่างแดน ทำให้ฝ่ายตรงข้ามเคลือบแคลงสงสัยใน
การขึ้นดำรงตำแหน่งของเธออยู่ไม่น้อย

“เป็น ‘นอมินี’ ของทักษิณ” “ทำเพื่อคนคนเดียว” “มีภารกิจหลักคือพาทักษิณ
กลับบ้าน” ฯลฯ

เหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากฝ่ายตรงข้าม โดยเฉพาะ
“พรรคประชาธิปัตย์” ที่นับตั้งแต่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ดำรงตำแหน่งนายก
รัฐมนตรีเมื่อสมัยที่แล้ว ก็มีภารกิจสำคัญคือการไล่ล่าตัว พ.ต.ท.ทักษิณมาโดย
ตลอด แต่ทว่าก็ไม่เคยทำสำเร็จ

อีกเรื่องหนึ่งที่ไม่น่าแปลกใจแต่อย่างใดคือ เมื่อผลการเลือกตั้งออกมาปรากฏ
ว่าพรรคเพื่อไทยชนะ น.ส.ยิ่งลักษณ์ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ข่าวลือเรื่องการยัดอำนาจ

โดยการทำให้ “รัฐประหาร” ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ก็ลอยมาให้ได้ยินอยู่บ่อยครั้ง

เพราะต้องไม่ลืมว่า ผู้ที่ทำให้ พ.ต.ท.ทักษิณ พี่ชาย “นายกฯ หญิง” กลับมาเหยียบแผ่นดินเกิดไม่ได้จนกระทั่งปัจจุบันคือ “กองทัพ”

กระแสข่าว “รัฐประหาร” คุกรุ่นอยู่ตลอดเวลา

โดยเฉพาะเมื่อ “คณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา 112 (ครก.112)” เริ่มรวบรวมรายชื่อ เพื่อให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 หรือที่เรียกกันจนติดปากว่า “กฎหมายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ” ตามข้อเสนอของอาจารย์ “คณะนิติราษฎร์”

ผู้นำทุกเหล่าทัพพร้อมใจกันออกมาแสดงความไม่เห็นด้วย

คำกล่าวหาว่า “ล้มเจ้า” จึงถูกแปะติดไว้ที่กลุ่ม “ครก.112” รวมถึงกลุ่ม “แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ” หรือ “คนเสื้อแดง” ซึ่งบางส่วนให้การสนับสนุน ครก.112

ต่อมา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งคณะกรรมการนี้ใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมต่างๆ ถูกผู้บริหารมหาวิทยาลัยสั่งห้ามใช้เคลื่อนไหว จนก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้น วาทกรรม “ธรรมศาสตร์ เสรีภาพทุกตารางนิ้ว” ที่สืบทอดมาจากรุ่นต่อรุ่น ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักว่า ไม่มีอยู่จริงอีกต่อไปแล้ว

อีกด้านหนึ่ง ฟากแกนนำฝ่ายค้านอย่างพรรคประชาธิปัตย์ ยังคงพุ่งเป้าโจมตี นายกฯ หญิง และทำหน้าที่ “ค้าน” อย่างหนัก จนแทบจะเรียกได้ว่าค้านเกือบทุกเรื่องเรื่อยมา

แต่เมื่อความผิดพลาดในการบริหารประเทศของรัฐบาลภายใต้การนำของ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ไม่สามารถใช้เป็นประเด็นโจมตีได้ เป้าหมายจึงแปรเปลี่ยนไปที่ “เรื่องส่วนตัว”

โดยเฉพาะที่เป็นข่าวคราวใหญ่โต คือกรณี “ภารกิจพิเศษ (ว.5) ที่โรงแรมโฟร์ซีซั่นส์” ของ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ซึ่งรายการ “สายล่อฟ้า” ทางช่อง “บลูสกาย” มี 3 โฆษกอย่าง นายศิริโชค โสภา, นายเทพไท เสนพงศ์ และนายชวนนท์ อินทรโกมาลย์สุต เป็นผู้ดำเนินรายการ พูดถึงเรื่องนี้กันอย่างคึกคะนองปาก ทำนองว่าเป็นเรื่อง “ผู้สาว”

ทั้ง 3 คนถูกถล่มจากคนทำสื่อมีอาชีพว่าทำหน้าที่ไม่เหมาะสม หยาบคาย หยาบโลน ไร้สติ ลิ่นจริยธรรม ด้านคนที่ไม่ได้เป็นสื่อ ไม่ได้เป็นนักวิชาการ แต่เมื่อได้ดูเทปรายการในวันนั้นแล้วก็มองว่าคำพูดของทั้ง 3 คนนั้นสองแง่สองง่าม ออกแนวหยาบคาย และเหมือนเป็นการรังแกผู้หญิง

สำหรับตัวนายกรัฐมนตรี แม้จะถูกโจมตีอย่างหนักในเรื่องส่วนตัว แต่ดูเหมือน

น.ส.ยิ่งลักษณ์จะไม่สนใจ ยังคงก้มหน้าก้มตาทำงานบริหารประเทศต่อไป โดยเฉพาะเรื่องสำคัญ ทั้งยังเป็นนโยบายเมื่อคราวหาเสียงเลือกตั้งอย่าง “การสร้างความปรองดอง” และ “การแก้ไขรัฐธรรมนูญ”

แต่ทั้ง 2 เรื่องก็ถูกขัดขวาง โดยเฉพาะจากพรรคประชาธิปัตย์, พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) หรือ “คนเสื้อเหลือง” รวมถึงกลุ่มคน “ไม่เอาทักษิณ”

และแน่นอน ทั้ง 2 เรื่องถูกโยงเข้าไปเกี่ยวข้องกับ พ.ต.ท.ทักษิณ

1. เรื่องร่าง พ.ร.บ.ปรองดองแห่งชาติ ซึ่งมีร่างฉบับหนึ่งถูกเสนอโดย **พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน** สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ซึ่งเป็นหัวหน้า “คณะรัฐประหาร” ยึดอำนาจจาก พ.ต.ท.ทักษิณนั่นเอง

แต่คราวนี้กลับกลายเป็นผู้มาเสนอร่าง พ.ร.บ.ปรองดองเสียเอง จนมีข้อกล่าวหาจากฝ่ายค้านดังมาว่า พล.อ.สนธิ “รับจ๊อบ” จาก “ทักษิณ” มาดำเนินการเรื่อง พ.ร.บ.ปรองดอง ที่ “คนเสื้อเหลือง” มองว่าแท้ที่จริงแล้วคือร่างกฎหมายที่จะลบล้างความผิดให้กับ พ.ต.ท.ทักษิณ

2. เรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากฝ่ายค้านว่า เป็นการแก้ไขเพื่อคนเพียงคนเดียวคือ พ.ต.ท.ทักษิณ

เป็น 2 แนวทางที่ถูกฝ่ายตรงข้ามหยิบมาโจมตีว่า “ปูทาง” เพื่อ “พาทักษิณกลับบ้าน”

โดยเฉพาะในเรื่องหลัง ที่ทำให้เกิดกรณีศึกษาในแวดวงนักเรียนกฎหมายตามมาอีกมากมาย เริ่มต้นหลังจากที่มีการยื่นร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ 2550 โดยพุ่งเป้าไปที่แก้ไขมาตรา 291 เพื่อเปิดทางให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.) เพื่อมาร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

แต่ทว่าหลังจากกระบวนการทางรัฐสภาผ่านวาระ 2 และกำลังจะมีการโหวตลงมติวาระ 3 เรื่องที่ “นักกฎหมาย” หลายคนไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีมติรับคำร้องของ **พล.อ.สมเจตน์ บุญถนอม** สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) สรรหา และคณะ, **นายวันธงชัย ชำนาญกิจ**, **นายวิรัตน์ กัลยาศิริ** สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) สงขลา พรรคประชาธิปัตย์, **นายวรินทร์ เทียมจรัส** และ **นายบวร ยสินทร** และคณะ รวม 5 คำร้อง ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา 68 กรณีคณะรัฐมนตรี รัฐสภา พรรคเพื่อไทย พรรคชาติไทยพัฒนา, **นายสุนัย จุลพงศธร** ส.ส.สัดส่วนพรรคเพื่อไทย และคณะ และ **นายภราดร ปริศนานันทกุล** ส.ส.อ่างทอง พรรคชาติไทยพัฒนา และคณะ ได้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมีผลทำให้เป็นการยกเลิกรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 อันเป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

และเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งรัฐสภาให้ระงับการพิจารณาไว้จนกว่าจะมีคำวินิจฉัย ทำให้นักวิชาการหลายคนออกมาวิจารณ์ว่า เป็นการกระทำที่ไม่ไฉนหน้าที่ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ รับพิจารณามาตรา 68 ทั้งที่ไม่มีอำนาจ ผิดหลักการ “แบ่งแยกอำนาจ” เป็นการก้าวล่วงอำนาจของรัฐสภา

แต่กระนั้น **นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์** ประธานสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะประธานรัฐสภา ก็ไม่กล้าเดินหน้าไหวตัวระ 3 เพื่อให้มี ส.ส.ร. เลือกที่จะรอจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญออกมา และจากกรณีศาลรัฐธรรมนูญก้าวล่วงอำนาจการแก้ไขรัฐธรรมนูญของรัฐสภานี้เอง ที่ทำให้ “คนเสื้อแดง” ออกมาเคลื่อนไหว มีการล่ารายชื่อเพื่อถอดถอน “ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ”

ในที่สุดแล้วศาลรัฐธรรมนูญก็มีคำวินิจฉัย...

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญตามมาตรา 291 ไม่เข้าข่ายเป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามมาตรา 68

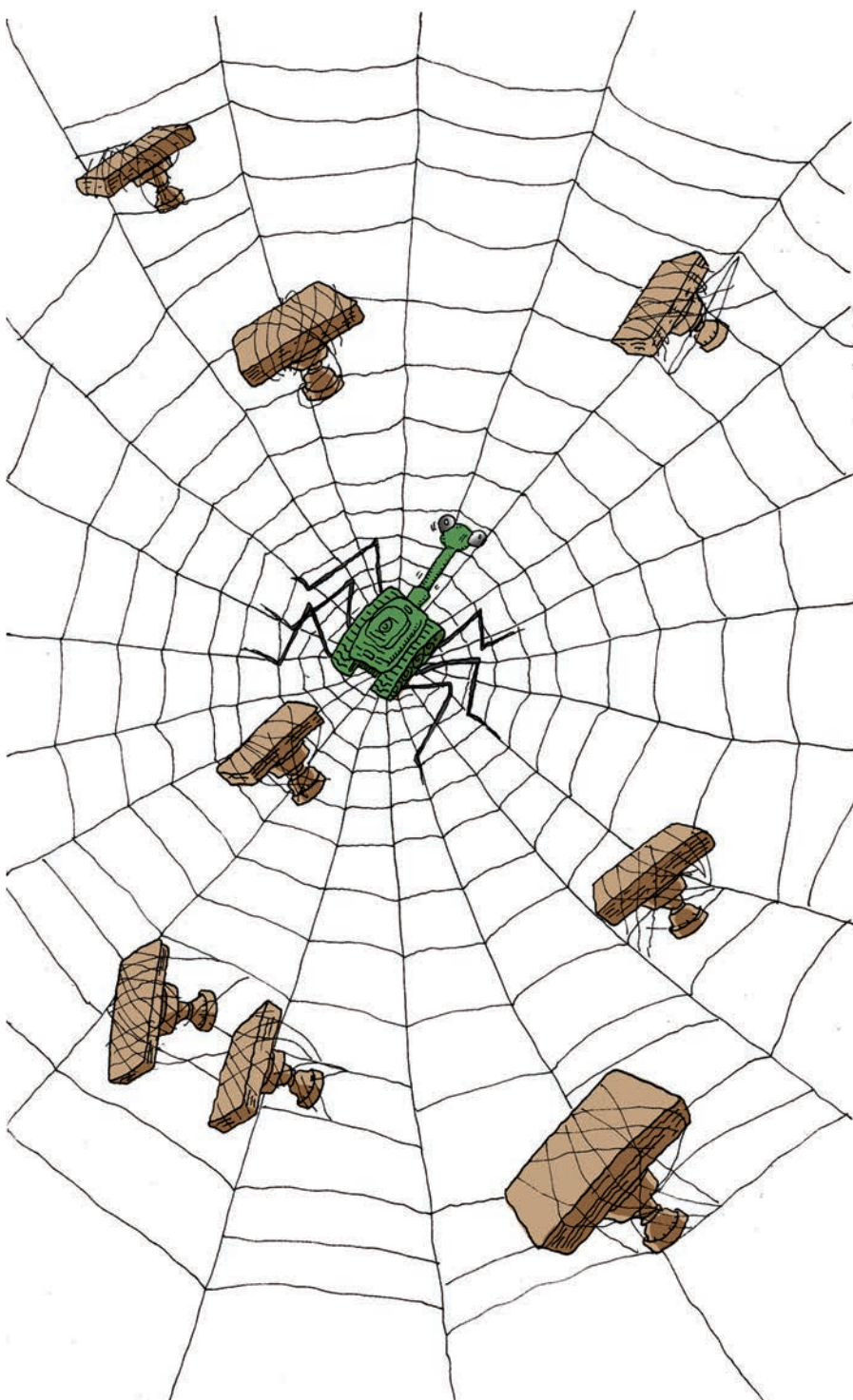
แต่ที่น่าสนใจ และเป็นคำถามตัวโตจาก “นักกฎหมาย” คือ “การขยายอำนาจ” ของศาลรัฐธรรมนูญที่วินิจฉัยว่าสามารถรับคำร้องได้โดยไม่ต้องผ่านอัยการสูงสุด และข้อเสนอแนะที่ไม่แน่ใจว่าเป็นคำสั่งหรือคำแนะนำ ว่าการจะแก้ทั้งฉบับต้องไปถามประชาชนก่อน เพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้มาจากการลงประชามติของประชาชน หรือเว้นแต่จะแก้ไขทีละมาตรา

ประเด็น “พ.ร.บ.ปรองดองแห่งชาติ” และประเด็น “การแก้ไขรัฐธรรมนูญ” จึงเป็นเรื่อง “ร้อน” แห่งปี 2555 ภายใต้ “รัฐนาวา” ของนายกฯ หญิงคนแรกที่ชื่อ ยิ่งลักษณ์

เรื่อง “ร้อน” ที่คาดว่าจะต้องลากกันต่อไปอีกยาว

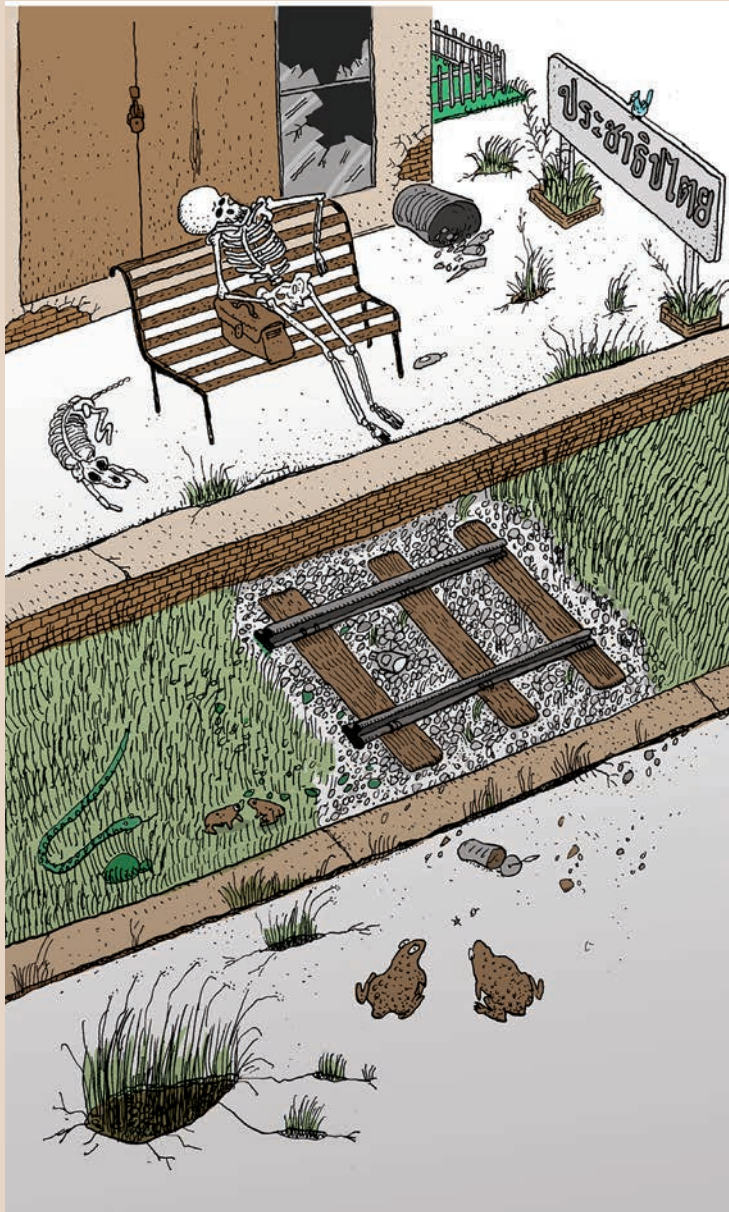

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 6 ม.ค. 55

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 13 ม.ค. 55

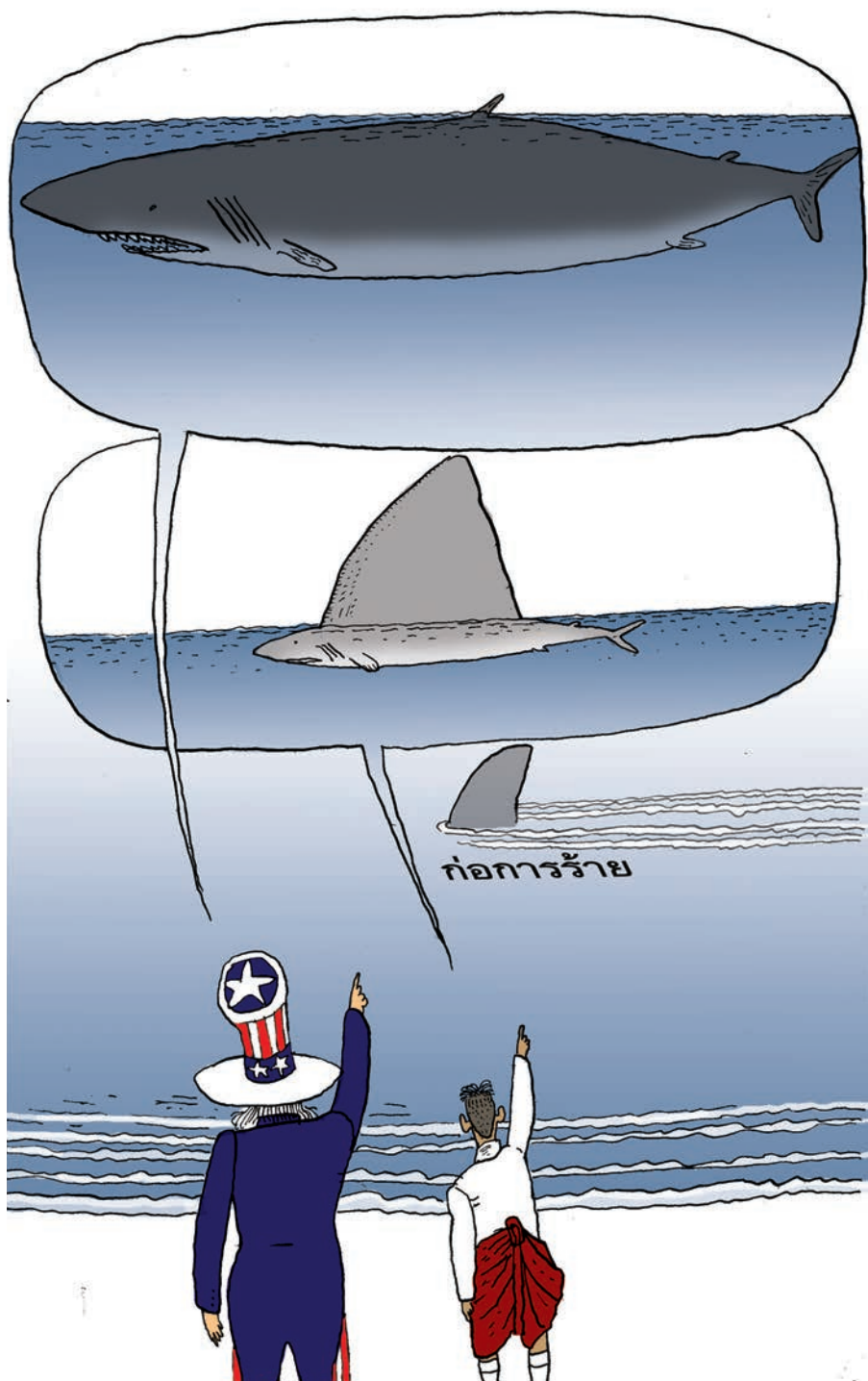
Arun's
Favorite

“ในบ้านเมืองเรา ประชาธิปไตยคงเป็นเรื่องที่จะต้องถกเถียงกันอีกนาน และทำท่าว่าจะไม่สิ้นสุด เรามีแต่ไม่แน่ใจว่าใช่หรือไม่ เราขอแต่ไม่รู้ว่าจะมาหรือเปล่า เราหวังกับสิ่งที่เรามีอยู่ การดูขึ้นขึ้นนี้จะบรรยายความคิดเหล่านี้ได้”

อรุณ วัชรสวัสดิ์

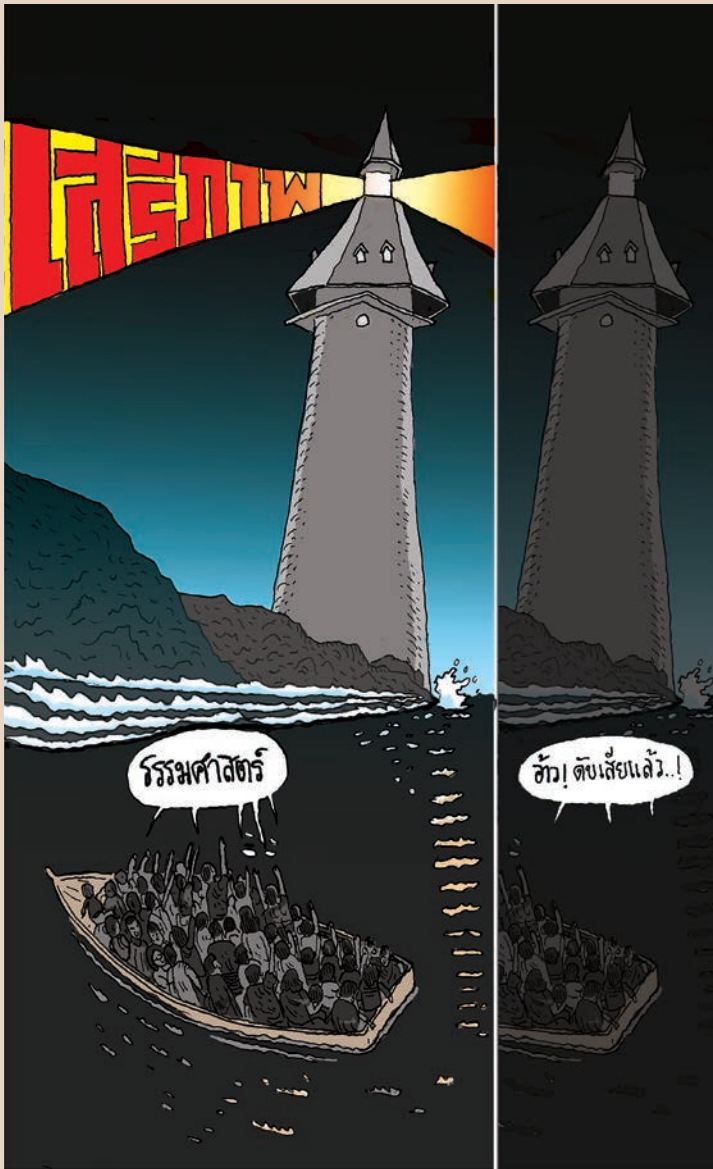
● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 20 ม.ค. 55

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 27 ม.ค. 55

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 3 ก.พ. 55

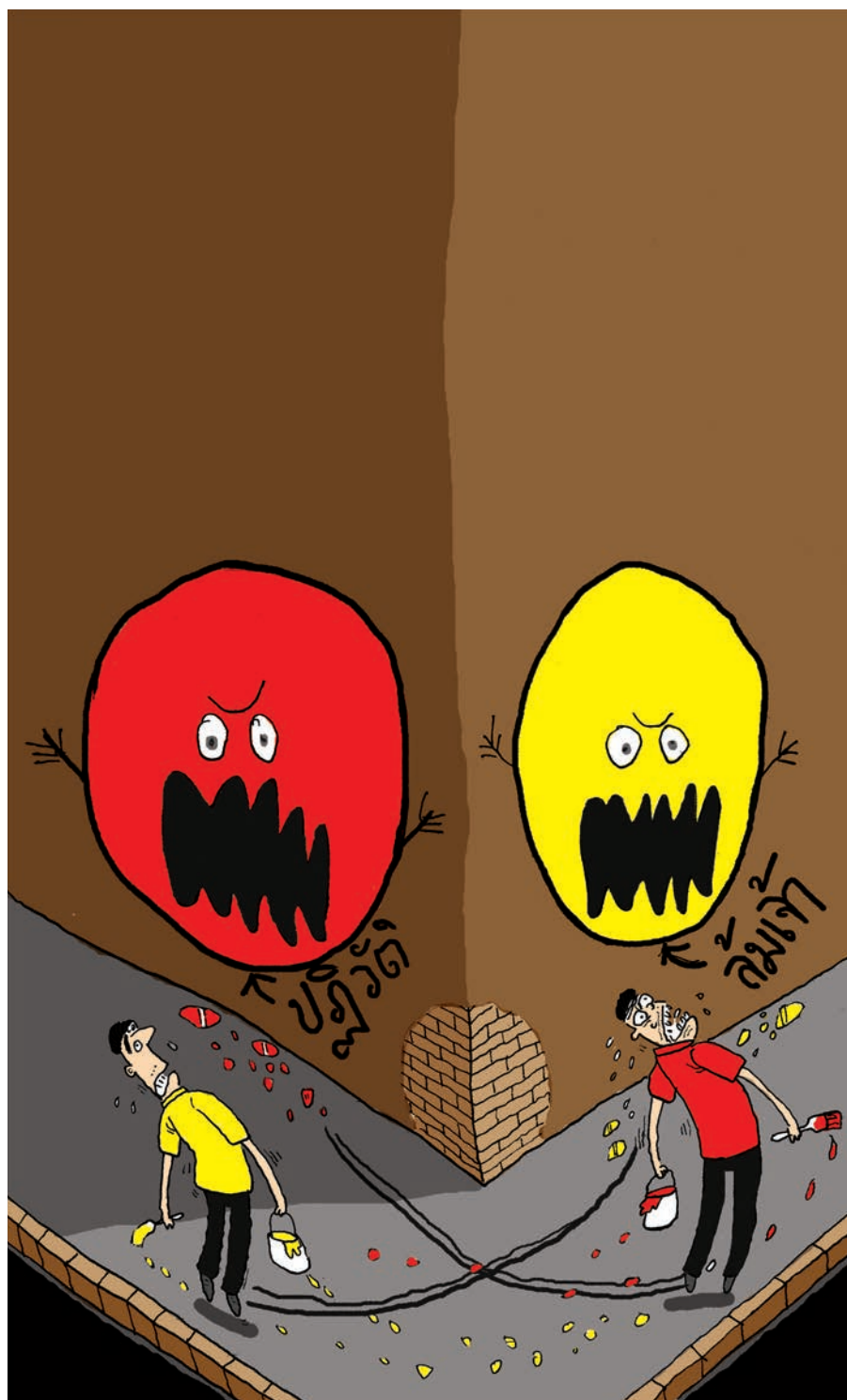

Arun's
Favorite

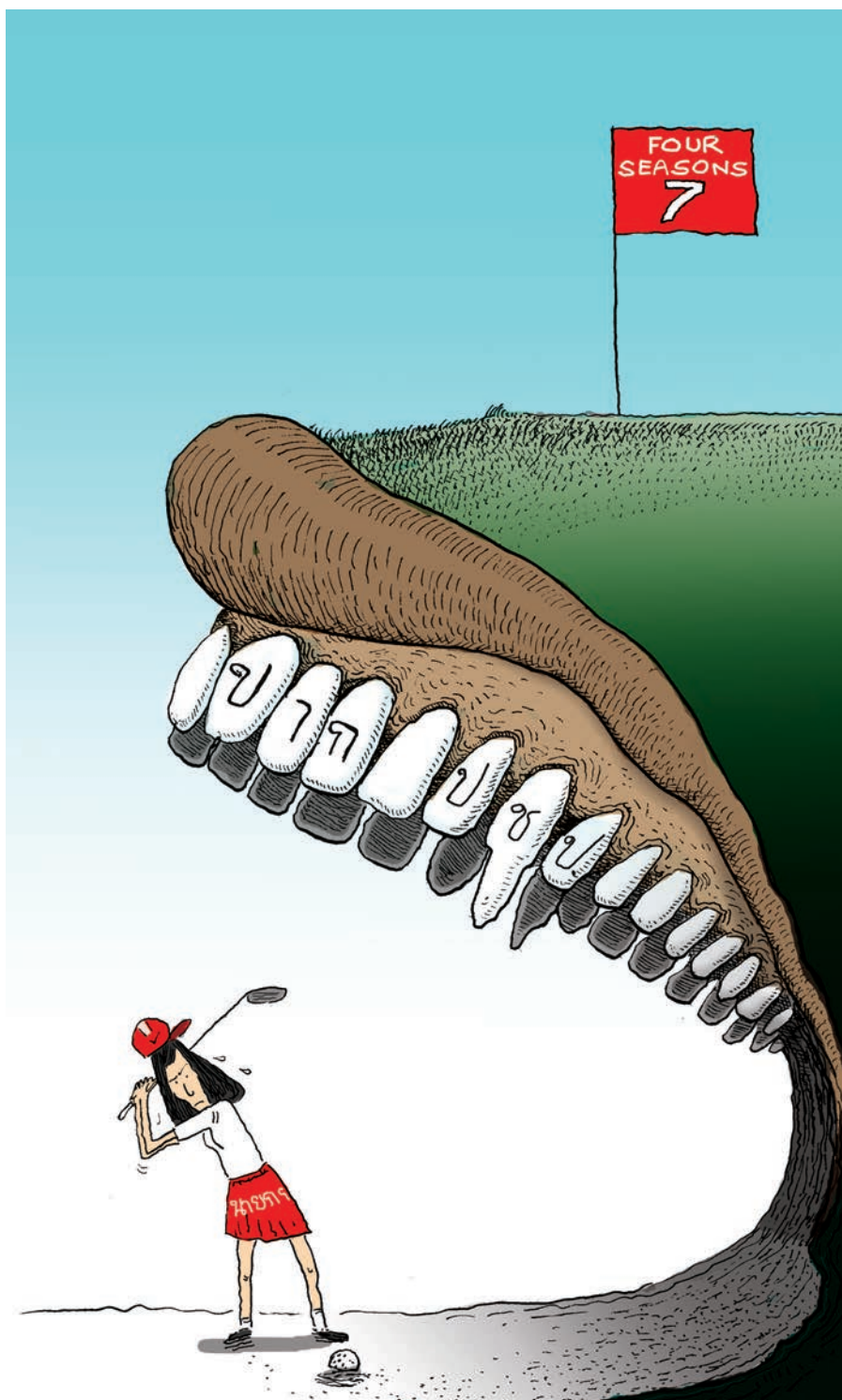
“การเขียนการ์ตูนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่รวมผู้คนที่มีความคิดความรู่มาก
มาเป็นเรื่องยาก การใช้สัญลักษณ์บางอย่างแทนความคิดน่าจะช่วยได้ในงานเขียน
การ์ตูน”

อรุณ วัชรสวัสดิ์

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 10 ก.พ. 55

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 17 ก.พ. 55

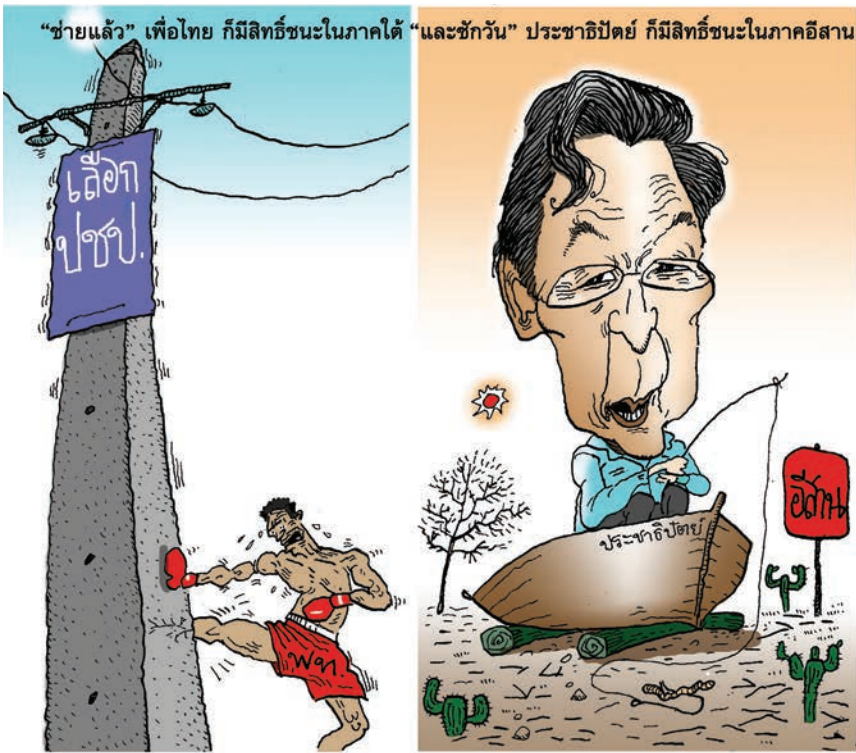
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 24 ก.พ. 55

สามสหายเผ่า “สายล่อฟ้า”

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 2 มี.ค. 55

“มันใจในพรรค ชัยชนะทุกภาค”

นักวิชาการกับโลกล้านปี

9-3-55

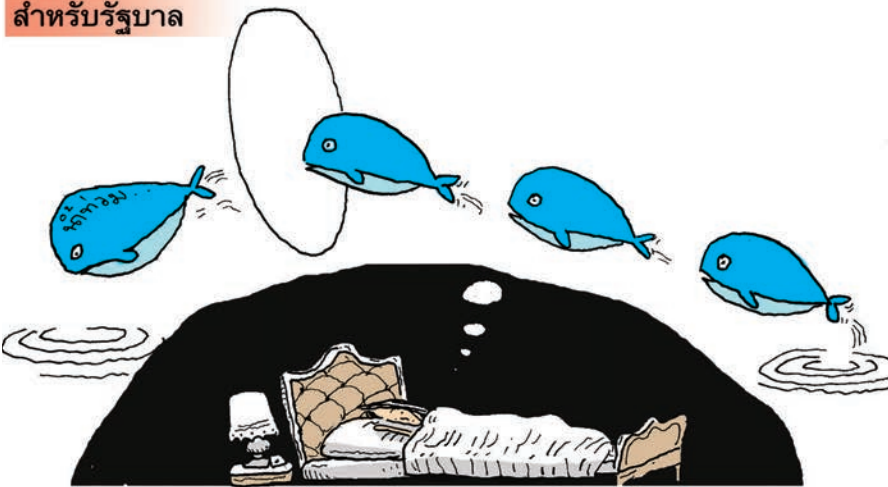
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 9 มี.ค. 55

เมื่อนอนไม่หลับ

สำหรับประชาชน

สำหรับรัฐบาล

สำหรับฝ่ายค้าน

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 16 มี.ค. 55

การบ้าน

คนหัวใจเทวดา

นายศักดิ์ศรี เกษสินแก้ว
ไซเฟอร์แท็กซีผู้นำทองหนักกว่า
500 บาทคืนเจ้าของ

นายเอี่ยม คัมภีรานนท์
ขอทานกตัญญู
บริจาคเงินให้วัด
1 ล้านบาท

การเมือง

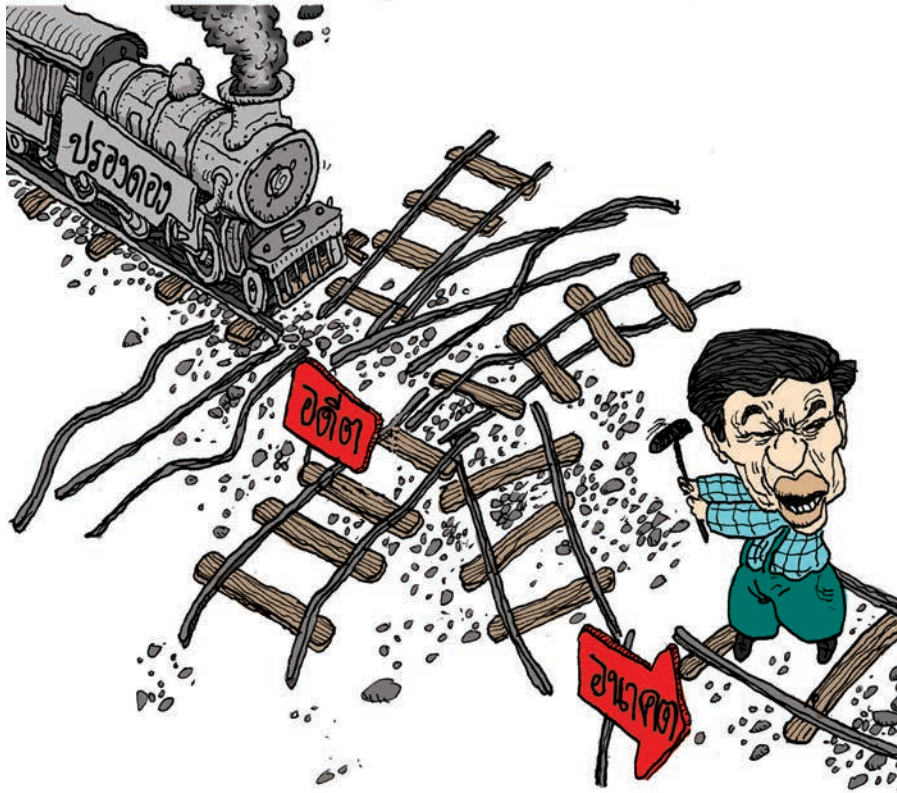
ภารกิจหลัก

ของรัฐบาล

ของฝ่ายค้าน

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 23 มี.ค. 55

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 30 มี.ค. 55

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 6 เม.ย. 55

นโยบายดับไฟได้

“นี่เป็นขั้นตอนทดลองเทคนิคบางอย่าง ที่คิดว่าลงตัวพอดี เทคนิคที่ต้องการทดลองก็ได้ คือการทำภาพซ้ำโดยเปลี่ยนรูปเพียงเล็กน้อย ก็ได้เนื้อหาความคิดตามที่ต้องการ ไม่ก้าวร้าวรุนแรง ตามที่พยายามจะหลีกเลี่ยงมาตลอด”

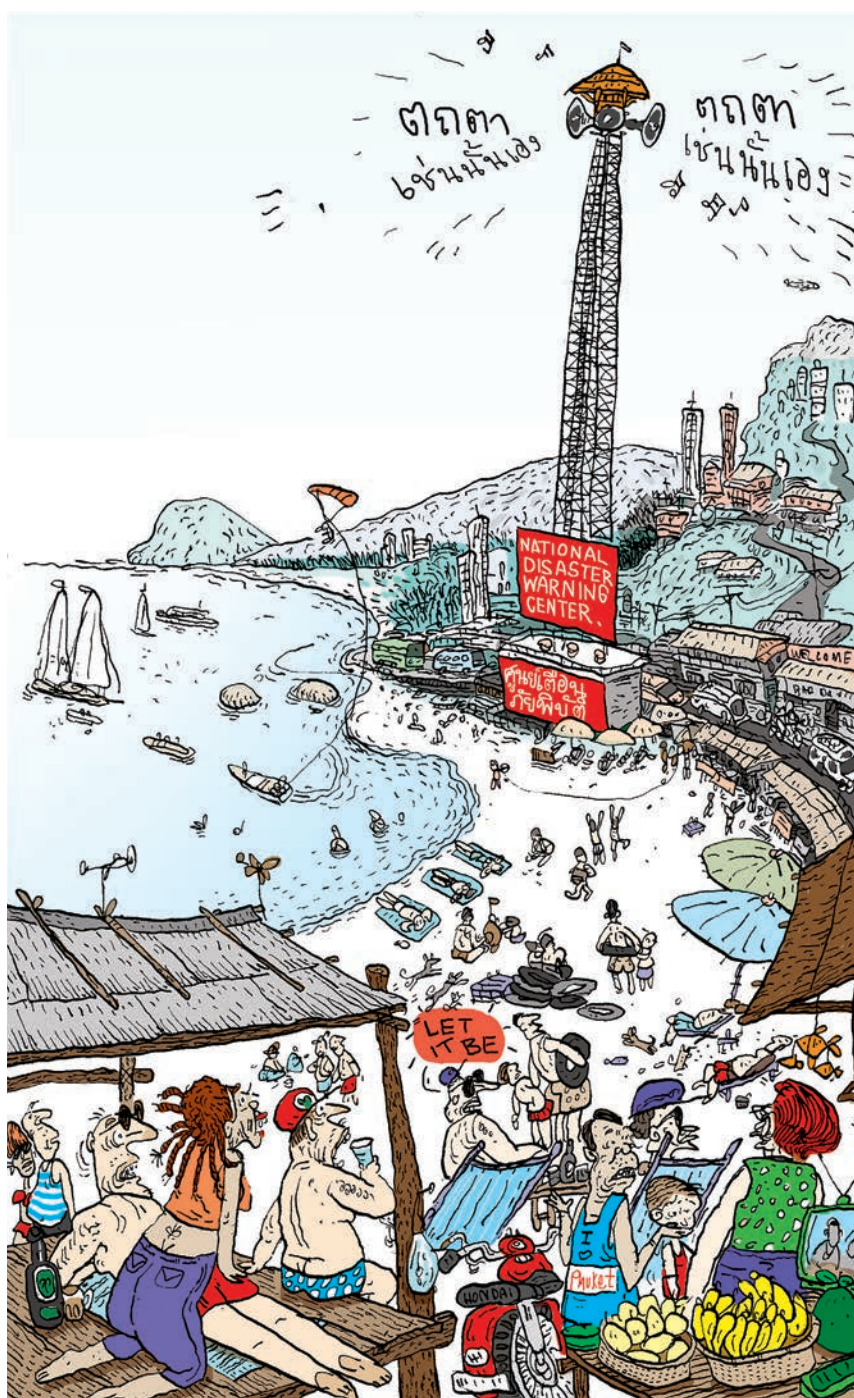
อรุณ วัชรสวัสดิ์

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 13 เม.ย. 55

ចុះថ្ងៃ 20-4-55

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 20 เม.ย. 55

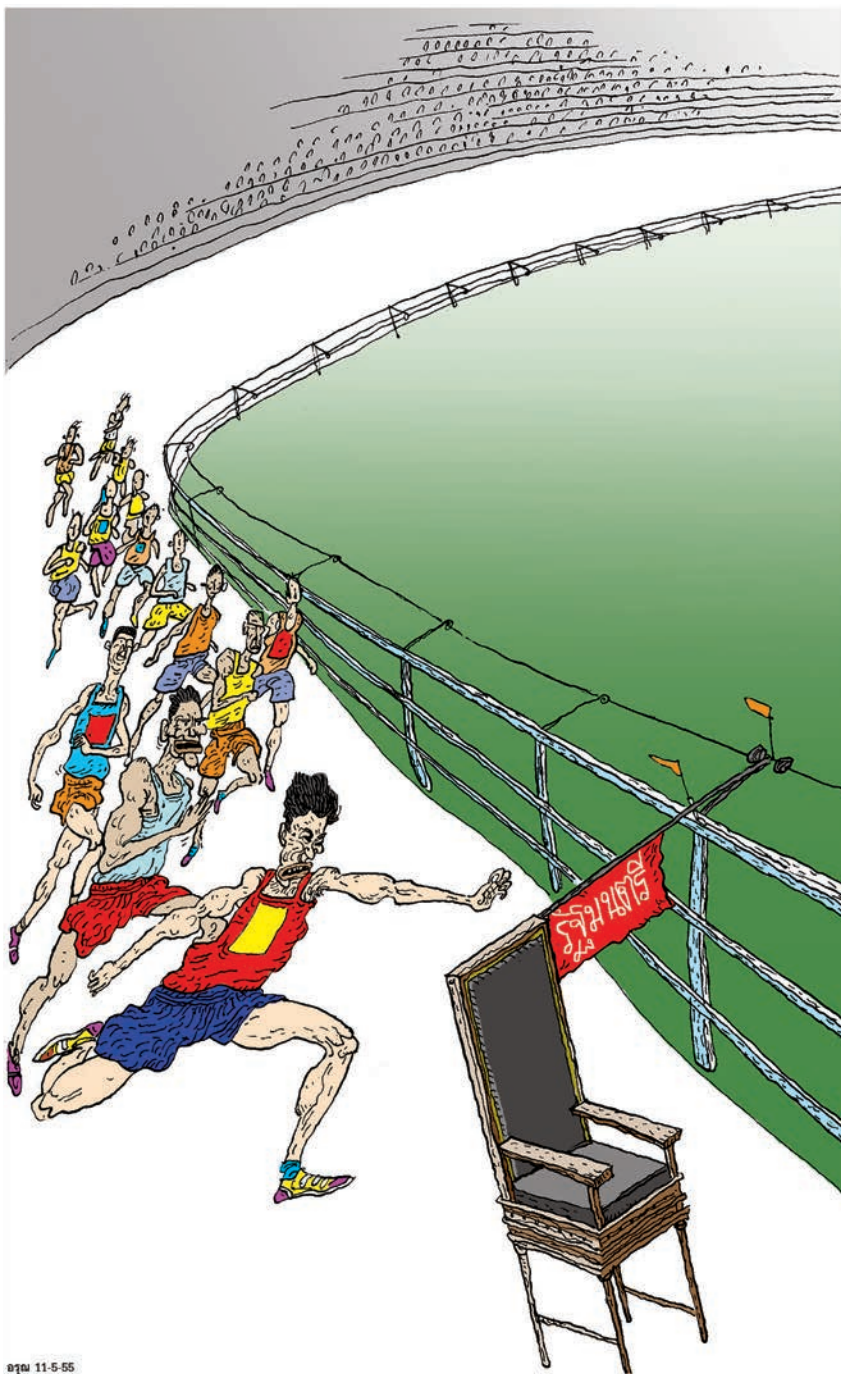
- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 27 เม.ย. 55

“ขอบภาพนี้เพราะสมบูรณ์ทั้งในแง่ความงามและการถ่ายทอดความคิดความเป็นจริงได้ชัดเจนในสิ่งที่อดีตนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งของไทยเจออยู่ สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ก็ชัดเจนตามความต้องการที่จะบอกคนอ่าน และที่สำคัญ น่าจะเป็นการตุนที่ดูแล้วเข้าใจง่าย”

อรุณ วัชรสวัสดิ์

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 4 พ.ค. 55

อรุณ 11-5-55

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 11 พ.ค. 55

“การตัดต้นไม้จำเป็นต้องมีเส้นสีมากมาย รวมทั้งเนื้อหาด้วย การตัดง่ายๆ
ขึ้นนี้สมบูรณ์ได้ ด้วยความง่าย แต่ตรงกับใจของคนดูที่เขาคิดอยู่”

อรุณ วัชรสวัสดิ์

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 18 พ.ค. 55

“เฮาอยู่...???”

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 25 พ.ค. 55

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 1 มิ.ย. 55

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 8 มิ.ย. 55

- มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 15 มิ.ย. 55

เก็บตก ยูโร 2012

กระทรวงพาณิชย์น่าจะคิดได้

กสทช.น่าจะตรวจราคำนวณ

ทำให้บางครอบครัวแตกแยก

ทำให้ฝ่ายค้านมีเรื่องเล่นอีกเรื่อง

ทำเป็นเล่นไป เรื่องนี้อาจทำให้นายกฯ งงได้

แม้แต่ "ยูฟ่า" ก็ควรรับผิดชอบ

แต่ที่แน่ๆ ทำให้มนุษย์ต่างดาวงงมาก

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 22 มิ.ย. 55

“การเขียนการ์ตูนการเมือง บางครั้งก็มีเรื่องเกิดขึ้นทับซ้อนในเวลาเดียวกัน เช่น เรื่องรัฐธรรมนูญกับศาลที่เป็นอยู่ในช่วงหนึ่ง จนทำให้คนไทยหลงและงง ไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร อะไรเป็นแก่น อะไรเป็นเปลือก การ์ตูนชิ้นนี้น่าจะบอกได้ถึงความมั่นคงของประชาธิปไตยแบบไทยๆ ที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่างๆ”

อรุณ วัชรสวัสดิ์

● มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 29 มิ.ย. 55

การ์ตูน-การเมือง-ไทย

ปานบัว บุนปาน

การ์ตูนการเมืองเปรียบเสมือนบันทึกประวัติศาสตร์ซึ่งสะท้อนเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ ผ่านรูปร่าง ด้วยลักษณะที่ไม่เน้นเนื้อหาการบรรยาย การ์ตูนการเมืองจึงสามารถเข้าถึงผู้อ่านได้ในวงกว้าง กระทั่งคนที่ไม่ชอบอ่านหนังสือก็ยังติดตามอ่านการ์ตูน อีกทั้งยังมีมิติที่สะท้อนเนื้อหาได้ลึกและแรงกว่าข้อเขียนทั่วไป จนบางครั้งเราอาจพบว่าการ์ตูนการเมืองเพียงภาพเดียวสามารถกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกได้ดีกว่าบทความที่เต็มไปด้วยรายละเอียด

ภาษาภาพของการ์ตูน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ ลายเส้น โทนสี ตลอดจนบุคลิก ลักษณะของตัวการ์ตูน (cartoon character) ไม่เพียงแต่ทำหน้าที่สะท้อนหรือวิพากษ์สังคมเท่านั้น แต่ยังมีพลังในการกระตุ้น “ความตระหนักรู้” ของประชาชนต่อเหตุการณ์ต่างๆ การ์ตูนการเมืองจึงมีบทบาทมากกว่าการทำให้คนอ่านรู้สึก “โคกเสร้า” หรือ “ขบขัน” เพราะมันทำให้คนอ่าน “คิด” ด้วยเหตุนี้การ์ตูนการเมืองจึงมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยหลายครั้งทั้งสองฝ่ายประสานเสียงกัน วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลและนโยบายในเรื่องต่างๆ อาจกล่าวได้ว่าการ์ตูนการเมืองเปิดโอกาสให้คนในสังคมได้ต่อต้าน ทำทนาย เยาะเย้ยอำนาจรัฐอย่างที่ไม่อาจทำได้ในชีวิตจริง

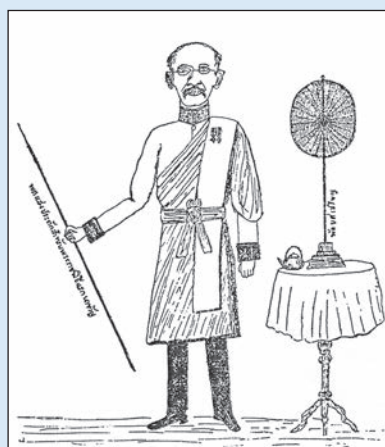
จุดเด่นของการ์ตูนการเมืองคือลักษณะการนำเสนอแบบ “ที่เล่นที่จริง” ซึ่งเอื้อต่อการตีความและทำให้การ์ตูนการเมืองเสียดสีล้อเลียนได้เนียนวิกฤต ต่างจากบทความหรือข้อเขียนซึ่งถูกตรวจสอบอย่างเข้มงวดเพราะสำนวนภาษาที่ผูกมัด ดังนั้น การ์ตูนการเมืองจึงเป็นช่องทางในการแสดงความเห็นในหลายๆ ประเด็นที่ไม่สามารถพูดได้อย่างเปิดเผยในสังคมไทย และกลายเป็นแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ที่ไม่ควรมองข้ามอย่างยิ่งในปัจจุบัน

สำหรับในเมืองไทยนั้น การ์ตูนการเมืองได้ถือกำเนิดและเผยแพร่มาไม่ต่ำกว่า 100 ปี ทว่าสาระสำคัญไม่ใช่ระยะเวลา แต่เป็นเรื่องของการผสมผสานการวิพากษ์วิจารณ์แบบไทยเข้ากับศิลปะการเขียนการ์ตูนแบบตะวันตก เป็นที่ทราบกันดีว่าสังคมไทยมักไม่ยอมรับการเผชิญหน้าและการวิจารณ์ตรงๆ ดังนั้น การ์ตูนจึงเป็นทางออกที่ดีที่สุดในการตอบโต้เชิงสัญลักษณ์ ด้วยเทคนิคนี้การ์ตูนการเมืองจึงได้รับความนิยมและกลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีในหนังสือพิมพ์ทุกฉบับนับตั้งแต่ยุคแรก

ในช่วงต้นศตวรรษที่ยี่สิบ หนังสือพิมพ์ไทยเข้าสู่ยุครุ่งเรืองเฟื่องฟู และกลายเป็นหนึ่งในธุรกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีหนังสือพิมพ์วางจำหน่ายในท้องตลาดจำนวนมาก ส่งผลให้มีการแข่งขันทางด้านเนื้อหาจนต้องริเริ่มคอลัมน์ใหม่ๆ เพื่อดึงดูดคนอ่าน เช่น นวนิยายกำลังภายในจีน นิยายแปล กลอน ลำตัด และคำคมสุภาพชนิดต่างๆ ในช่วงนี้เองที่ “การ์ตูนการเมือง” ถูกนำเสนอสู่สายตาคนไทย

● ภาพล้อ เจ้าคุณกรุง (พระยาโบราณราชธานินทร์) ฝีพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ลงวันที่ 29 มิ.ย. 2463

● ภาพล้อ มหาปรีญญามาตย์นายก (เจ้าพระยายมราช) ฝีพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

บุคคลหนึ่งซึ่งมีบทบาทอย่างมากในการผลักดันการตื่นการเมืองไทยให้แพร่หลายในยุคแรกคือ **พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว** เนื่องจากพระองค์โปรดวาดภาพการ์ตูน เห็นได้จากหลักฐานภาพการ์ตูนล้อเลียนข้าราชการจำนวนมากในหนังสือ “ดุสิตสมิต” แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการวาดจะไม่ชัดเจนว่าเพื่อหยอดล้อหรือเพื่อเอาผิด การตื่นชุดนี้ก็ถูกยกให้เป็นการ์ตูนการเมืองชุดแรกๆ ของไทย ยิ่งกว่านั้นทรงเป็นผู้ริเริ่มให้ใช้คำว่า “ภาพล้อ” ซึ่งแปลมาจาก “cartoon” และทรงสนับสนุนให้มีการ “ประกวดภาพล้อ” ขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1925-1926 อย่างไรก็ตามบทบาทสำคัญที่สุดของพระองค์คือการให้เสรีภาพแก่สื่อ ซึ่งทำให้เกิดหนังสือพิมพ์จำนวนมาก และเกิดความนิยมในการตื่นการเมืองตามมา

นอกจากการขยายตัวของกิจการหนังสือพิมพ์แล้ว ยังมีอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพัฒนาการของการตื่นการเมืองไทย นั่นคือการประดิษฐ์คิดค้นบล็อกพิมพ์ (โลหะ) ต้องเข้าใจว่าก่อนหน้านั้นภาพประกอบต้องอาศัยบล็อกไม้ (ไม้แกะ) ซึ่งมีข้อจำกัดมากมายกว่าที่จะตีพิมพ์ได้ เมื่อมีการเปลี่ยนมาใช้บล็อกโลหะ การพิมพ์ภาพต่างๆ ในหนังสือจึงมีความสะดวกรวดเร็วกว่าเดิม ช่วงนั้นจึงเกิดการจัดประกวดแข่งขันการวาดภาพล้อหรือการ์ตูนการเมืองโดยหนังสือพิมพ์หลายฉบับ อาทิ หนังสือพิมพ์บางกอกการเมืองและหนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลีเมลล์

การประกวดเหล่านี้คือเวทีแจ้งเกิดให้กับนักเขียนการ์ตูนไทยจำนวนมากไม่น้อย หนึ่งในนั้นคือ **เปล่ง ไตรปิ่น** ผู้ชนะเลิศการประกวดภาพล้อของหนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลีเมลล์ เปล่งได้ชื่อว่าเป็นนักเขียนการ์ตูนการเมืองคนแรกของไทย โดยเริ่มเขียน

- การตื่นการเมืองในยุคแรก วาดโดย เปล่ง ไตรปิ่น ในหนังสือพิมพ์ “วารศัพท์” เมื่อปี พ.ศ. 2475

การ์ตูนการเมืองในกรุงเทพเดลีเมล์ราวปี ค.ศ. 1923 จากนั้นเขาได้เขียนในหนังสือพิมพ์อีก 2 ฉบับ คือ ไทยหนุ่ม และชาตินิยม

นอกเหนือจากหนังสือพิมพ์สองสามฉบับนี้แล้วยังมีหนังสือพิมพ์ยามาโต และบางกอกการเมืองที่มีความโดดเด่นในเรื่องการ์ตูนการเมืองอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์บางกอกการเมืองในช่วงที่**เสม สุมานันท์** เป็นบรรณาธิการ เสมใช้การ์ตูนการเมืองควบคู่กับบทบรรณาธิการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างหนักหน่วงและต่อเนื่อง ต่อมาเมื่อเขาย้ายมาเป็นบรรณาธิการ**เกราะเหล็ก**รายสัปดาห์ ในปี ค.ศ. 1925 เขาก็ทำให้หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ขึ้นชื่อที่สุดในเรื่องการ์ตูนการเมือง (เนื่องจากในช่วง ค.ศ. 1925-1927 เป็นยุคล่าตัดการเมือง ซึ่งมีผู้เขียนกลอนล่าตัดมากมายเพื่อล้อรัฐบาล) การ์ตูนการเมืองในหนังสือพิมพ์เกราะเหล็กจึงถูกวาดประกอบกลอนล่าตัด ภายใต้ชื่อ “**แก่นเพชร ทำนายฝัน**” โดยฝีมือนักเขียนการ์ตูนคนสำคัญ อีกท่านหนึ่งคือ **ธัญญะ อุทกานนท์** หรือ “ธ” ความแปลกใหม่ของการ์ตูนบวกกับความขบขันของล่าตัด ทำให้หนังสือพิมพ์ได้รับความสนใจจากคนอ่าน และการ์ตูนการเมืองกลายเป็น “จุดขาย” ของหนังสือพิมพ์

- การ์ตูนการเมืองชุดสำคัญ “**แก่นเพชร ทำนายฝัน**” ซึ่งตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์เกราะเหล็ก วาดโดย **ธัญญะ อุทกานนท์** ในปี พ.ศ.

2468

ในยุคต้นของการฟื้นฟูการเมืองไทย นอกจากเพลงและรัฐฉันทแล้ว ยังมีนักเขียนการฟื้นฟูอีกหลายท่านที่ได้รับความนิยมไม่แพ้กัน อาทิ **เสือเตี้ย**ในสมานมิตร, **วงเวียง**ในหลักเมือง, **เฉลิม วุฒิไพบิต** ในหลักเมืองและประชากร และ**จ่านงค์ รอดอริ** ในศรีกรุงรายวัน

ตลอดรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ความคิดเห็นทางการเมืองล้วนถูกสะท้อนผ่านการฟื้นฟู ทั้งในลักษณะภาพประกอบบทความหรือแยกออกมาเป็นคอลัมน์การฟื้นฟูการเมืองโดยเฉพาะ จนอาจกล่าวได้ว่าการฟื้นฟูการเมืองไทยเริ่มต้นได้อย่างดีและรวดเร็ว มีการตีแผ่ปัญหาบ้านเมืองอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน การฟื้นฟูการเมืองอาจได้แสดงพลังต่อสังคมและชี้นำประเด็นอีกมากมายหากไม่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทำให้การฟื้นฟูการเมืองไทยชะงักงัน หนังสือพิมพ์หลายฉบับปิดตัวลง ส่วนฉบับที่เหลือก็เริ่มนโยบายจำกัดภาพประกอบ ส่งผลให้การฟื้นฟูการเมืองลดจำนวนลงอย่างมาก

ตั้งแต่นั้นมาการฟื้นฟูการเมืองก็เริ่มถดถอยจนกระทั่งถึงการปฏิวัติ 2475

ภายหลังการปฏิวัติ 2475 การฟื้นฟูการเมืองแนวเสียดสีวิพากษ์วิจารณ์ไม่ได้รับความนิยมเช่นเดิม ซ้ำยังต้องหลีกเลี่ยงให้กับการฟื้นฟูชุดหรือการฟื้นฟูพื้นบ้านไทยเข้าแทนที่ในหนังสือพิมพ์รายวัน เส้นหนึ่งของการฟื้นฟูชุดมาจากการผสมผสานลายเส้นตะวันตกเข้ากับเรื่องเล่าตะวันออก โดยตัวอย่างงานการฟื้นฟูที่ประสบความสำเร็จมากคือการฟื้นฟูชุดไกรทองและสังข์ทองของ**สวัสดี จุฑะรพ** ซึ่งตีพิมพ์ในสยามราษฎร์ปี ค.ศ. 1934 สวัสดีสร้างตัวการฟื้นฟูเดินเรื่องชื่อ “ขุนหมื่น” ที่มีลักษณะคล้ายป๊อปปอยาวกมิกก็เมาส์จนได้รับความนิยมจากคนอ่านทั่วบ้านทั่วเมือง แต่แม้จะโด่งดังแค่ไหน การฟื้นฟูของสวัสดีก็พลอดนัยยะทางการเมือง และตัวเขาเองก็ไม่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนมาเอาดีทางการฟื้นฟูการเมือง

นักเขียนการฟื้นฟูผู้มีชื่อเสียงถัดมาจากสวัสดี จุฑะรพ คือ **ประยูร จรรยาวงษ์** ผู้ใช้นามปากกาว่า**จรรย** ประยูรเริ่มเขียนการฟื้นฟูในปี ค.ศ. 1938 ช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยได้รับอิทธิพลมาจากสวัสดี จุฑะรพ ดังนั้น การฟื้นฟูของประยูรในยุคต้นๆ จึงเป็นการฟื้นฟูชุดไม่แตกต่างไปจากสวัสดี อาทิ จันทโครพ อารัษราตรี หลวิชัย-คาวิ ประยูรเขียนการฟื้นฟูของเขาให้เล่าเรื่องในลักษณะละคร โดยสร้างตัวการฟื้นฟูเดินเรื่องชื่อสุขเล็กเหมือนที่สวัสดีสร้างขุนหมื่น นอกจากลายเส้นที่สวยงามแล้ว ประยูรยังมีทักษะทางภาษา และ**ความสามารถในการแทรกประเด็นการเมืองเข้าไปในการฟื้นฟูชุด** งานของประยูรจึงมีความโดดเด่นกว่าคนอื่นๆ ในรุ่นเดียวกัน แต่ถึงกระนั้นเขายังเป็นนักเขียนการฟื้นฟูชุด ไม่หันมาเขียนการฟื้นฟูการเมือง

- การ์ตูนชุด “หลวิชัย-คาวี” ซึ่งมี “สุขเล็ก” เป็นตัวเดินเรื่อง พร้อมกับสอดแทรกข้อมูลข่าวสารการเมืองลงไปในการ์ตูน

เต็มตัว อาจเพราะเป็นยุคของจอมพล ป. พิบูลสงคราม (ค.ศ. 1938-1944) ซึ่งควบคุมสื่อมวลชนและพยายามใช้สื่อเป็นเครื่องมือของรัฐบาล

นอกจากปัจจัยการเมืองในประเทศแล้ว วิฤตการณ์นอกประเทศก็ยังส่งผลต่อการพัฒนาการของการ์ตูนการเมืองไทย กล่าวคือ เมื่อเข้าสู่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 การ์ตูนทุกชนิดต้องหยุดชะงักลงเนื่องจากขาดกระดาษในการพิมพ์ อีกทั้งค่าทำบล็อกก็มีราคาสูงมาก ในภาวะดังกล่าวการ์ตูนการเมืองถูกมองว่าไม่ใช่จุดขายในหนังสือพิมพ์อีกต่อไป แต่เป็นต้นทุนที่ไม่ทำกำไร ดังนั้น นักเขียนการ์ตูนหลายคนจึงหยุดเขียนและหันไปดิ้นรนต่อสู้ในอาชีพอื่น

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การเมืองภายในยังคงไม่นิ่งและเลวร้ายลงเมื่อมีการฉีกรัฐธรรมนูญของรัชกาลที่ 8 เหตุการณ์นี้เองเป็นจุดพลิกผันในอาชีพการ์ตูนของ ประยูร จรรย์วาทย์ จากที่เขียนการ์ตูนชุดเปลี่ยนมาเป็นการ์ตูนการเมือง ประยูรใส่ความคิดที่เฉียบคมบวกอารมณ์ขันที่เข้าถึงผู้อ่าน ปลุกการ์ตูนการเมืองไทยให้ได้รับความนิยมอีกครั้งหนึ่งหลังจากเงียบหายไปนาน ช่วงนั้นเขาเขียนการ์ตูนให้กับหนังสือพิมพ์หลายๆ ฉบับ เช่น สยามสมัย, สยามรัฐ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

หลังจากการ์ตูนการเมืองเริ่มมีสีสันได้ไม่นาน ก็มีคนลงมือปราบในช่วงของ

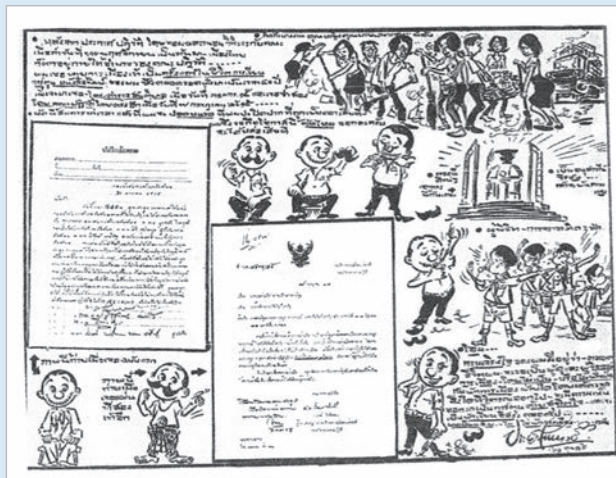

- ภาพการ์ตูนการเมืองของคุณประยูร จรรย์วรางษ์ สะท้อนชีวิตการทำงาน ซึ่งมีจุดเปลี่ยนจากการเป็นนักเขียนการ์ตูนชุดมาเป็นนักเขียนการ์ตูนการเมืองภายหลังกรณีสวรรคตของรัชกาลที่ 8

สามทหารเสือ (พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์, จอมพล ป. พิบูลสงคราม และจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ค.ศ. 1948-1957) หรือที่เรียกขานกันว่ายุค**คหิมิฟ** ช่วงนี้มีการจับกุมนักหนังสือพิมพ์ครั้งใหญ่ ใช้ระบบเซ็นเซอร์อย่างเข้มงวด ห้ามวิจารณ์การเมือง หรือเสนอข่าวกองทัพ พร้อมทั้งปิดหนังสือพิมพ์ไปหลายฉบับ มีเพียงประยูร จรรย์วรางษ์เท่านั้นที่ยังเขียนงานการ์ตูนสม่ำเสมอท่ามกลางความซบเซาของวงการ จนเมื่อนิตยสาร “ชาวกรุง” ออกวางจำหน่ายในปี 1951 การ์ตูนจึงกลับมาอยู่ในความสนใจอีกครั้ง เนื่องจากนิตยสารฉบับนี้มีการตีพิมพ์การ์ตูนข่าวชิ้นจำนวนมากและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ชาวกรุงยืนยันถึงบทบาทความสำคัญของการ์ตูนว่ายังเป็นที่ต้องการของคนอ่าน ดังนั้น หนังสือพิมพ์จึงเริ่มตีพิมพ์การ์ตูนการเมืองอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม ยุคนี้เป็นยุคที่การ์ตูนแนวข่าวชิ้นเฟื่องฟูที่สุด เห็นได้จากการวางจำหน่ายการ์ตูนเด็กอย่างหนูจำ เบบี และชายหัวเราะ โดยมีการ์ตูนการเมืองค่อยๆ หายไปทีละตัวในหน้าหนังสือพิมพ์

ครั้งจอมพลสฤษดิ์ขึ้นครองอำนาจเบ็ดเสร็จในปี ค.ศ. 1957-1958 ก็ผลักดันการเมืองไทยเข้าสู่ภาวะที่เลวร้ายที่สุดที่เรียกกันว่ายุคมืดทางวรรณกรรม ในส่วนของการ์ตูนการเมืองไทยก็มีชะตากรรมไม่ต่างกัน เพราะได้ชื่อว่ายุคมืดของการ์ตูนไทย ไม่มีการ์ตูนการเมืองหรือนักเขียนการ์ตูนท่านใดโดดเด่นในช่วงนี้ สืบเนื่องมา

จากประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 17 ซึ่งลิดรอนเสรีภาพหนังสือพิมพ์โดยการจงจำหรือกล่าวหานักหนังสือพิมพ์ส่วนหนึ่งว่าเป็นคอมมิวนิสต์ รวมถึงมีการปราบปรามปัญญาชนอย่างรุนแรงจนหลายคนต้องหนีออกนอกประเทศหรือหยุดงานเขียนชั่วคราว จวบจนปี ค.ศ. 1963 ที่สฤษดิ์ถึงแก่อนิจกรรม และสฤษดิ์เกษม ศิวรักษ์ออกวารสาร “สังคมศาสตร์ปริทัศน์” วารสารฉบับนี้ได้สร้างนักคิดปัญญาชนขึ้นมามากมายในประเทศและเปิดเวทีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่คึกคักที่สุด นอกจากตีพิมพ์บทความสะท้อนการปิดกั้นและการกีดกันทางการเมืองแล้ว วารสารฉบับนี้ยังให้โอกาสแก่นักเขียนการ์ตูนหน้าใหม่ได้มีพื้นที่ในการแสดงออก นักเขียนการ์ตูนคนสำคัญสองท่านในทีนี้คือ **พิจาณ์ ดังคไพศาล** และ **อรุณ วัชรสวัสดิ์** หลังจากยุคสังคมนิยมปริทัศน์เป็นต้นมา การ์ตูนการเมืองก็เริ่มมีชีวิตชีวาและรุ่งโรจน์อีกครั้ง เกิดนักเขียนการ์ตูนการเมืองหน้าใหม่ๆ เช่น **ตั้ม** ในสยามรัฐ **ชัย ราชวัตร** ในมหาสารวัตร

- ประยูร จรรย์วางษ์ เขียนการ์ตูนบอกเล่าเรื่องราวการประท้วง “เย็บปาก” อันโด่งดังของ “ศุขเล็ก” ในช่วงก่อนเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516

ยุคเผด็จการทหารที่ดำเนินมาตั้งแต่ยุคจอมพลสฤษดิ์ถึงจนถึงยุคจอมพลถนอมและจอมพลประภาสถึงทางตันในต้นทศวรรษ 1970 เมื่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมเศรษฐกิจเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่การเมืองหยุดนิ่งภายใต้รัฐบาลทหาร กระแสการเรียกร้องประชาธิปไตยเข้มข้นขึ้นพร้อมๆ กับบทบาทของการตูนการเมือง ช่วงนั้นการ์ตูนการเมืองของประยูร จรรย์วางษ์ได้รับการยกย่องว่ามีบทบาทอย่างมากในการต่อต้านระบอบ เขาเริ่มเขียนการ์ตูนสะท้อนข้อเท็จจริงที่ว่ารัฐบาล

ปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชนด้วยการวาดตัวการ์ตูนขลุ่ยเล็กถูกเย็บปาก การ์ตูนชุดนี้ได้รับการเรียกขานกันทั่วไปว่า “การ์ตูนปิดปาก” ประยูรเขียนการ์ตูนรณรงค์อย่างต่อเนื่องและแหลมคมจนกลายเป็นที่วิจารณ์กันอย่างแพร่หลาย เห็นได้จากการที่ขลุ่ยเล็กเย็บริมฝีปาก มาเป็นไว้นวด หันข้าง หันหลัง จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ตัวการ์ตูนขลุ่ยเล็กจึงได้หันหน้ามาโกนหนวด ตัดไหม และกลับมาสู่สภาวะปกติเช่นเดิม ไม่นานจากนั้นประยูรก็ได้รับรางวัลแมกไซไซในฐานะนักหนังสือพิมพ์และสื่อสารมวลชนดีเด่น นับเป็นนักเขียนการ์ตูนการเมืองคนเดียวที่ได้รับรางวัลอันทรงเกียรตินี้

หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม เกิดเสรีภาพในหมู่สื่อมวลชน มีหนังสือพิมพ์ออกใหม่หลายหัว โดยมีการ์ตูนการเมืองเป็นคอลัมน์ประกอบที่สำคัญรูปแบบดังกล่าวถูกใช้มาจนถึงหนังสือพิมพ์ในยุคปัจจุบัน ยุคนั้นคือยุคทองของนักเขียนการ์ตูน เพราะการ์ตูนกลายเป็นอาชีพที่มีบทบาทมีรายได้ชัดเจน นักเขียนการ์ตูนหน้าใหม่เกิดขึ้นในหนังสือพิมพ์หลายๆ ฉบับ เช่น อรรถ, วัชต์, สุชีพ ณ สงขลา, ณรงค์ พัว เขียนให้กับหนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย ขณะที่อรุณ, พิจารณ์, หนู่ย, กระป๋อง เขียนให้หนังสือพิมพ์ประชาชาติ หนังสือพิมพ์สองฉบับนี้คือแหล่งรวบรวมนักเขียนการ์ตูนไว้มากที่สุด ไม่นับประยูร จรรย์วณิช ในไทยรัฐ, ชัย ราชวัตร ในเดลินิวส์, พัฒน์ ในอริย์ และวีรชน ในเดลินิวส์

ในช่วงเสรีภาพเบ่งบานอย่างถึงที่สุด สังคมไทยก็เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและนำมาสู่การเกิดสหภาพและกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองต่างๆ เช่น กลุ่มกระหังแดง กลุ่มนาวพล เป็นต้น ทั้งหมดนี้คือวัตถุดิบอย่างดีในการเขียนการ์ตูนการเมือง ในขณะเดียวกันความขัดแย้งและการปะทะต่อสู้กันทางความคิดก็ก่อตัวในกลุ่มนักเขียนการ์ตูนการเมืองไทยด้วย เห็นได้จากการ์ตูนที่เขียนล้อเลียนคุณประยูร จรรย์วณิช โดยนักเขียนการ์ตูนรุ่นหลัง

การปะทะขัดแย้งเดินมาถึงจุดจบในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 การล้อมปราบนักศึกษาในครั้งนั้นสร้างรอยแผลในสังคมไทยเกินกว่าที่จะคาดการณ์ได้ ปัญญาชนและนิสิตนักศึกษาจำนวนหนึ่งได้หนีเข้าป่าเพื่อร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์ ในขณะที่บางส่วนเดินทางไปต่างประเทศ นักเขียนการ์ตูนส่วนใหญ่ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นพวกหัวก้าวหน้าก็ถูกจับตาโดยรัฐหรือถูกสั่งห้ามเขียน การ์ตูนการเมืองไทยจึงถดถอยอีกครั้งและภายหลังจากการประกาศ พร. 42 ของคณะปฏิวัติ (กฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชน) หนังสือพิมพ์จำนวนมากก็ถูกปิดและการ์ตูนการเมืองล้มหายตายจากไปจากสังคมไทยแทบทั้งสิ้น คงเหลือเพียงศักดิ์ดา วิมลจันทร์ ซึ่งเขียนให้กับหนังสือพิมพ์เจ้าพระยาของภาครัฐ และคุณประยูร ผู้ยืนหยัดเขียนการ์ตูนการเมืองในไทยรัฐ

- ในช่วงก่อนเหตุการณ์ 6 ตุลา ความขัดแย้งได้ลามเข้าถึงแม้กระทั่งแวดวงการ์ตูนการเมืองไทย ในภาพคือการตูนวิพากษ์จุดยืนของคุณ ประยูร จรรย์ยาวงษ์

แต่แล้วการบริหารประเทศแบบขว้างขว้างก็ไปไม่รอด พล.ร.อ.สังัด ชล่ออยู่ ทำการรัฐประหาร แล้วให้พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นักเขียนการ์ตูนการเมืองหลายคนทยอยคืนเวที และมีนักเขียนการ์ตูนการเมืองหน้าใหม่เกิดขึ้นอีกจำนวนหนึ่ง อาทิ เชีย, ปู่, แอ๊ด, ชุนพล, เตรียม, ธาณี, ทอนส์ ต่อมาในช่วงทศวรรษ 1980 รัฐบาลของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้ออก พ.ร.บ. 66/23 ซึ่งยกข้อกล่าวหาอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้กลับสู่สังคม ปัญญาชนทั้งหลายได้กลับออกจากป่า

ในช่วงนี้เอง ชัยเริ่มการ์ตูนการเมืองที่นับว่าเป็นผลงานชิ้นเอกของเขา คือ “ผู้ใหญ่มาทักท้วงหมาเหม็น” ส่วนอรุณกลับมาเขียนการ์ตูนให้เครือ “เดอะ เนชั่น” และสร้างชื่อเสียงอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ในฐานะนักเขียนการ์ตูนการเมืองมือหนึ่งของไทย

กว่าจะเป็น... "อรุณ วัชรสวัสดิ์" "การ์ตูนนิสต์" มีอวสานอันดั่ง 1 ของไทย

เชตวัน เตือประโคน

เป็นที่ฮือฮาทุกครั้ง เมื่อ “การ์ตูนการเมือง” ของ “อรุณ วัชรสวัสดิ์” ปรากฏขึ้นบนหน้าสื่อสิ่งพิมพ์

ไม่ว่าจะในหนังสือพิมพ์มติชน ไม่ว่าจะในนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์ หรือไม่ว่าจะที่ใดๆ ก็ตาม ด้วยเส้นสายลายเส้นตลอดจนประเด็นในการนำเสนอ การวิพากษ์วิจารณ์ผ่านรูปแบบของการ์ตูนของอรุณนั้น เรียกได้ว่า “คมกริบ” จนกลายเป็นคอลัมน์สำคัญที่ผู้อ่านทั้งหลายไม่อาจที่จะปล่อยผ่านเลยไปได้

โดยเฉพาะ “นักการเมือง” ที่อรุณหยิบยกมาเขียนถึง

เพราะกว่า 40 ปี บนเส้นทาง “การ์ตูนนิสต์” ถือว่าไม่ธรรมดา

เด็กแก้ว "สีปะ" จากปักษ์ใต้

“อรุณ วัชรสวัสดิ์” เกิดเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2490 ที่ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี เป็นลูกชายของนายถนอม อาชีพข้าราชการครู ซึ่งขณะนั้นเป็นครูเพียงคนเดียวของโรงเรียน กับนางกัลย์ซึ่งเป็นแม่บ้าน อรุณมีพี่น้องหลายคน แต่เนื่องจากสมัยก่อนการแพทย์ยังไม่ก้าวหน้าเท่าไรนัก โรคภัยไข้เจ็บที่ตามหาทำให้

คนมีโอกาสเสียชีวิตสูง จนในที่สุดอรุณก็เหลือเพียงน้องสาว 2 คนที่เติบโตมาด้วยกัน เรียนอนุบาลที่โรงเรียนใกล้บ้าน กระทั่งอายุ 6 ขวบ ย้ายไปต่อชั้นประถม ศึกษาที่โรงเรียนวัดกาญจนาราม อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี ก่อนที่จะต่อโรงเรียน สุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี กระทั่งจบ ม.ศ.3

“ด้วยความที่พ่อเป็นครู เลยทำให้ลูกๆ อยากเรียนหนังสือ และมีโอกาสได้เรียน หนังสือมากกว่าชาวบ้านทั่วไป” การตัดสินใจดังที่ย้อนให้ฟังในวัยเด็ก กับโอกาส ด้านการศึกษาที่เขาได้รับมากกว่าผู้อื่น เมื่อเทียบกับเพื่อนๆ ในรุ่นเดียวกัน

จากสุราษฎร์ธานี อรุณมุ่งหน้าสู่กรุงเทพฯ ตามเส้นทาง “ศิลปะ” ที่เขารัก

ถามถึงสาเหตุที่ทำให้สนใจศาสตร์ด้านนี้ แทนที่จะเป็นแพทย์ ทหาร ตำรวจ หรือแม้แต่ครูอย่างผู้เป็นพ่อ?

“ผมคิดว่าคนที่สนใจเขียนรูป คือคนที่เรียนวิชาสามัญไม่ได้เรื่อง และผมก็เป็นคนที่เรียนวิชาสามัญไม่ได้เรื่อง เขียนรูปเก่งอย่างเดียว คราวนี้พอมีวิชาวาดเขียน เมื่อไหร่ พวกที่เรียนเก่งวิชาสามัญซึ่งวาดรูปไม่ได้เรื่องก็มักจะวานให้ผมช่วยวาดให้ เชิดชู ยกยอ ปอบั่น เรื่อยๆ ให้เราช่วยเหลือ พอวาดให้มากเข้าก็เหมือนให้เราได้ฝึก หัดฝีมือ ทำได้ดีขึ้นเรื่อยๆ ในที่สุดก็เลยคิดว่าน่าจะมาทางนี้

“เรื่องวาดรูปผมทำได้ดีมาก แต่เรื่องวิชาสามัญแย่มาก ซึ่งทำให้ผมเกือบเรียนไม่จบ ม.ศ.3 เพราะวิชาภาษาอังกฤษที่ไม่รู้เรื่องเลย จำได้ว่าตอนนั้นอาจารย์ท่านหนึ่งเรียกไปสอบวิชาภาษาอังกฤษ โดยบอกกับผมว่า รู้ว่าถ้าผมจบไปสามารถเอาดีทางศิลปะได้อย่างแน่นอน แต่ตอนนี้วิชาภาษาอังกฤษยังไม่ผ่าน ดังนั้น ขอลาตามศัพท์คำเดียว ถ้าตอบได้ก็จะให้จบ”

เพราะรู้ว่ารัก “ศิลปะ” ครูผู้ใจดีจึงให้อรุณสะกดคำว่า “Art”

ปรากฏว่าอรุณสะกดไม่ถูก

เขาบอกถึงเหตุการณ์ตอนนั้นว่า ไม่รู้จะหัวเราะหรือร้องไห้ เพราะที่ผ่านมาไม่เคยสนใจเรียนวิชาอื่นๆ เลย เวลาอยู่ในห้องเรียน ครูสอนอยู่หน้าชั้น อรุณก็จะนั่งวาดรูปหรือเขียนการ์ตูนเป็นเรื่องเป็นราวให้เพื่อนอ่าน ไม่ก็แอบอ่านหนังสือการ์ตูนแต่ในที่สุดครูก็ให้อรุณจบมาแบบงงๆ

ด้วยใจรักในงานศิลปะ และความสามารถเพียงอย่างเดียวที่ตัวเองมี เด็กหนุ่มจากบักชีได้หมายมั่นปั้นมือที่จะสอบเข้าเรียนแผนกวิจิตรศิลป์ โรงเรียนเพาะช่าง หากแต่ว่าเส้นทางนั้นไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ ปีแรกอรุณไม่สามารถสอบเข้าได้ ทำให้ต้องอาศัยอยู่บ้านญาติในกรุงเทพฯ เพื่อฝึกหัดฝีมือ ลงเรียนตามโรงเรียนกวดวิชาศิลปะทั่วไปถึง 1 ปีเต็ม ก่อนจะกลับไปสอบเข้าโรงเรียนเพาะช่างอีกครั้ง หากแต่คราวนี้ ด้วยกลัวสอบเข้าแผนกวิจิตรศิลป์ไม่ได้ เลยเปลี่ยนมาเลือกแผนกทัศนกรรม

อรุณเล่าถึงเหตุการณ์ตอนนั้นว่า ตอนที่สอบแผนกวิจิตรศิลป์ไม่ติด เพราะมีคนสมัครกันเยอะ เมื่อมาสอบใหม่อีกครั้งเลยไม่แน่ใจ กลัวจะมีคนสอบเยอะอีก จึงเลือกแผนกทัศนกรรม และก็สอบได้

“ที่แผนกทัศนกรรม จะสอนเน้นเรื่องช่างศิลป์ใหม่ ซึ่งตอนแรกผมไม่ชอบ เรียนไป เบื่อไป ทนเรียนจนจบ แต่ก็พบว่าข้อดีคือ ได้เขียนรูปอาทิตย์ละครั้ง และได้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องงานช่างต่างๆ ไม่ว่าจะทำสร้อยคอ ย้อมผ้า แกะไม้ ลงรักปิดทอง ฯลฯ ผมรู้และทำเป็นหมด เป็นสิ่งที่คิดว่าโชคดีมาก เพราะถ้าเรียนวิจิตรศิลป์ก็คงได้แต่เขียนรูปอย่างเดียว” อรุณกล่าว

นี่คือความได้เปรียบคนเขียนรูปคนอื่น ๆ ที่อรุณได้มาโดยไม่ตั้งใจ

สู่รั้ว “ศิลปากร” ก้าวแรก “การ์ตูนนิสต์”

“โรงเรียนศิลปะ ตั้งแต่เด็กพ่อกับแม่จะส่งเสริม ท่านคงคิดว่าผมไปเอาดีทางอื่นไม่ได้แล้ว พ่อเป็นครู อยากให้ผมมาเรียนที่โรงเรียนเพาะช่าง เพราะต้องการให้

ผมกลับไปเป็นครูศิลปะที่บ้าน ไม่คิดว่าผมมาแล้วจะหายไปเลย”

หลังจากจบจากโรงเรียนเพาะช่าง อรุณนำวุฒิการศึกษาที่ได้สอบเข้าที่คณะจิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร เขาเป็นเพียงไม่กี่คนจากเด็กในแผนกหัตถกรรมที่เลือกและสอบได้ในคณะนี้ โดยได้เป็นเพื่อนร่วมรุ่นกับ วาณิช จรุงกิจอนันต์, ปรีชา เทาทอง, พิษณุ ศุภนิมิตร, วิบูลย์ ลี้สุวรรณ ฯลฯ มีอาจารย์ผู้สอนซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผู้มีชื่อเสียง อาทิ อ.ทวี นันทขว้าง, อ.ชำเรือง วิเชียรเขตต์, อ.ประหยัด พงษ์คำ, อ.ชลุด นิมเสมอ เป็นต้น

เป็นชีวิตที่มีความสุขเพราะได้สนุกสนานอยู่กับสิ่งที่รักและเพื่อนๆ ที่ถูกคอ แต่สำหรับเรื่องเงินเรื่องทองและชีวิตความเป็นอยู่ ดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่สว่นทางไปอีกฝั่งหนึ่ง

อรุณเล่าว่า ตอนเรียนที่มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นช่วงชีวิตที่ปั่นป่วนมาก เพราะต้องรับผิดชอบตัวเองแทบทุกอย่าง พ่อ-แม่ส่งเงินมาให้เดือนละ 500-600 บาท ใช้จ่ายหมดไปตั้งแต่วันแรกๆ ของเดือน เพราะไหนจะค่าเช่าบ้าน ค่าเดินทาง ค่าเงินซื้ออุปกรณ์ต่างๆ สุดท้ายเมื่อเงินไม่พอใช้ ก็เลยต้องย้ายเข้าไปอยู่ในมหาวิทยาลัยอยู่กับเพื่อนๆ อีกหลายๆ คน ได้ทำกิจกรรมเป็นหัวหน้าคณะ เป็นประธานนักศึกษา มหาวิทยาลัย รวมถึงทำกิจกรรมอีกสารพัด

ในสิ่งแวดล้อมของเด็กกิจกรรมและคนที่ชอบการอ่านการเขียน หนังสือพิมพ์ที่มีอิทธิพลกับนักศึกษาในยุคนั้นย่อมหนีไม่พ้น “สยามรัฐรายวัน” ของ “ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช”

และในรั้วของศิลปากรเอง “สุจิตต์ วงษ์เทศ” กับ “ขรรค์ชัย บุนปาน” แห่งคณะโบราณคดี ที่ต่อมาได้รับเรียกขานยกย่องว่า “สองกุมารสยาม” ทั้งคู่ถือว่าเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในฐานะนักเขียน เพราะมีผลงานพ็อกเก็ตบุ๊กตีพิมพ์ออกมาตั้งแต่สมัยยังเรียนอยู่ กระทั่งเมื่อจบไปแล้วก็ได้มีโอกาสทำงานอยู่กับหนังสือพิมพ์สยามรัฐ และทั้งสองคนนี่เองที่มีบทบาทต่อการได้ก้าวสู่เส้นทาง “การ์ตูนนิสต์” ของอรุณ

“ตอนเรียนที่ศิลปากร ผมรู้เพียงว่ามีสุจิตต์กับขรรค์ชัยเรียนอยู่ที่นี่ เพราะความที่เป็นคนชอบอ่านหนังสือก็จะรู้จักสองคนนี้ เขามีชื่อเสียงตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษา แต่ก็ได้ไม่ได้มีความคุ้นเคย ไม่ได้รู้จักกันเป็นการส่วนตัว จนกระทั่งทั้งคู่เรียนจบแล้วก็ไปทำงานที่สยามรัฐรายวัน ซึ่งผมก็เป็นคนที่อ่านหนังสือพิมพ์เล่มนี้อยู่แล้ว คือนักศึกษาสมัยนั้นใครอ่านสยามรัฐจะรู้สึกเท่มากๆ อ่านมาเรื่อยๆ ผมก็เลยคิดอยากเขียนการ์ตูนส่งไปลงบ้าง

“ตอนนั้นผมเรียนอยู่ปี 6 (ทั้งที่หลักสูตรคณะจิตรกรรมแค่ 5 ปี) ลองเขียนการ์ตูนแล้วก็ส่งไปที่สยามรัฐรายวัน ปรากฏว่าสุจิตต์เขียนตอบกลับมาทางจดหมาย

บอกว่าชอบและอยากชวนไปเขียนเป็นการตุนนิสต์ให้สยามรัฐ เลยไปคุยและก็ได้เขียนการตุน โดยทั้งสุจิตต์และพรรคชัยคอยให้คำแนะนำ และดูแลเป็นอย่างดี จำได้ว่าเขียนอยู่ประมาณ 1 เดือน จากนั้นสุจิตต์กับพรรคชัยก็มีปัญหากับทางสยามรัฐ และลาออกไป ผมในฐานะนักเขียนที่ทั้งสองคนนี้ชวนเข้ามาก็เลยขอยุติบทบาทตัวเองด้วย” อรุณเล่าถึงงานในช่วงแรก ซึ่งเป็นงานที่เขาทำตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษา

อีกผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญกับอรุณ ช่วงที่เขียนการตุนอยู่ที่สยามรัฐรายวัน คือ “เสถียร จันทิมาธร” ซึ่งต้องออกจากสยามรัฐเช่นเดียวกับ “สองกumarสยาม”

หลังจากออกจากสยามรัฐแล้ว เสถียรชวนอรุณไปทำนิตยสารวิทยาสาร ร่วมกับ อ.เปลื้อง ณ นคร, ชูเกียรติ อุทกะพันธุ์, อนุช อภาภิรม ซึ่งเป็นการก้าวเข้าสู่โลกการ

● การตุนหนูจุกขึ้นแรกๆ ฝีมืออรุณ วัชร-
สวัสดิ์ ลงในหนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย
รายวัน ฉบับแรก 29 กรกฎาคม 2517

ทำงานแบบเต็มตัว โดยอรุณรับหน้าที่หลากหลาย อาทิ จัดหน้า ทำรูปเล่ม วาดภาพประกอบ เขียนเรื่องในบางครั้งบางคราว ฯลฯ

เพราะความที่เป็นงานประจำนี้เองทำให้อรุณไม่มีเวลาได้กลับไปเรียน วิทยานิพนธ์ที่ต้องทำสำหรับจบต้องค้างอยู่ไม่ได้รับการสานต่อ

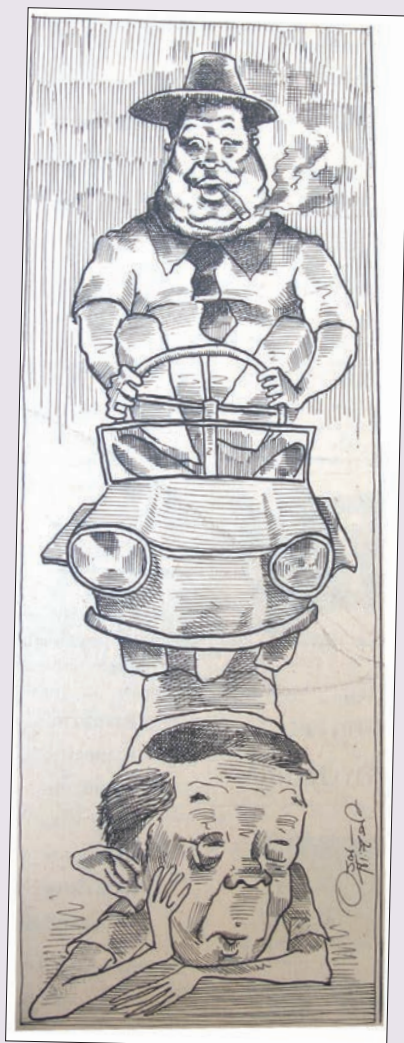
และในที่สุดปริญญาที่หวังไว้ก็ไร้ความสำคัญ

ผู้้นกำเนิด “หนูจุก” คนทำหนังสือมือฉมัง

“สำหรับผม จะให้ความสำคัญ 50 เปอร์เซ็นต์สำหรับการตุนที่ลงไปว่าความคิดเป็นอย่างไร อีก 50 เปอร์เซ็นต์ผมให้ความสำคัญกับการค้นคว้า และการทำงานศิลปะ คุณ

- การ์ตูน ทั้งในส่วนที่เป็นคอลัมน์การ์ตูนการเมืองโดยเฉพาะ กับการ์ตูนที่เป็นภาพประกอบบทความ ลงในหนังสือพิมพ์ประชาชนติดับรายวัน ช่วง พ.ศ. 2517

จะเห็นว่าในการ์ตูนผมมีความเปลี่ยนแปลงตลอด เปลี่ยนรูปแบบการเขียนไปเรื่อยๆ บางครั้งใช้ปากกา บางครั้งใช้ดินสอ บางครั้งใช้แอร์บริช บางครั้งใช้คอมพิวเตอร์ หรือบางครั้งเขียนช่องใหญ่ บางครั้งก็เขียนช่องเล็ก จะมีความพิสดารไปเรื่อยๆ เพราะผมไม่ใช่คนเขียนการ์ตูนการเมืองที่ยู่แต่กับเรื่องการเมืองเพียงอย่างเดียว ผมต้องการทำงานศิลปะของผมด้วย”

อรุณพูดถึงงานที่ตัวเองทำ จากนั้นเขาได้ย้อนให้ฟังถึงที่มาของตัวการ์ตูน “หนูจุ” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์หรือมาสคอตของเครือ “มติชน”

เขาเล่าว่า หลังจากสุจิตต์และพรรคชัยออกจากสยามรัฐแล้ว ได้ไปเปิดสำนักพิมพ์พิมพ์เนศ และในที่สุดก็เปิดหนังสือพิมพ์ประชาชนรายสัปดาห์ ซึ่งทั้งคู่ก็ได้ชวนให้มาเขียนการ์ตูน โดยเขียนตั้งแต่ฉบับแรกเรื่อยมา ผ่านเหตุการณ์ทางการเมือง

อย่าง 14 ตุลา มาจนถึง 9 ตุลา จนกระทั่งหนังสือพิมพ์ถูกสั่งปิด ทุกคนเลิก แยกย้าย ไปคนละทางสองทาง ซึ่งช่วงที่เขียนการ์ตูนให้กับประชาชาตินี้เองที่มีการ์ตูน “หนูจุก” ออกมา

“จริงๆ แล้วแบบของการ์ตูนหนูจุกเป็นของ**ประยูร จรรย์วณิช** พอคุณประยูร เสียชีวิตผมก็มาเขียนแทน และก็เอาแบบเด็กหัวจุก ซึ่งหมายถึงการประกาศัดกดา ความเป็นไทยมาพัฒนาต่อ คุณพรรคชัยชอบ ก็เลยนำมาทำเป็นมาสคอตให้กับ มติชนในเวลาต่อมา” อรุณกล่าว

ย้อนกลับไปหลังจากที่หนังสือพิมพ์ประชาชาติถูกสั่งปิด อรุณได้ไปร่วมงาน กับ **“สุข สูงสว่าง”** แห่งสำนักพิมพ์ดวงกมล โดยทำเป็นงานอดิเรกอยู่ระยะหนึ่ง ที่นี้ อรุณได้ทำหนังสือเด็กออกมามากเล่มซึ่งเป็นที่รู้จักในหมู่นักอ่าน ต่อมาสุจิตต์ชวน ไปทำหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊ก ซึ่งเป็นงานที่รับมาจาก **“ไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม”** หลาย เล่ม โดยอรุณรับหน้าที่เป็นฝ่ายศิลป์ ออกแบบปกที่แปลกสะดุดตาและแตกต่างจาก ยุคสมัยนั้น อาทิ การปั้นดินน้ำมันถ่ายขึ้นปก เป็นต้น ด้านงานการ์ตูนนิสต์ อรุณก็ยัง คงเขียนให้กับทางหนังสือพิมพ์ เดอะ เนชั่น ของสุทธิชัย หยุ่น

ต่อมา เมื่อไพบูลย์เปิดตัวนิตยสาร **“เพื่อนเดินทาง”** อรุณก็ได้รับความไว้วางใจ ให้ทำหน้าที่เหมือนผู้จัดการทั่วไปของบริษัท ดูแลภาพรวมทั้งหมด จนเมื่อหนังสือปิด ตัวไป ไพบูลย์ก็ชวนให้ไปร่วมงานกับบริษัทแกรมมี่ เอนเตอร์เทนเมนต์ ซึ่งขณะนั้น กำลังอยู่ในช่วงก่อร่างสร้างตัว

นอกจากงานหนังสือ อรุณยังได้รับการแต่งตั้งจากธนาคารกรุงศรีอยุธยา ให้ เป็นที่ปรึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ โดยได้สร้างรายการ **“จดหมายเหตุกรุงศรี”** ที่ อยู่ยาวมาจนจบกระทั่งทุกวันนี้

“ตอนนั้นทำงานเยอะ ใครมาให้ทำอะไรก็ทำหมด” อรุณกล่าวพร้อมรอยยิ้ม ก่อนจะสรุปชีวิตตัวเองว่า “ผมเป็นคนโชคดี เพราะได้เจอคนดี อยู่กลุ่มคนที่ดีมากๆ และอยู่ในกลุ่มคนที่มีชีวิตการทำงานที่ยืนยาว อย่างสุจิตต์, พรรคชัย, สุทธิชัย, ไพบูลย์ เหล่านี้ล้วนเป็นคนเก่ง มีผลงานที่เป็นอมตะยืนยาว ซึ่งน้อยคนที่จะทำได้

“ผมโชคดีที่เจอคนเหล่านี้ตอนเริ่มต้นสิ่งใหม่ๆ ใครไปทำอะไรเขาก็ชวนไปทำ ด้วย ทำให้ผมไม่เคยหลุดจากเกลียวเชือกของถนนสายนี้เลย ทำให้ได้งานดีๆ และ ผมเป็นคนที่ทำงานจริงๆ ไม่เคยหนี เป็นตายร้ายดีอย่างไรก็ต้องทำ ไม่เคยต่อรอง เรื่องเงิน ขอให้ผมได้ทำงาน

“นี่คือความโชคดีของชีวิต”

- เมื่อสเกตช์ภาพเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากนั้นก็ถึงขั้นตอนลงสี โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการลงสี

สู่อาชีพ "มัลติมีเดีย" "การ์ตูนนิสต์" เจ้มั่น

แม้อรุณจะมีความผูกพันกับวรรณคดี ขุนปาน, สุจิตต์ วงษ์เทศ และเสถียร จันทิมาธรมาขนาดไหน แต่ก็พบว่า นับตั้งแต่หนังสือในเครือมติชนถือกำเนิดขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นมติชนรายวัน มติชนสุดสัปดาห์ ข่าวสด ประชาชาติธุรกิจ ฯลฯ อรุณก็เพิ่งจะมีโอกาสได้มาเขียนให้กับสื่อสิ่งพิมพ์ในเครือนี้เมื่อไม่นานมานี้เอง

โดยประเดิมทีนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์ และต่อยอดด้วยคอลัมน์ "คิวคน" ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

ทั้งสองคอลัมน์เป็นที่ "ฮือฮา" มาจนกระทั่งทุกวันนี้

"หลังจากที่คุณวรรณคดีทำหนังสือพิมพ์มติชน ผมก็ยังไม่เคยได้มาเขียนให้กับหนังสือในเครือของมติชน เพราะก่อนหน้านี้เขียนการ์ตูนให้กับทางหนังสือพิมพ์เนชั่น หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ของคุณสุทธิชัย หยุ่นมาตลอด และไม่อยากจะเข้ามาอีกค่าย กระทั่งวันหนึ่งเจอคุณวรรณคดี เขาก็บอกว่ามาเขียนที่มติชนได้แล้ว ให้เริ่มที่มติชนสุดสัปดาห์ก่อน จากนั้นคุณเสถียรก็โทรมาตามให้เริ่มงาน" อรุณเล่าถึงที่มาของการได้ร่วมงานที่สยามคามติชน เป็นการดูงานนิสต์การเมือง มีดวงอันดับ 1 ของประเทศไทย

ชีวิตนักเงินหาการคู่

ปิยา วัชรสวัสดิ์

ลูกนักเขียนการ์ตูนการเมือง

เป็นที่รู้กันว่าตอนเช้าอย่าเข้าไปสู่สี่สุมห้า มีเรื่องอะไรถ้ารอได้ รอไว้ก่อน

“ยังคิดการ์ตูนไม่ออก” สั้นๆ ได้ใจความ

ต้องบอกว่า ตั้งแต่จำความได้จนถึงตอนนี้ กลิ่นหมึกจีน อยู่คู่กับโต๊ะทำงานพอมาตลอด ของอย่างอื่นจะมีเข้ามาตามสมัยนิยม เช่น ปากการอดจริง (สำหรับเทคนิคสานเส้นละเอียดยิบ) พู่กันจีน แอร์บริช (ฮอตมากเมื่อสี่ปีที่แล้ว) มาตอนนี้พ่อวาดในสมุดสเก็ตช์แล้วสแกนเข้าคอมฯ ไปลงสีด้วยโฟโต้ช้อป พ่อเปลี่ยนเทคนิคไปเรื่อยๆ

สมัยก่อนไม่มีกูเกิล พ่อจะมีสมุดเก็บภาพบุคคลสำคัญ คณะรัฐบาล เอาไว้สำหรับใช้เป็นแบบวาดรูป เปลี่ยนรัฐบาลที่ก็ตัดแปะกันที่

พ่อมีห้องหนังสือ มีหนังสืออาวุธ รถถัง เครื่องบิน แผนที่โลก ยานอวกาศ ชีวิตสัตว์ป่า รูปคนท่าทางต่างๆ เจ้าชายน้อย ภาพจิตรกรรมฝาผนัง นิทานอีสป ซูเปอร์ฮีโร่ ทั้งหมดนี้เก็บเอาไว้เป็นข้อมูลเมื่อถึงเวลาต้องใช้

หนังสือพิมพ์เป็นของหวงห้าม อ่านแล้วเก็บไว้ที่เดิม และห้ามเอาไปซังกิโหลหรือเซ็ดกระจกก่อนได้รับอนุญาต เพราะบางทีพ่อเล็งรูปเอาไว้แต่ยังไม่ได้ตัด เวลาพ่อหาไม่เจอ เราก็ได้แต่มองหน้ากันทำตาปริบๆ ก็โต๊ะพ่อรกมาก

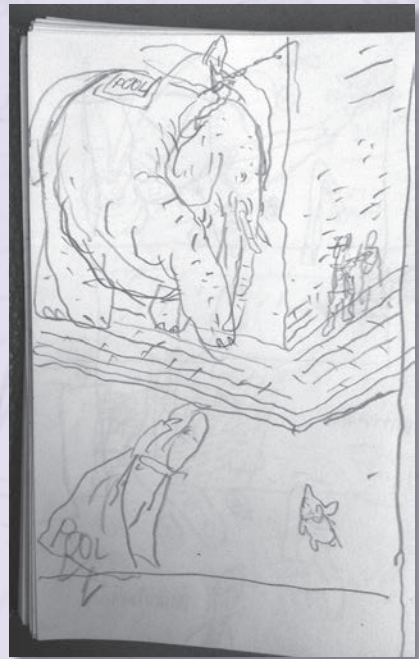
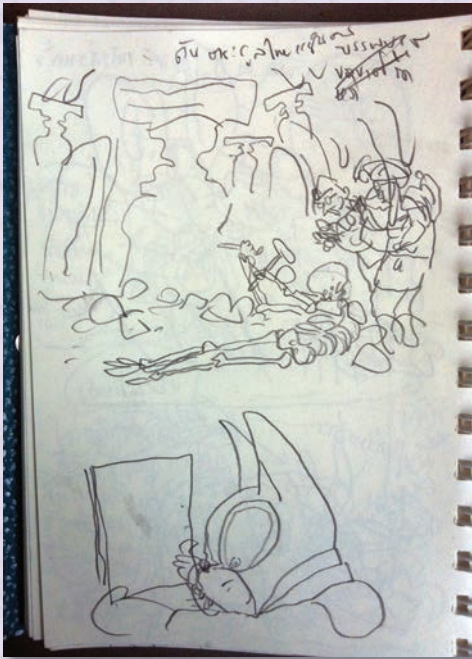
พ่อมีอารมณ์ศิลปิน บางทีทานข้าวกันอยู่ พ่อไม่พูดไม่จา สักพักพ่อพูดขึ้นมาว่า “คิดการ์ตูนออกแล้ว” หลังจากนั้นก็เฮฮาร่าเริง

ถ้าจะไปต่างจังหวัด พ่อต้องเตรียมตัวนานหน่อย พ่อไม่ได้จัดกระเป๋าาน แต่ต้องเขียนการ์ตูนล่วงหน้าไว้ เพราะพ่อไม่เคยลาหยุด ปวดหัวตัวร้อนก็ไม่หยุด นอกจากไม่สบายถึงขนาดเขียนไม่ไหวจริงๆ เช่น ตอนเป็นโรคบ้านหมุน

พ่อคงจะผูกพันและคิดถึงอาจารย์ศิลป์มาก เลยทำงานเยอะขนาดนี้ (อาจารย์ศิลป์บอกว่า “นายคิดถึงฉัน นายทำงาน”)

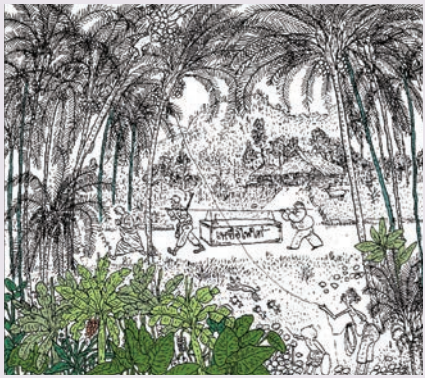
ช่วงบ่ายทำงานเสร็จ พ่ออารมณ์ดี สบายใจ อาบน้ำแต่งตัว บางทีก็ออกไปตีกอล์ฟ บางทีก็ไปประชุมที่แกรมมี่ บางครั้งพ่อออกไปแคสลิบนาที่แล้วก็กลับบ้านมาหน้าตาดี

“การ์ตูนที่ส่งไปเค่ายังไม่ได้รับ กลับมาอีเมลใหม่อีกรอบ”

- แบบสเกตซ์การ์ตูนการเมืองขึ้นต่างๆ ที่ลงในหนังสือพิมพ์มติชนและมติชนสุดสัปดาห์

กว่าจะได้งาน

- หลังจากทิวาดเส้นเสร็จแล้ว นำนางขึ้นนั้น สแกนลงคอมพิวเตอร์ จากนั้นก็ลงสี ซึ่งภาพชุดนี้แสดงถึงขั้นตอนการลงสีแต่ละขั้นตอน จนสำเร็จออกมาเป็นงาน

“ต้องยอมรับว่าการ์ตูนประเภทอื่นไม่เคยได้รับความนิยมในประเทศไทยเลย ถ้าไม่เกี่ยวกับการเมือง ก็ต้องเป็นตลกไปเลย”

นี่เองที่เป็นเหตุผลให้อรุณเลือกที่จะเขียนการ์ตูนการเมืองมาตั้งแต่แรกเริ่ม

อรุณบอกว่า เมื่อก่อนกว่าจะเขียนการ์ตูนแต่ละเรื่องได้ จะกังวลมากกว่า คนที่ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับเหตุบ้านการเมืองจะรู้เรื่องหรือไม่ เกร็งไปหมด เพราะกลัวคนดูจะไม่เข้าใจ แต่สมัยนี้ เมื่อเทคโนโลยีการสื่อสารหลากหลายขึ้น นอกจากจะเขียนลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์แล้ว ยังสามารถนำเสนอทางเฟซบุ๊ก เพื่อให้เกิดความคิดเห็น มีการอธิบาย วิพากษ์วิจารณ์กันได้ด้วย

“เดี๋ยวนี้เขียนเสร็จผมจะเอาลงเฟซบุ๊ก การ์ตูนรูปเดียวกัน คนเสื้อแดงก็ชม คนเสื้อเหลืองก็ชม เพราะการ์ตูนของผมจะดูยากหน่อย คือในการ์ตูนผมจะบอกไม่หมด ผมคิดว่าการที่บอกหมดไม่ใช่การ์ตูน การ์ตูนที่ดีที่สุดสำหรับผมคือการ์ตูนที่ไม่มีตัวหนังสือเลยแล้วคนดูรู้เรื่อง เขียนน้อยที่สุดเท่าไรยิ่งดี มีเพียงจุดเดียวเล็กๆ แล้วคนเข้าใจนั่นคือความสมบูรณ์แบบ ไม่ใช่การ์ตูนที่มีตัวหนังสือเยอะ ไม่ใช่ตัวการ์ตูนที่มีรูปเยอะ แค่จุดเดียวคนเข้าใจถือว่าสุดยอดเลย”

วันนี้ อรุณยังมีความสุขกับการเขียนการ์ตูน และค้นคว้าทดลองทำงานศิลปะของเขาอยู่เรื่อยๆ ชีวิตส่วนใหญ่ของเขาใช้หมดไปกับที่บ้านย่านกรุงเทพระกา

ตื่นเข้ามา อ่านหนังสือพิมพ์ ติดตามข่าวสารเพื่อหาข้อมูลในการเขียน ซึ่งส่วนใหญ่มักจะใช้เป็นข้อมูลดิบไปคิดต่อยอด เพราะการที่จะได้ “แก๊ก” การ์ตูนแต่ละเรื่องนั้นไม่ใช่การคร่ำเคร่งค้นเอา แต่เขาบอกว่าคล้ายกับฟ้าแลบที่สว่างแค่ช่วงวบเดียว ซึ่งต้องรับคว้าไว้

ในฐานะการ์ตูนนิสต์การเมืองรุ่นเก่า สิ่งที่อรุณฝากถึงนักเขียนการ์ตูนการเมืองรุ่นใหม่ที่น่าฟังอย่างยิ่ง

โดยเฉพาะช่วงสถานการณ์ความขัดแย้ง แบ่งฝักแบ่งฝ่ายที่ดำรงอยู่ในตอนนี้

“คุณจะเป็นกลางในการเขียนการ์ตูนการเมืองได้อย่างไร ผมมีวิธีการคือว่า ถ้ามีคนสองฝ่ายต่อสู้กัน คุณอย่าไปตั้งใจคิดว่าฝ่ายใดดี ฝ่ายใดไม่ดี เพราะถ้าตั้งใจว่าฝ่ายใดดีแล้ว เมื่อฝ่ายนั้นทำอะไรก็จะถูกไปหมด ความเป็นกลางในงานของเราก็จะไม่เกิด ต้องคิดว่าทั้งสองฝ่ายเท่ากัน มีความดี ความชั่วเหมือนกัน เราต้องดูว่างานที่เราทำแต่ละเรื่องนั้นดีหรือเปล่า เป็นประโยชน์หรือเปล่า เอาเป็นเรื่องๆ ไป เขียนเฉพาะตรงนั้น ดีไม่ดีก็นำเสนอไป

“ถ้าคุณตั้งหลัก ชอบหรือไม่ชอบแล้ว ชีวิตจะเหนื่อย เพราะคุณไม่สามารถวิจารณ์อีกฝ่ายได้เลย เพราะคุณชอบเขาแล้ว”

เป็นข้อคิดของการ์ตูนนิสต์การเมืองที่เข้มข้นที่สุดในเวลานี้

คอลัมนิสต์มีดวงอันดับ 1 ของสยามประเทศ “อรุณ วัชรสวัสดิ์”

การ์ตูนของคุณอรุณ วัชรสวัสดิ์ การเดินทางออกจากเกาะ ที่ยังไม่เห็นอีกฝั่งฟาก

อนุสรณ์ ตีปยานนท์

เช้าวันหนึ่ง เมื่อผมเปิดซองจดหมายขนาดใหญ่ที่ถูกส่งมา ผมก็พบสำเนาการ์ตูนของคุณอรุณ วัชรสวัสดิ์อยู่ในนั้น ภาพการ์ตูนที่สะดุดตามนับแต่แรกพลิกดูคือภาพของชายติดเกาะผู้หนึ่งที่ใช้มือตบและเท้าตบขนาดยักษ์ที่ลอยน้ำมาประกอบขึ้นเป็นลำเรือและเสากระโดง ก่อนที่จะใช้มันนำพาเขาออกจากเกาะ

ภาพการ์ตูนของคุณอรุณภาพนั้นเป็นเพียงลายเส้นสีดำแทนร่างกายของชายผู้นั้น อีกทั้งเส้นสายก็เรียบง่ายราวการวาดของเด็กประถม แต่ก็**เป็นภาพการ์ตูนที่ดีมีอะไรๆ อย่างยิ่ง** (ผมไม่ชอบใช้คำว่ามีพลังทั้งที่เหมาะสมกว่า เพราะเวลาได้ยินถ้อยคำว่าภาพวาดนี้มีพลัง มักชวนโพล่ให้นึกถึงการแสดงมากกว่า) และสาเหตุที่ภาพการ์ตูนภาพนั้นของคุณอรุณมีอะไรๆ

สาเหตุสำคัญก็มาจากการที่เรื่องราวในภาพกำลังถามหรือตอบในสิ่งที่**ประชาสังคมส่วนใหญ่**ทั้งหลายกำลังถามหรือตอบอยู่อย่างใจจดจ่อ นั่นเอง คำถามที่ว่าเราจะนำพาตัวเองออกจากความขัดแย้งระหว่างขั้วสีต่างๆ ได้อย่างไร เป็นคำถามที่หลายคนพยายามถามและตอบตนเองอยู่แทบทุกขณะจิต โดยเฉพาะเมื่อเหตุการณ์ความขัดแย้งรุนแรงขึ้น แม้จนปัจจุบันนี้คำถามที่ว่ายังได้คำตอบที่ดีจะเลื่อนรางอยู่ในสายลม เป็นสายลมที่พัดเรื่อน้อยลำนี้นอกจากเกาะ เป็นเรื่อน้อยที่

ที่จะต้องเสียดสีล้อเลียนท่าน เพราะผมมีหน้าที่คัดค้านและล้อเลียน ผมว่าท่านไม่
โกรธผมหรอก ท่านก็ล้อเลียนคนอื่นเขามาตั้งมากมาย โห...ผมล้อท่านนิดเดียวเอง
เพราะท่านอยู่ให้ผมล้อนิดเดียวเท่านั้นนี่นา ผมเสียตายมาก เพราะเขียนล้อคนอื่นไม่
สนุกเท่าล้ออาจารย์คึกฤทธิ์ รูปหน้าของท่านมีเอกลักษณ์ ยิ่งทรงผมของท่านแล้วยัง
กะขุนนางอังกฤษ ผมชอบที่สุด ผมว่าคนเขียนการ์ตูนจะมีความสุขมากเมื่อเขียนถึง
คนที่เราเคารพรักและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างอาจารย์คึกฤทธิ์ ผมว่าผมพอใจ
งานชุดที่เขียนถึงอาจารย์คึกฤทธิ์มากที่สุดก็แล้วกัน ใครชอบชุดอื่นก็ตามใจ"

น่าสนใจตรงที่ว่า เหตุผลสั้นๆ เพียงเท่านี้ของคุณอรุณ ได้แสดงถึงสิ่งที่เรียก
ว่า Form-รูปแบบและ Content-เนื้อหาของการ์ตูนการเมืองไว้อย่างครบถ้วน
รูปแบบของตัวการ์ตูนที่ล้อเลียนหรือยั่วเย้านักการเมืองนั้นมักมีที่มาที่ไปอันแตกต่าง
เสมอ บางคนอาจนิยมวาดให้ขบขันเช่นกรณีของแพท โอลิฟอนต์ ที่นักการเมืองของ
เขามีใบหน้าบูดเบี้ยว บิดเบี้ยว หรือบางคนอาจนิยมวาดให้น่าเกลียดน่าชัง เช่น
กรณีงานของโอลลี โจฮันสัน (Ole Johansson) นักวาดการ์ตูนชาวสวีเดน ที่นัก
การเมืองของเขามักมีขอบตาลาดังปีศาจ หรือบางคนอาจนิยมวาดให้มีลักษณะ
คล้ายดงงานจิตรกรรมดงชาคราว่า (Sacrava) นักวาดการ์ตูนชาวกัมพูชา ที่นัก
การเมืองของเขา (โดยเฉพาะฮุนเซน) มีลักษณะดงภาพตัวละครตามฝาผนังโบสถ์
การพินิจวิเคราะห์อันนำมาสู่การสร้างสรรคูปแบบหน้าตานักการเมืองที่ถูกล้อเลียน
นั้น ในอีกแง่มุมหนึ่งมันก็คือการสร้างตัวตนหรือภาพลักษณ์อันใหม่ให้แก่ักการเมือง
นั้น แม้ว่ามันจะเป็นเพียงโลกของการ์ตูนก็ตาม

ในหลักวิชาว่าด้วยการสื่อสารทางสายตา หรือ Visua Communication นั้น
มักกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้สรรค์สร้างภาพหรือภาพลักษณ์ กับตัวผู้เสพภาพ
หรือภาพลักษณ์นั้นๆ อยู่เนื่องๆ โดยเริ่มจากแบ่งลักษณะของการสื่อสารออกเป็น
วัตถุหรือบุคคลที่ถูกนำเสนอในภาพหรือภาพลักษณ์ (Represented Participants)
กับบุคคลที่สร้างหรือรับรู้ภาพหรือภาพลักษณ์นั้น (Interactive Participants-อัน
ได้แก่ผู้สร้างสรรค์งาน-Producer หรือผู้เสพงาน-Viewer)

การแบ่งแยกที่ว่าทำให้เกิดความสัมพันธ์ขึ้นสามระดับด้วยกันคือ หนึ่ง ระดับ
ระหว่างวัตถุหรือบุคคลที่ถูกนำเสนอในภาพด้วยตนเอง สอง ระดับระหว่างวัตถุหรือ
บุคคลที่ถูกนำเสนอกับบุคคลที่เป็นผู้สร้างหรือผู้รับรู้ภาพนั้น และสาม ระดับระหว่าง
บุคคลที่สร้างหรือรับรู้ภาพนั้นด้วยตนเอง ระดับความสัมพันธ์ที่น่าสนใจที่สุดคือระดับ
ระหว่างผู้สร้างและผู้รับรู้ภาพหรือภาพลักษณ์เหล่านั้นด้วยตนเอง สาเหตุเป็นเพราะ
ว่าการรับรู้ที่ว่านั้นมักเกิดในบริบทของสังคม วัฒนธรรม หรือประเพณี ที่ทำให้การสื่อ
สารนั้นเป็นไปได้

● จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อรุณ วัชร-
สวัสดิ์ เขียนลงในศิลปวัฒนธรรมฉบับ
พิเศษ เรื่อง “เกิดมาเป็นนายกา”
พ.ศ. 2529

การสื่อสารที่ว่านี้ หลายครั้งผู้ผลิตกับผู้เสพอาจไม่มีโอกาสเจอกันเลยหรือแทบไม่คิดว่าอีกฝ่ายมีตัวตนอยู่ด้วยซ้ำ (แบบที่เจอกันโดยตรงก็เช่น ช่างภาพตามงานเลี้ยงและผู้รอรับภาพนั้น หรือคนวาดแผนที่บอกทางและคนหลงทางบนท้องถนน) ดังนั้น การสื่อสารที่ว่านี้จึงเป็นลักษณะของการเชื่อมโยงระหว่างบริบทของการสร้าง (Context of Production) กับบริบทของการรับรู้ (Context of Reception) บริบทเหล่านั้นคือสิ่งที่เรียกว่าเนื้อหา-Content อันเป็นสิ่งสำคัญมากในการอ่านการ์ตูนการเมือง หากเราไม่รู้จักมือตบ ตีนตบ เราจะอ่านงานการ์ตูนที่ว่านั้นของคุณอรุณในลักษณะรูปวาดเด็กเล่นเท่านั้น

ปัญหาของการอ่านงานการ์ตูนการเมืองในเชิงบริบทสังคมที่มีร่วมกันนั้นอยู่ที่การก้าวพ้นสิ่งที่เรียกว่าภาพทางสายตาหรือ Visual Image แต่เพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นการลงลึกไปในสิ่งที่การ์ตูนนั้นต้องการสื่อสารด้วย

เหตุการณ์ของการอ่านผิดครั้งสำคัญต่อการ์ตูนการเมืองไทยนั้นเกิดขึ้นในยุคสมัยของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ สมัยนั้นท่านจอมพลเพิ่งกระทำการปฏิวัติเสร็จและยังไม่ได้ตั้งตนเป็นนายกฯ (โดยมอบหมายให้จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกฯ แทน โดยท่านจอมพลเฝ้าดูอยู่ห่างๆ) **จงแง** นักเขียนการ์ตูนท่านหนึ่ง (นามปากกาของแจ่ม พัฒนกุล) ได้สะท้อนภาพจอมพลสฤษดิ์ในฐานะผู้ที่กุมอำนาจสำคัญในบ้านเมือง ในภาพของชายสวมหมวกปีกใหญ่ยอดแหลมเยื้องจอมทัพโบราณ ในมือกุมดาบอาญาสิทธิ์เหล็กน้ำพี้ ที่ตรงโคนดาบมีรูปหญิงสาวเปลือยกายเกาะติดอยู่ จอมพลสฤษดิ์เห็นรูปการ์ตูนนั้นและคิดทันทีว่าผู้เขียนด่าท่านว่าเป็นพวกกลุ่มหลงมัวเมาในสตรี ท่านจึงสั่งให้ท่านผู้หญิงวิจิตราดัดการ์ตูนรูปนี้ใส่กรอบติดไว้ที่บ้าน และทุกครั้งที่มีคนมาเยือน ท่านมักพูดเสมอว่า-ดูสิ อ้ายหนังสือพิมพ์ฉบับนี้นั้นมันเล่นงาน

ถือว่าเป็นคนบ้าผู้หนึ่ง-ความเข้าใจผิดที่วุ่นวายนี้ทำให้เมื่อจอมพลสฤษดิ์ขึ้นเป็นนายกฯ และสามารถประกาศยุบพรรคการเมืองทั้งหลายลงได้ **สถาบันอีกสถาบันที่ท่านจอมพลต้องการทำลายล้างคือสถาบันหนังสือพิมพ์นั่นเอง** การทำลายล้างของท่านจอมพลนั้นมีตั้งแต่การกว้านซื้อทั้งหนังสือพิมพ์และนักหนังสือพิมพ์เข้าเป็นพวก จนถึงขั้นบุกไปทำลายแท่นพิมพ์และเผาโรงพิมพ์ในหมู่คนที่ไม่ยอมสวามิภักดิ์ด้วยความแค้นเคืองที่วุ่นวายไม่น่าเชื่อว่ามีสวนจากภาพการ์ตูนการเมืองภาพหนึ่งด้วย

เรื่องน่าเศร้าก็คือ สิ่งที่จอมพลสฤษดิ์ไม่รู้และไม่เคยรู้เลยคือ **จอแจ** ผู้เขียนได้เขียนภาพการ์ตูนภาพนั้นไปตามคำบรรยายในตำราพิชัยสงครามโบราณที่ว่า ด้วยอาวุธ โดยเฉพาะในดาบอาญาสิทธิ์หรือดาบเหล็กน้ำพี้ ซึ่งในตำรานั้นเปรียบเทียบดาบกับอำนาจ ผู้ที่ใช้ดาบหรือใช้อำนาจต้องมีสติกำกับอยู่ตลอดเวลา ยิ่งใช้อำนาจอย่างเกินตัวก็จะยิ่งลุ่มหลงในอำนาจนั้น ดาบสมัยโบราณจึงมักสลักรูปหญิงสาวเปลือยกายไว้เป็นสัญลักษณ์เตือนใจผู้ถือไม่ให้ลุ่มหลงมัวเมาในอำนาจแม้จะถืออำนาจไว้ในมือก็ตามที ทว่าจอมพลสฤษดิ์กลับไม่สามารถอ่านความจากภาพการ์ตูนนั้นได้ ส่วนหนึ่งนั้นคงมาจากการที่จอมพลสฤษดิ์มีความกังวลต่อข่าวฉาวโฉ่เรื่องอิสตรีที่ลึกลงในใจเสมอๆ อีกส่วนหนึ่งนั้นมาจากการที่บริบทในการรับรู้ด้านสังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ของท่านจอมพลนั้นมีความแตกต่างจากบริบทในการสร้างสรรค์ของ**จอแจ** มากมายเกินไป

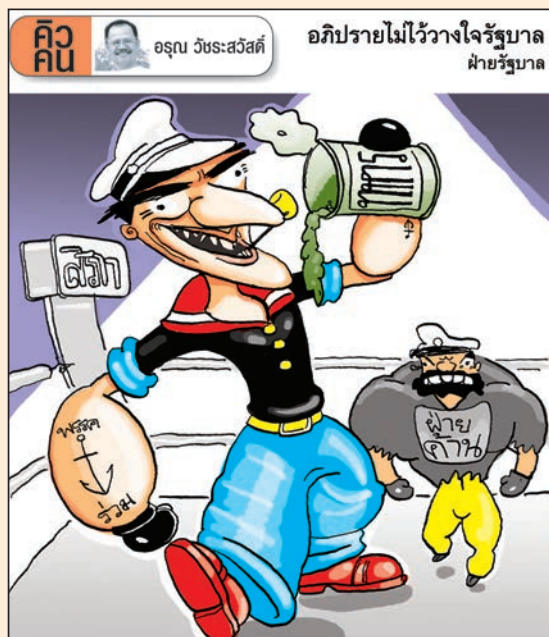
- การ์ตูนล้อพระยาครุฑราชฯ ขุนนางในสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นการวิจารณ์นโยบายหาเงินรายได้ของพระยาครุฑราชฯ จากหนังสือพิมพ์บางกอกการเมือง ฉบับวันที่ 28 กรกฎาคม 2466

อย่างไรก็ตาม เราอาจให้อภัยความกราดเกรี้ยวของท่านจอมพลได้บ้างหากมองย้อนไปถึงประวัติศาสตร์ของการตื่นการเมืองไทย **แมทธิว โคปแลนด์** (Matthew Copeand) ผู้ทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกที่ ANU หรือ Australian National University ภายใต้ชื่อที่ว่า-Contested Nationalism and the 1932 Overthrow of the Absolute Monarchy in Siam ได้เขียนเล่าถึงพลอำนาจของการตื่นการเมืองที่ก่อกำเนิดขึ้นในยุคปลายของรัชสมัยแห่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (แมทธิวอ้างปี ค.ศ. ชัดเจนด้วยซ้ำว่าการตื่นการเมืองถือกำเนิดในปี 1915) ว่ามีอิทธิพลต่อความคิดของผู้คนทั่วไปตรงที่ว่า มันได้แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำต่ำสูงของผู้ใหญ่ ผู้น้อย ของผู้ที่อยู่ในระบอบศักดินา และผู้ที่เป็นสามัญชน การใช้อำนาจที่ไม่ชอบธรรม การกินสินบาทคาดสินบน หรือการเอาเปรียบและขูดรีดอย่างเกินควรต่อผู้ที่ต่ำต้อยกว่า เขาเล่าว่าในยุคทศวรรษ 1920 อันเป็นยุคที่มีการออกหนังสือพิมพ์อย่างกว้างขวาง-หนังสือพิมพ์นั้นได้พากันแห่แห่นการให้การตื่นและภาพล้ออย่างเต็มที่ ทั้งในฐานะของภาพที่ใช้อธิบายบทความหรืองานเขียนและในฐานะที่ใช้อธิบายคำวิพากษ์วิจารณ์ของบรรณาธิการหรือผู้รับผิดชอบ-ปรากฏการณ์ที่ว่านี้เขามองว่า-มันคือรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองที่ได้รับความนิยมอย่างยิ่ง อันเนื่องจากความไม่พึงพอใจที่ประชาชนนั้นมีต่อระบอบศักดินาหรือระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่แสดงความล้มเหลวในขณะนั้น-จนถึงกับมีการให้ความเห็นต่อภาพการตื่นการเมืองในหนังสือพิมพ์ชื่อบางกอกการเมือง ฉบับวันที่ 4 ตุลาคม 1924 ดังนี้-ในขณะที่ยังคงโลกปัจจุบันกำลังเดินหน้าไปสู่ความเท่าเทียมทุกขณะจิต ภาพล้อคือตัวจักรสำคัญที่กระตุ้นคนชั้นสูงไม่ให้สถิตอยู่แต่บนฟ้าหรือบนหอคอย แ่นละ พวกเศรษฐีคนมั่งมี พวกขุนน้ำขุนนาง หรือพวกแม่ทัพนายกอง ล้วนมีอำนาจบาตรใหญ่ที่จะทำอะไรก็ได้ตามอำเภอใจ กระนั้น พวกเขาก็ควรตระหนักว่าพฤติกรรมของพวกเขาเหล่านั้นคือตัวการที่กระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมือง รวมถึงยังขัดขวางประชาชนที่ตาว่างและกำลังร้องเรียกหาอิสรภาพอยู่แทบทุกลมหายใจ-(แปลจากถ้อยความภาษาอังกฤษของแมทธิว โคปแลนด์ จากหนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวอาจคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับแต่เป็นไปในความหมายที่ว่านี้)

ภาพการตื่นการเมืองหรือภาพล้อในยุคสมัยนั้นเป็นภาพที่เสียดสีหรือบาดแทงผู้พบเห็น โดยเฉพาะเหล่าผู้คนที่ถูกมองว่าเป็นกลุ่มชนศักดินา อาทิ ภาพล้อในหนังสือ**สยามวิวิ** ฉบับวันที่ 26 กันยายน 1926 ที่วาดเป็นรูปภาพคนหมอบคลานอยู่ตามโต๊ะอาหารและมีบทสนทนาระหว่างชายชาวต่างชาติกับชายชาวไทยว่าเหตุใดเพื่อนร่วมชาติชาวไทยของคุณสนทนาจึงมาหมอบคลานอยู่ตามโต๊ะอาหาร คำตอบที่ได้คือ-เพราะพวกนั้นจนกว่าตัวเขา หรือภาพผู้เป็นพ่อนำลูกสาวผูกโบว์ขึ้นมอบให้

- การ์ตูนล้อ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หลังจากพฤษภาคม 53 เขียนลงในมติชนรายวัน

- การ์ตูนล้อ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หลังจากพฤษภาคม 53 เขียนลงในมติชนรายวัน

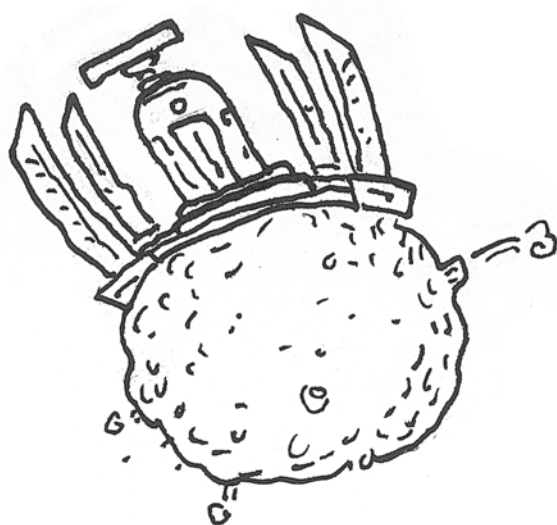
กับผู้มีอำนาจในหนังสือพิมพ์การ์ตูน ฉบับวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 1926 หรือภาพจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันที่ 2 พฤษภาคม 1922 ที่แสดงภาพหญิงสาวนับร้อยผู้เป็นภรรยาท่านเจ้าคุณคนหนึ่งมาเข้าแถวเพื่อรอรับเงินเลี้ยงชีพ ภาพเหล่านี้จะสร้างความจำให้กับเหล่าผู้ปกครองและผู้มีอำนาจถึงสิ่งที่พวกเขาเป็น คือผู้คนที่มักมากในเงินตรา กามารมณ์ และการเห็นคนอื่นต่ำต้อยกว่าตน จนแม้กาลเวลาจะผ่านไปเนิ่นนานเพียงใด พวกเขาก็ยังหวาดกลัวการวิพากษ์วิจารณ์ในสิ่งนั้น ดังในกรณีของท่านจอมพลสฤษดิ์ เป็นต้น

หากเราถือว่ารูปร่างหน้าตาของการ์ตูนการเมืองเป็นรูปแบบชนิดหนึ่ง และสารัตถะแห่งการวิพากษ์วิจารณ์คือเนื้อหา ไม่ว่าจะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง การ์ตูนของคุณอรุณก็ดูจะทำสิ่งเหล่านี้ได้ครบถ้วน โดยเฉพาะในช่วงความขัดแย้งที่ผ่านมา ภาพของชายผู้แล่นเรือใบออกจากเกาะโดยพึ่งพาอุปกรณ์จากข้าศึกความขัดแย้งของสังคมทั้งสองชั่วครู่เป็นภาพที่มีความหวัง จวบจนถึงเหตุการณ์วันที่ 19 พฤษภาคม 2553 ภาพการ์ตูนของคุณอรุณก็เปลี่ยนไป ภาพการ์ตูนที่เชื่อว่าสังคมน่าจะมีทางออก หรือมีการแก้ไขให้ทุกอย่างเดินหน้าไปในทางที่ดี เริ่มหม่นเศร้าด้วยความรู้สึกที่คล้ายว่าสังคมไทยกำลังตกอยู่ภายใต้ภาวะทางตัน ภาพการ์ตูนของคุณอรุณ ที่เสียดสี โจมตีคุณอภิสิทธิ์และพรรคประชาธิปัตย์อย่างหนักหน่วง ทำให้เกิดคำวิพากษ์วิจารณ์ว่า การ์ตูนของคุณอรุณขาดความเป็นกลางเสียแล้ว และไม่ใชการ์ตูนการเมืองอีกต่อไป หากแต่เป็นการ์ตูนกระบอกเสียงของกลุ่มคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ คำกล่าวหาที่ว่านี้เลื่อนชั้นการ์ตูนของคุณอรุณโดยพลันจาก Political Cartoon ไปสู่ Propaganda Cartoon สำหรับผู้ที่ชื่นชอบการ์ตูนของคุณอรุณก็ย่อมถูกแชร์แบ่งปันอย่างหลากหลายทั้งในโลกออนไลน์และออฟไลน์ และสำหรับผู้ที่ไม่ชอบการ์ตูนของคุณอรุณก็กลายเป็นเส้นสายลายปีศาจไปในที่สุด

ว่าไปทำไมมี ดังคำกล่าวอันโด่งดังของอันโตนิโอ กรัมสกี นักปฏิวัติชาวอิตาลีนั้น ให้ไว้กับยุคเปลี่ยนผ่านของสังคม ว่าเมื่อยุคสมัยเก่ายังไม่จบสิ้นไปอย่างเด็ดขาดและยุคสมัยใหม่ยังไม่มาถึงโดยสมบูรณ์ ช่วงว่างเช่นนั้นจะอุดมไปด้วยเหล่าภูตผีปีศาจอันได้แก่ความผิดปกติทั้งหลายทั้งมวล ดังนั้น ยิ่งการ์ตูนของคุณอรุณถูกผลักดันไปสู่คำวิพากษ์วิจารณ์มากเพียงใด นั่นก็ยิ่งแสดงว่าการ์ตูนของคุณอรุณกำลังอวดสำแดงและเปิดโปงความผิดปกติของเหล่าปีศาจมากเพียงนั้น

หากการ์ตูนของคุณอรุณจะถูกมองว่าเป็นการ์ตูนโป๊ปากันด้าหรือชวนเชื่อก็ขอให้นึกถึงภาพล้อเลียนพิมพ์นิยมที่ถูกใช้ในงานโป๊ปากันด้าอย่างกว้างขวางคือ

ภาพของลุงแซมที่วาดโดยเจมส์ มอนต์โกเมอรี แฟลกก์ (James Montgomery Fagg) ชายใส่หมวกที่ชี้นิ้วตรงมายังหน้าของเราพร้อมกับคำพูดที่ว่า I want You- และหากลุงแซมจะต้องการพวกคุณไปรบ ผมก็ต้องการให้คนที่ผ่านมาเห็นการ์ตูนเล่มนี้ของคุณอรุณได้หยิบการ์ตูนเล่มนี้ขึ้นอ่าน เพราะในท่ามกลางยุคสมัยอันผิดปกตินี้ การ์ตูนเล่มหนึ่งอาจพาเราไปไกลด้านความคิดกว่าหนังสือแก้กรรมใดๆ ทั้งสิ้นก็เป็นได้

ISBN 978-974-02-1012-2

9 789740 210122

335.-

การเมือง